

**STRATEGIA TERYTORIALNA
OBSZARU PROWADZENIA POLITYKI
TERYTORIALNEJ BRODNICY (PROJEKT)**

Spis treści

1.	Wstęp	4
2.	Synteza diagnozy wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych	4
2.1.	Zasięg przestrzenny i sieć osadnicza	4
2.2.	Informacje fizycznogeograficzne. Ochrona przyrody	6
2.3.	Turystyka	8
2.4.	Transport	9
2.4.1.	Sieć transportowa	9
2.4.2.	Transport i komunikacja	11
2.4.3.	Drogi rowerowe	12
2.5.	Demografia	12
2.6.	Przedsiębiorczość	15
2.7.	Bezrobocie rejestrowane	16
2.8.	Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny	17
2.9.	Opieka zdrowotna	18
2.10.	Opieka żłobkowa	19
2.11.	Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego)	20
2.12.	Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej)	21
2.13.	Szkoły podstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły podstawowej	22
2.14.	Szkoły ponadpodstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły ponadpodstawowej	26
2.14.1.	Szkoły ponadpodstawowe maturalne	26
2.14.2.	Szkoły ponadpodstawowe zawodowe	27
2.15.	Lokalne instytucje kultury	28
2.16.	Odnowa przestrzeni publicznych	29
2.17.	Gospodarka wodno-ściekowa	29
2.18.	Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu	30
2.19.	Analiza potrzeb w zakresie wsparcia administracyjnego	32
2.20.	Podsumowanie (identyfikacja najważniejszych problemów/ potrzeb rozwojowych obszaru, jako podstawy programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego)	32
3.	Identyfikacja obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą, tj. wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze	33
4.	Wizja rozwoju obszaru – oczekiwany wynik realizacji działań planowanych w ramach Polityki Terytorialnej	34
5.	Opis wsparcia obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą	35
6.	Cele rozwojowe obszaru realizowane poprzez wsparcie w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego	36
6.1.	Opis realizacji celów	36
6.2.	Drzewo ustaleń	39
7.	Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji strategii	40
8.	Wskazanie zgodności planowanej interwencji z dokumentami programowymi (funduszami), do których zamierza się aplikować o finansowanie wsparcia	45
9.	Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami)	48
9.1.	Tryb i zasady naboru projektów	48

9.2.	Uzasadnienie wyboru projektów poprzez wykazanie zgodności projektów z potrzebami rozwojowymi danego obszaru	50
9.3.	Uzasadnienie wyboru projektów w oparciu o preferencje określone dla poszczególnych obszarów wsparcia	52
9.4.	Wykaz wybranych projektów do wsparcia wraz z ich charakterystyką	54
9.5.	Lista projektów rezerwowych	70
10.	Plan wdrożeniowy dla realizacji	76
11.	Plan finansowy wraz z określeniem źródeł finansowania projektów	82
12.	Sprawozdanie z konsultacji społecznych.....	91
13.	System monitorowania strategii terytorialnej	91
14.	Lista załączników do Strategii.....	96

1. Wstęp

Niniejszy dokument strategii terytorialnej sporządzony został w celu realizacji IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego) na Obszarze Prowadzenia Polityki Terytorialnej Brodnicy (dalej OPPT Brodnicy), na podstawie art. 36 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027¹. Zgodnie z przytoczonym artykułem, strategia terytorialna opracowywana jest przez gminę, powiat lub ich partnerstwo w wybranej formie współpracy jednostek samorządu terytorialnego. Na obszarze OPPT Brodnicy zawiązane zostało porozumienie podjęte uchwałą w sprawie wyrażenia woli zawarcia porozumienia i powierzenia Gminie Zbiczno prowadzenia zadania związanego z realizacją Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Brodnicy pomiędzy przedstawicielami wszystkich gmin powiatu brodnickiego oraz samorządem powiatu.

Strony porozumienia:

- Powiat Brodnicki
- Gmina Bartniczka
- Gmina Bobrowo
- Gmina Miasta Brodnicy
- Gmina Brodnica
- Gmina Brzozie
- Miasto i Gmina Górzno
- Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie
- Gmina Osiek
- Gmina Świedziebna
- Gmina Zbiczno

Dokument ten będzie narzędziem do wspólnego realizowania polityki terytorialnej, na podstawie którego możliwe będzie uzyskanie wsparcia na projekty przewidziane do realizacji na okres perspektywy finansowej 2021-2027, przy współfinansowaniu ze środków UE (z różnych funduszy). W tym aspekcie bardzo ważnym źródłem wsparcia będą *Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027*, określające zakres i obszary wsparcia z poziomu samorządu województwa – w tym w zakresie polityki terytorialnej, która rozumiana jest jako forma podejścia do prowadzenia rozwoju województwa zakładającego różnicowanie działań wobec poszczególnych jego obszarów, uwzględniając ich rolę i znaczenie w systemie społeczno-gospodarczym województwa. Idea polityki terytorialnej w okresie programowania 2021-2027 oraz poziomy jej realizacji przedstawione zostały szerzej w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku. Strategia Przyspieszenia 2030+²*.

2. Synteza diagnozy wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych

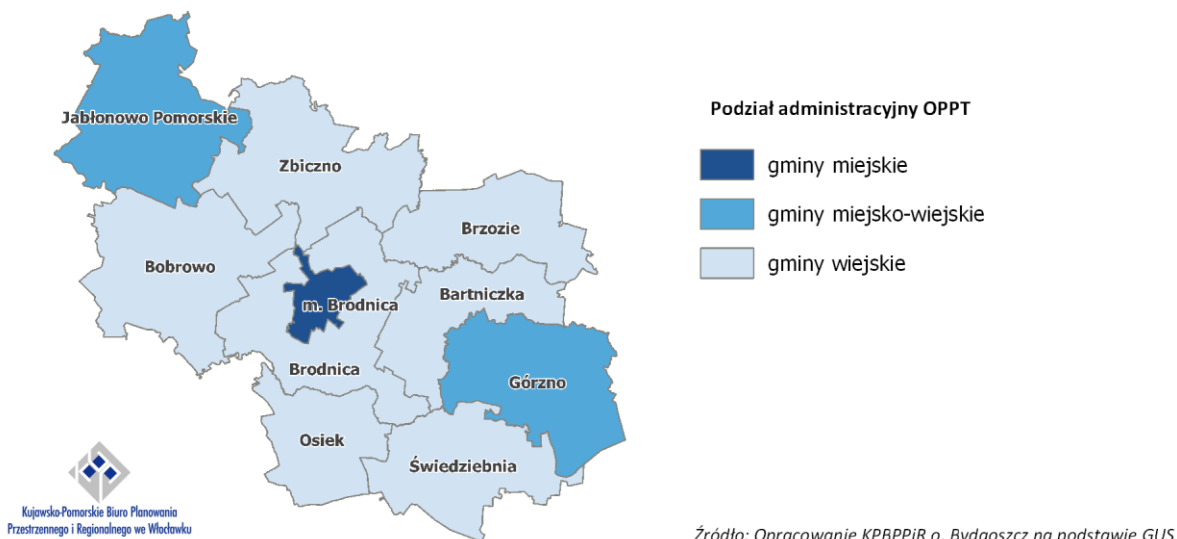
2.1. Zasięg przestrzenny i sieć osadnicza

OPPT Brodnicy położony jest w północno-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Obejmuje 10 gmin powiatu brodnickiego, w tym 1 miejską (Brodnica), 2 miejsko-wiejskie (Górzno i Jabłonowo Pomorskie) oraz 7 wiejskich (Bartniczka, Bobrowo, Brodnica, Brzozie, Osiek, Świedziebna, Zbiczno). Obszar zajmuje powierzchnię 1 040 km².

¹ Dz.U. 2022 poz. 1079

² przyjętej uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.

Mapa. Zasięg przestrzenny OPPT

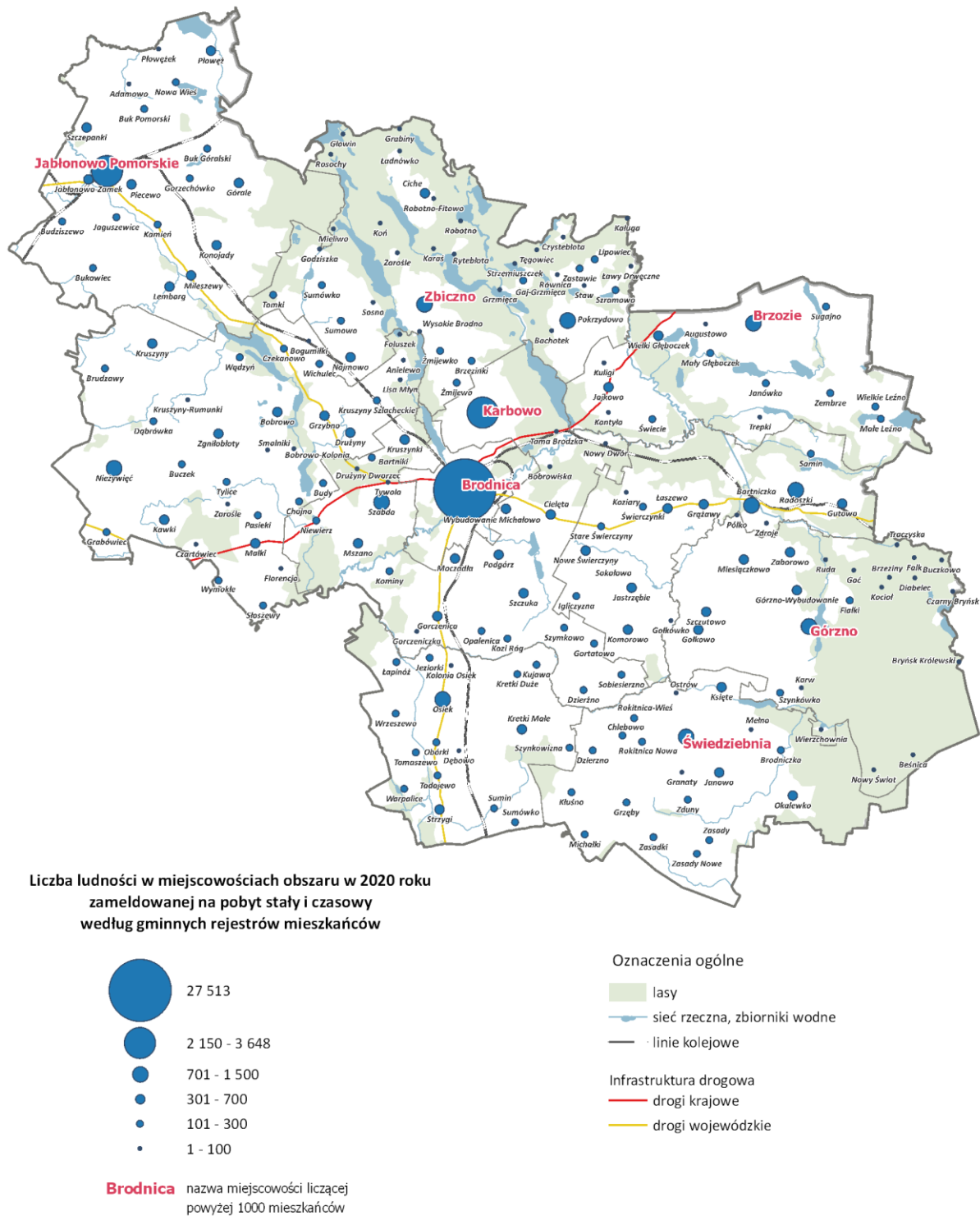

Sieć osadniczą³ OPPT tworzą 203 zamieszkałe miejscowości, w tym 3 miasta: Brodnica, Jabłonowo Pomorskie i Górzno, skupiające łącznie 32,6 tys. osób, a więc 41,6% mieszkańców obszaru. Najwięcej miejscowości położonych jest na terenie gminy Zbiczno (37), najmniej zaś na terenie gminy Brzozie (14). Poza trzema miastami liczbą mieszkańców powyżej 1 tys. osób, cechują się 4 miejscowości, w tym 3 będące siedzibami gmin (Brzozie, Świdziebnia, Zbiczno) oraz 1 będąca największą miejscowością gminy wiejskiej Brodnica – Karbowo (2 150 mieszkańców). Na terenie pozostałych gmin obszaru (Bartniczka, Bobrowo i Osiek) miejscowości tej grupy wielkościowej nie odnotowano. W przypadku gminy Bobrowo aż 7 wsi cechuje się wyższą liczbą mieszkańców niż siedziba wspomnianej gminy. Miejscowość Bobrowo (303 mieszkańcy) jest przeszło dwukrotnie mniejsza od największej w tej gminie wsi Nieżywiec (777 mieszkańców). Liczba miejscowości małych i bardzo małych, poniżej 100 mieszkańców wynosi 69 (34,0% ogółu), a zamieszkuje je nieco ponad 2,6 tys. osób (zaledwie 3,4% mieszkańców obszaru). Stan ilościowy miejscowości o liczbie mieszkańców w przedziale od 101 do 300 wynosi natomiast 78 (18,2% mieszkańców obszaru). Cechą charakterystyczną obszaru jest koncentracja mieszkańców (poza miastami) w wielu średniej wielkości wsiach (od 301 do 700 mieszkańców). Wsie te w liczbie 43 skupiają łącznie 23,4% mieszkańców obszaru.

Między gminami OPPT identyfikuje się występowanie silnych powiązań społeczno-gospodarczych, gdyż miasto Brodnica pełni rolę siedziby gminy miejskiej i ośrodka ponadlokalnego, obsługującego zarówno mieszkańców miasta, jak i całego obszaru (m.in. obsługa z zakresu administracji powiatowej oraz instytucji jej podległych). Bartniczka, Bobrowo, Brzozie, Górzno, Jabłonowo Pomorskie, Osiek, Świdziebnia i Zbiczno to ośrodki o znaczeniu lokalnym, będące siedzibami gmin. Koncentruje się w nich działalność związana z podstawową obsługą mieszkańców (m.in. z zakresu opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego, opieki zdrowotnej, obsługi administracyjnej).

³ zgodnie z danymi z gminnych rejestrów mieszkańców

Mapa. Liczba ludności w miejscowościach OPPT

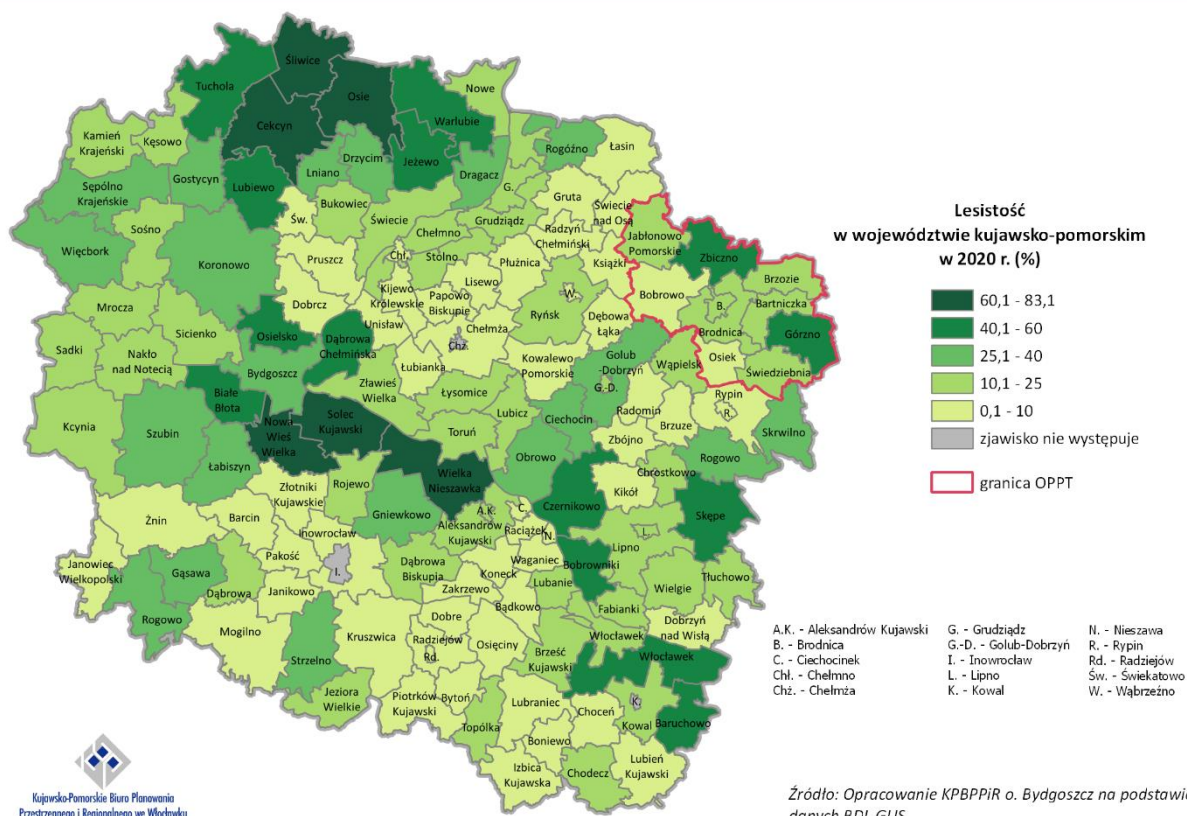

2.2. Informacje fizycznogeograficzne. Ochrona przyrody

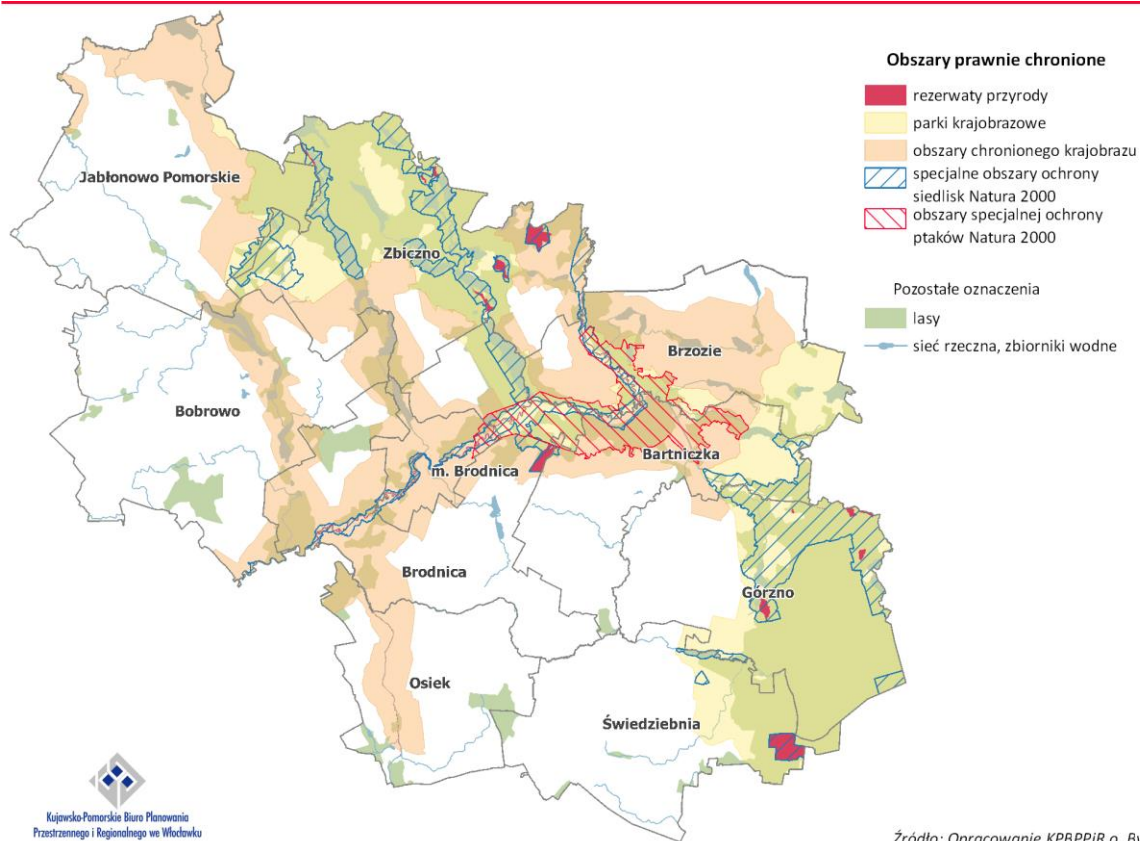
Pod względem fizycznogeograficznym OPPT Brodnicy znajduje się w zasięgu aż 6 mezoregionów, tj. Pojezierza Chełmińskiego, Pojezierza Brodnickiego, Pojezierza Dobrzyńskiego, Garbu Lubawskiego,

Równiny Urszulewskiej oraz Doliny Drwęcy. Sprawia to, że obszar cechuje się znacznym zróżnicowaniem podstawowych elementów środowiska przyrodniczego. W krajobrazie obszaru dominuje wysoczyzna morenowa zbudowana przede wszystkim z glin zwałowych, przecięta doliną rzeki Drwęcy. Lokalnie powierzchnię obszaru urozmaicają wzgórza moren czołowych, głęboko wcięte rynny polodowcowe, bezodpływowe zagłębienia wytopiskowe, dolinki denudacyjne, kemy oraz równina sandrowa. W efekcie, przeważają gleby płowe i deluwialne, które są intensywnie wykorzystywane rolniczo. W obrębie sandru występują natomiast ubogie i trudne do uprawy gleby bielcowe i rdzawe, pokryte w większości zwartymi kompleksami leśnymi. Powierzchnia gruntów leśnych (lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną), w 2020 roku wynosiła 230,2 km², zaś wskaźnik lesistości stanowi 21,6% i jest niższy od średniej wartości wojewódzkiej (23,5%). Zgodnie z Mapą Podziału Hydrograficznego Polski sumaryczna liczba jezior w OPPT wynosi 88 spośród 1 069 zidentyfikowanych na terenie województwa. Główną rzeką obszaru jest silnie meandrująca rzeka Drwęca, której towarzyszą liczne starorzecza. Ochroną prawną objęta jest przeszło połowa (51,8%) powierzchni obszaru (nie uwzględniając tu obszarów Natura 2000). Do ważniejszych obszarowych form ochrony, znajdujących się całościowo lub częściowo w zasięgu OPPT, zalicza się: 13 rezerwatów przyrody, 2 parki krajobrazowe (Brodnicki Park Krajobrazowy, Górznieńsko-Lidzbarski Park Krajobrazowy), 2 obszary chronionego krajobrazu oraz 4 obszary Natura 2000 (w tym 1 obszar specjalnej ochrony ptaków oraz 3 specjalne obszary ochrony siedlisk).

Mapa. Lesistość w gminach województwa kujawsko-pomorskiego

Mapa. Obszary prawnie chronione w OPPT

Źródło: Opracowanie KPBPIR o. Bydgoszcz

2.3. Turystyka

Wysoka jakość środowiska przyrodniczego, bogactwo fauny i flory, ciekawe walory krajobrazowe związane z doliną rzeki Drwęcy, a także obecność wielu jezior, zwartych i rozległych kompleksów leśnych sprawia, iż obszar od wielu lat postrzegany jest jako niezwykle atrakcyjny w kontekście nie tylko możliwości prowadzenia turystyki aktywnej i pobytowej, ale i dalszego ich rozwoju. Walory kulturowe obszaru w przeciwieństwie do walorów przyrodniczych nie stanowią aż tak silnego czynnika wpływającego na generowanie znaczącej skali ruchu. Niemniej przez teren obszaru, m.in. przez Brodnicę, przebiega jeden z najbardziej rozpoznawalnych europejskich szlaków kulturowych Droga Św. Jakuba (Camino de Santiago). Dostęp do walorów przyrodniczych obszaru i ich eksplorację ułatwiają przebiegające przez jego teren szlaki piesze, rowerowe oraz kajakowe. Poza funkcją turystyczną, szlaki te pełnią także ważną funkcję ekologiczną. Z jednej strony pozwalają na skanalizowanie ruchu turystów i tym samym na zapobieganie jego rozpraszaniu na obszarach cennych przyrodniczo, z drugiej zaś ograniczają w nich jego nadmierną koncentrację. Wydaje się jednak, iż obecny układ szlaków, ich stan ilościowych, standard, oznakowanie oraz towarzyszące im zagospodarowanie nie jest optymalne. Za przyczyny takiego stanu należy uznać m.in. aktualne trendy w turystyce związane ze stałym wzrostem liczby osób chcących obcować z naturą poprzez wszelkiego rodzaju działalności i niedostosowanie istniejącej infrastruktury do rosnących i zmieniających się potrzeb oraz profilu turystów korzystających z tego elementu zagospodarowania (np. oczekujących tras zapewniających komfort i bezpieczeństwo podróży, różniących się poziomem trudności, zarówno dla osób przemierzających się rekreacyjnie, jak i posiadających większe doświadczenie, decydujących się na pokonanie znacznych odległości). Stąd też pożądane jest przeprowadzenie prac polegających na rewizji miejsc potencjalnie niebezpiecznych, identyfikacji tzw. wąskich gardeł, odcinków tras wymagających korekt przebiegu bieżących tras, czy ich modernizacji. Ważne jest aby docelowo system szlaków był wewnętrznie spójny, a także uwzględnił możliwość połączenia ze szlakami przebiegającymi przez sąsiadujące z OPPT Brodnicy obszary (w tym

poza granicami administracyjnymi woj. kujawsko-pomorskiego). Bogactwo występujących walorów przyrodniczo-krajobrazowych sprawia, iż na terenie obszaru OPPT istnieją możliwości wyznaczenia zupełnie nowych szlaków, które same w sobie mogą stanowić ważny produkt turystyczny, generujący pewnej skali ruch, wpływający na kreowanie i postrzeganie wizerunku obszaru czy pośrednio inicjujący jego progres poprzez rozwój przedsiębiorczości ukierunkowanej na zaspokojenie podstawowych potrzeb turystów.

Obszar cechuje się dość dobrze rozwiniętą bazą noclegową, zarówno pod względem ilościowym, jak i jakościowym. Prócz infrastruktury turystycznej w postaci szlaków, problemem obszaru wydaje się słaby poziom zagospodarowania przestrzeni publicznych, w tym zwłaszcza w obrębie jezior (m.in. brakami w małej infrastrukturze wodnej, w postaci m.in. pomostów, slipów do wodowania sprzętu wodnego, wypożyczalni sprzętu wodnego, wypożyczalni rowerów, ale i brakami w infrastrukturze towarzyszącej w postaci przebieralni, wiat rekreacyjnych, boisk sportowych, miejsc parkingowych, czy oświetlenia). W efekcie tego rzeczywisty potencjał obszaru nie jest jeszcze maksymalnie wykorzystywany. W celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej i konkurencyjności obszaru za istotne - poza tworzeniem zupełnie nowych przestrzeni służących turystyce i rekreacji - uznaje się także poprawę jakości i funkcjonalności terenów już zagospodarowanych (poprzez ich przebudowę, modernizację, doposażenie w różnego rodzaju urządzenia turystyczne, które mają za zadanie zaspokojenie stale rosnących potrzeb mieszkańców i turystów). Ponadto obszar nadal wykazuje potencjał w zakresie możliwości tworzenia nowych produktów turystycznych (np. w postaci ścieżek edukacyjnych) opartych głównie na walorach przyrodniczych oraz w mniejszym stopniu na kulturowych.

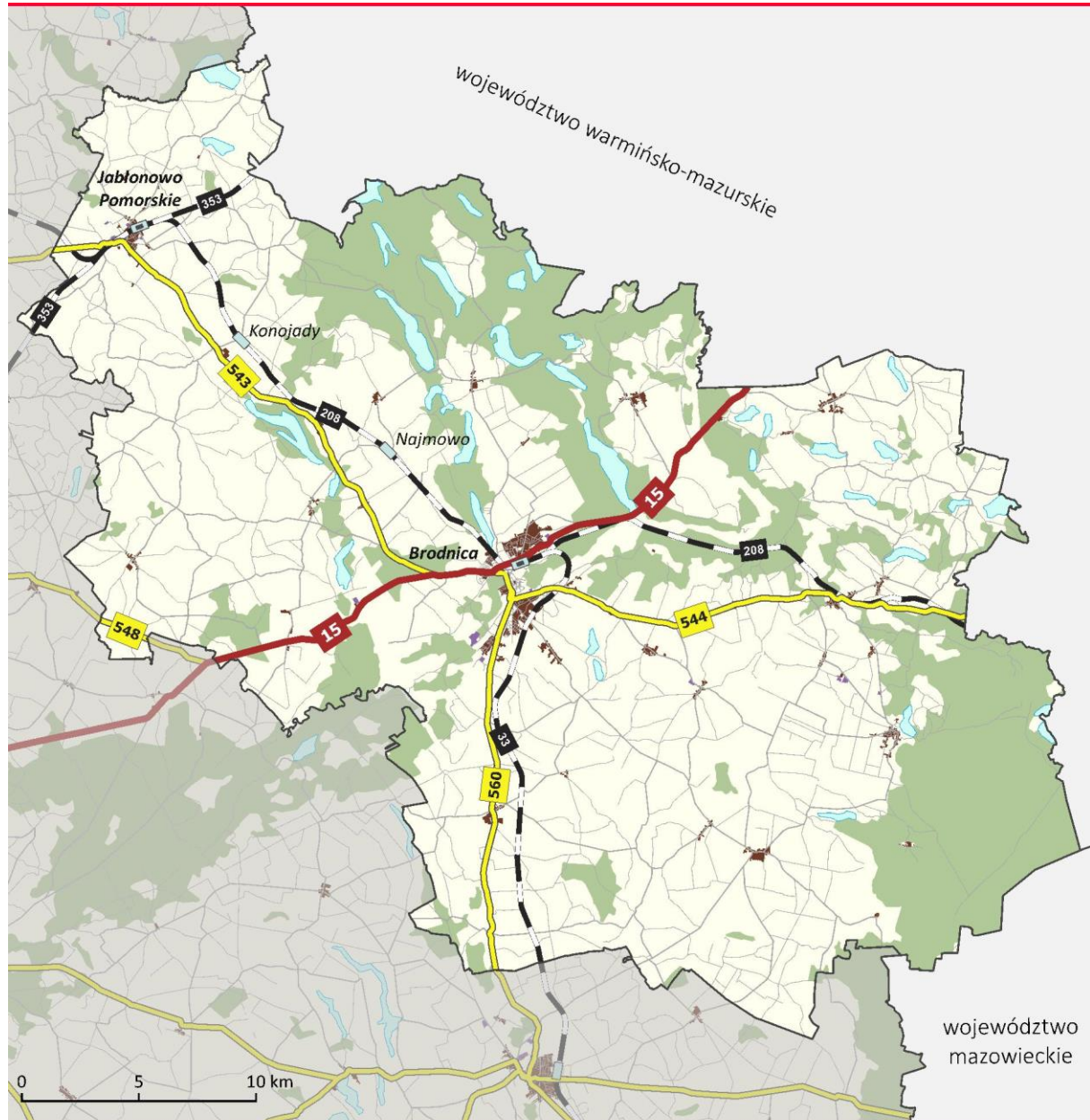
2.4. Transport

2.4.1. Sieć transportowa

W granicach obszaru przebiega szereg szlaków istotnych w komunikacji drogowej jak i kolejowej. Pod względem infrastruktury drogowej wskazuje się obecność drogi krajowej, dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Za najważniejszy element sieci drogowej na tym terenie należy uznać drogę krajową nr 15 (Trzebnica – Toruń – Brodnica – Ostróda), która przebiega przez centralną część OPPT. Jej główną funkcją jest odbieranie ruchu tranzytowego przebiegającego od węzła autostrady A1 (Turzno) w kierunku województwa warmińsko-mazurskiego. W ujęciu lokalnym natomiast DK15 komunikuje gminę wiejską Brodnica i gminę Brzozie z miastem powiatowym oraz zapewnia dostęp do Torunia i nieodległej Lubawy (woj. warmińsko-mazurskie). Kolejnym elementem sieci drogowej są drogi wojewódzkie o numerach 543 (Paparzyn – Jabłonowo Pomorskie – Tywola), 544 (Brodnica – Lidzbark – Ostrołęka), 548 (Stolno – Wąbrzeźno) i 560 (Brodnica – Rypin - Bielsk). Drogi wojewódzkie są w tym przypadku głównymi szlakami komunikującymi obszar z miastem powiatowym – Brodnicą. Droga wojewódzka nr 543 przyjmuje potoki generowane na obszarach gminy Jabłonowo Pomorskie, gminy wiejskiej Brodnica i częściowo gminy Bobrowo, DW544 odpowiada za skomunikowanie wschodniej części OPPT (gmina Bartniczka) natomiast DW560 daje możliwość podróży w kierunku Brodnicy mieszkańcom gminy Osiek. Ponadto każda z tych dróg wojewódzkich pełni ważną funkcję w przejazdach wykraczających poza granice omawianej jednostki np. DW560 w kierunku Rypina, a DW544 – Lidzbarka czy Mławy. Droga wojewódzka o nr 548 nie pełni znaczącej roli w komunikacji wewnętrznej, aczkolwiek jej głównym zadaniem jest umożliwienie dojazdu do węzła autostrady A1 Lisewo, co wyraźnie zwiększa jej znaczenie. Należy zauważyć, iż obszary nie wszystkich gmin są wprost obsługiwane przez drogi o znaczeniu wojewódzkim. Gminy Świdziebnia, Brzozie, Zbicžno, Górzno oraz południowa część gminy Bobrowo (w tym w szczególności siedziby gmin) to miejsca, gdzie kluczową rolę w odbieraniu ruchu a następnie kanalizowaniu go w kierunku dróg wyższego rzędu przejmują drogi powiatowe i gminne. Poza infrastrukturą drogową przez OPPT przebiegają linie kolejowe o numerach 33 (Kutno – Brodnica), 208 (Działdowo – Chojnice) i 353 (Poznań Wschód – Skandawa). Za najważniejszą z nich należy uznać LK353,

która jest jednym z głównych szlaków kolejowych dla transportu pasażerskiego w województwie kujawsko-pomorskim. Kluczowymi punktami obsługi pasażerskiej w komunikacji kolejowej są stacje w Brodnicy (obsługa miasta powiatowego) oraz Jabłonowie Pomorskim (stacja węzłowa dla LK353 i LK208).

Mapa. Najważniejsze elementy sieci transportowej OPPT

Infrastruktura transportowa w OPPT
stan na VIII 2022 r.

<p>infrastruktura drogowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — drogi krajowe — drogi wojewódzkie — drogi powiatowe — drogi gminne 	<p>infrastruktura kolejowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> — linie kolejowe <p>punkty obsługi pasażerskiej wykorzystywane w ruchu pasażerskim:</p> <ul style="list-style-type: none"> stacje kolejowe przystanki osobowe 	<p>inne oznaczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> wody powierzchniowe lasy pozostałe obszary <p>obszary antropogeniczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> mieszkaniowe przemysłowe
--	--	--

2.4.2. Transport i komunikacja

Bardzo ważną rolę w kontekście obsługi przewozowej mieszkańców na obszarze OPPT pełni transport publiczny. Jest on reprezentowany zwłaszcza przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Brodnicy. Tabor komunikacji miejskiej jest często eksploatowany wykonując dużą pracę przewozową, co wynika w pewnej mierze z możliwości korzystania z komunikacji miejskiej bezpłatnie. Oznacza to dużą odpowiedzialność, która związana jest z zapewnieniem bezpieczeństwa i komfortu pasażerom oraz odpowiedzialność w kontekście wpływu transportu publicznego na środowisko (szczególnie pod kątem emisji zanieczyszczeń powietrza). W przypadku pierwszego aspektu, głównym jego obszarem jest infrastruktura dla transportu. Składa się ona m.in. z sieci drogowej, bazy dla pojazdów (pętli i zajezdni) oraz infrastruktury przystankowej. Pod kątem zapewnienia dostępu do komunikacji dla mieszkańców, to właśnie przystanki pełnią najważniejszą rolę. Niektóre z nich charakteryzują się dużym lub bardzo dużym poziomem wyeksploatowania oraz słabym oznakowaniem. Poza tym część z nich posiada różnego rodzaju przeszkody architektoniczne, które utrudniają korzystanie z nich osobom z niepełnosprawnościami. W przypadku tworzenia nowych lub modernizowania obecnych przystanków autobusowych, stosowane powinny być rozwiązania przyjazne środowisku (taką funkcję spełniają tzw. zielone przystanki), które przyczynią się nie tylko do poprawy estetyki wizualnej przestrzeni, ale będą także odpowiedzią na łagodzenie skutków zmian klimatycznych (stanowiąc miejsce cienia dla pasażerów w ciągu lata, zatrzymując wodę deszczową, czy ograniczając efekt wyspy ciepła). Dokonanie modernizacji w tym obszarze przyczyni się do zwiększenia komfortu pasażerów oraz podniesie atrakcyjność komunikacji – generując tym samym wzrost obsługi ruchu pasażerskiego.

W zakresie drugiego z wymienionych powyżej aspektów, zasadniczym problemem jest użytkowanie pojazdów spalinowych, które zasilają tabor komunikacji miejskiej. Ich użytkowanie wiąże się z emitowaniem zanieczyszczeń, co wpływa na obniżenie jakości powietrza, podczas gdy w Brodnicy obserwuje się problemy związane ze złym jego stanem, co przejawia się przekraczaniem dopuszczalnych wartości ustawowych parametrów w poszczególnych latach. Biorąc pod uwagę chociażby parametr liczby dni z przekroczeniami poziomu dopuszczalnego PM10 w roku kalendarzowym (maksymalnie 35 razy⁴), to w okresie 2015-2021 został on przekroczony w czterech latach⁵ (przy czym w 2021 roku wystąpiła maksymalna wartość dopuszczalna 35 dni⁶). Tak więc potrzeba zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pozostaje nadal aktualna. W obszarze komunikacji działaniem przyczyniającym się bezpośrednio do osiągnięcia tego celu jest z pewnością przejście na tabor zeroemisyjny. Powinien on także uwzględniać potrzeby osób z niepełnosprawnościami, tworząc im warunki dogodnego dostępu. Bardzo ważne pod kątem włączenia osób z niepełnosprawnościami do komfortowego korzystania z oferty komunikacji miejskiej będzie także wyposażenie autobusów, w systemy audiowizualne, w celu zapewnienia właściwego poziomu komunikacji z pasażerami. Co ważne, wraz z wprowadzaniem nowego taboru należy także zbudować sieć punktów ładowania i tankowania pojazdów, aby zapewnić wysoką sprawność prowadzenia obsługi komunikacyjnej na terenie całego obszaru. Jest to integralny element systemu transportowego, niezbędny do stworzenia możliwości przejścia w całości na transport niskoemisyjny. Na obszarze OPPT Brodnicy brakuje wyposażenia w tego typu infrastrukturę.

⁴ OBWIESZCZENIE MINISTRA KLIMATU I ŚRODOWISKA z dnia 12 kwietnia 2021 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu

⁵ Na podstawie danych pomiarowych GIOŚ

⁶ Przy kompletności danych pomiarowych na poziomie 97%

2.4.3. Drogi rowerowe

Drogi rowerowe coraz częściej stają się nieodzownym elementem krajobrazu zarówno miejskiego, jak i wiejskiego. Coraz częściej zauważa się także wzrost wykorzystania roweru jako środka transportu i turystyki. Coraz powszechniejsze wykorzystywanie roweru wymaga dalszego rozwoju bezpiecznej i funkcjonalnej infrastruktury komunikacyjnej dedykowanej temu środkowi transportu. Infrastruktury, która z jednej strony przyczyni się do ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, a z drugiej wywoła impuls do rozwoju i promowania aktywnych form mobilności. W związku z tym dostrzega się potrzebę realizacji kompleksowych działań na rzecz wsparcia rozwoju infrastruktury rowerowej, infrastruktury zintegrowanej z drogami rowerowym (m.in. wiat postojowych, parkingów, stojaków rowerowych, systemów zabezpieczających, oznaczeń poziomych, tablic informacyjnych, oświetlenia oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego BRD), a także działań informacyjno-promocyjnych podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie odpowiedzialności społecznej za jakość środowiska naturalnego, a także efekty podejmowanych działań.

W zakresie rozwoju transportu rowerowego identyfikuje się 3 największe potrzeby związane z infrastrukturą rowerową. Są to potrzeby związane z: likwidacją luk w istniejącej sieci infrastruktury rowerowej, potrzeby infrastrukturalne na obszarach miejskich, w tym także potrzeby związane z realizacją dróg rowerowych w relacji obszary wiejskie – miasto, w celu zwiększenia dostępu do usług publicznych oraz potrzeby związane z rozwojem infrastruktury rowerowej poprawiającej dostępność do obiektów i atrakcji turystycznych. Budowa kluczowych odcinków dróg rowerowych, które uzupełnią brakujące elementy infrastruktury rowerowej wpłynie przede wszystkim na poprawę ciągłości i zwiększenie spójności sieci dróg rowerowych oraz poprzez odseparowanie ruchu rowerowego od samochodowego przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego. Spójne, bezpieczne i atrakcyjne trasy rowerowe mogą sprawić, że więcej osób zdecyduje się na wybór roweru jako środka transportu, co przełoży się m.in. na poprawę jakości powietrza i ogólny stan zdrowia mieszkańców. Inwestycje na obszarach miejskich umożliwią szybszą jazdę na długich odcinkach miejskich, bezpieczny i wygodny wyjazd z miasta, a także umożliwią skuteczniejsze połączenie miasta z obszarami podmiejskimi. Budowa ścieżek prowadzących do atrakcji turystycznych sprzyjać będzie rozwojowi funkcji turystycznej na terenie obszaru, a także przyczynić się może do wzrostu lokalnego potencjału gospodarczego.

Na terenie OPPT Brodnicy identyfikuje się głównie potrzeby związane z likwidacją luk w istniejącej sieci infrastruktury pieszo-rowerowej (która dotychczas realizowana była także na pewnych odcinkach wzdłuż dróg wojewódzkich), a także niedobory związane z brakiem małej infrastruktury towarzyszącej drogom rowerowym m.in. wiat rowerowych, parkingów, stojaków, systemów zabezpieczających. Budowa kluczowych odcinków dróg rowerowych wpłynie przede wszystkim na zwiększenie spójności sieci dróg rowerowych, poprawę bezpieczeństwa ruchu i rozwój turystyki.

2.5. Demografia

Według danych GUS OPPT Brodnicy na koniec roku 2020 zamieszkiwany był przez 79,0 tys. osób (3,8% ludności województwa). W okresie ubiegłej dekady (2010-2020) liczba jego mieszkańców wzrosła o 1,9% (co wyróżnia się pozytywnie na tle województwa, w którym liczba mieszkańców spadła o 1,8%). Wzrost miał miejsce zarówno na obszarach miast, jak i na obszarach wiejskich (łącznie wyniósł 1,5 tys. osób) – przy czym na obszarach wiejskich był zdecydowanie wyższy. Większość mieszkańców zamieszkiwała obszary wiejskie (57,2%), a ich udział w okresie 2010-2020 wzrósł o 0,6 pkt. proc. Gminy OPPT Brodnicy cechują się dużym zróżnicowaniem pod względem liczby mieszkańców. Największa liczba osób według

stanu na rok 2020 zamieszkiwała gminę miejską Brodnica (28,7 tys. – stanowiąc 36,3% mieszkańców OPPT), natomiast najmniejsza gminę Brzozie (3,9 tys. – 4,8%).

Spśród 10 gmin w granicach OPPT połowa zanotowała wzrost liczby mieszkańców w okresie 2010-2020 (największy wystąpił w gminie wiejskiej Brodnica, na poziomie 18,6%) i połowa zanotowała spadek (największy wystąpił w gminie Jabłonowo Pomorskie, na poziomie 2,9%). Biorąc pod uwagę dalszy trend rozwoju demograficznego OPPT Brodnicy, wynikający z prognozy demograficznej GUS na lata 2017-2030, to należy spodziewać się dalszego, wolnego wzrostu liczby mieszkańców. Według jej założeń, w roku docelowym populacja OPPT wynosić ma 79,4 tys. mieszkańców, co oznaczałoby wzrost na poziomie 0,4% w stosunku do roku 2020⁷.

W strukturze wieku mieszkańców OPPT Brodnicy obserwuje się zmiany przejawiające się spadkiem udziału mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (z 21,8% do 20,4% w okresie 2010-2020) oraz produkcyjnym (z 63,9% do 60,8%), przy wzroście udziału grupy poprodukcyjnej (z 14,3% do 18,8%) – co oznacza, iż jego społeczeństwo się starzeje (choć dynamika tego procesu nie jest szczególnie duża w porównaniu do sytuacji obserwowanej w województwie).

W wyniku zmian demograficznych spowodowanych postępującym zjawiskiem starzenia się społeczeństwa można zaobserwować coraz większe potrzeby w zakresie wsparcia seniorów. Wsparcie to wymaga szeroko zakrojonych działań mających na celu pomoc osobom starszym w codziennym życiu, w integracji ze społeczeństwem oraz przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Rosnąca populacja osób starszych zmienia także popyt na usługi medyczne i opiekę społeczną. Niezbędny jest rozwój usług związanych z szeroko pojętą opieką senioralną, w tym wzmacnianie kadr pomocy i integracji społecznej (pielęgniarki środowiskowe, opiekunowie medyczni, opiekunowie osób starszych, opiekunowie w miejscu zamieszkania) oraz rozwój struktur instytucji ją prowadzących. Rosnąca skala potrzeb będzie wymagała także zmian instytucjonalnych. Potrzebne będą dzienne domy pobytu dla seniorów, centra usług środowiskowych, ale także wszelkie zdeinstytucjonalizowane formy opieki nad osobami starszymi. Ważne będzie także kształtowanie jak najbardziej przyjaznych dla seniorów i bezpiecznych przestrzeni publicznych. Istotnym aspektem będzie aktywizacja społeczna ludności starszej, mająca na celu aktywne zagospodarowanie wolnego czasu i sprzyjająca pozostawaniu w zdrowiu fizycznym i psychicznym (w tym poprzez kluby seniora, warsztaty terapii zajęciowej czy specjalistyczne projekty adresowane do osób starszych). Istnieje także potrzeba upowszechniania systemu opieki zdalnej, związanej z kontrolą stanu zdrowia i umożliwiającej szybkie wezwanie pomocy. Obecnie do najpopularniejszych form opieki zdalnej zalicza się tzw. bransoletki życia, czyli noszone na nadgarstku mobilne urządzenia do przywoływania pomocy wyposażone m.in. w przycisk SOS oraz czujnik upadku. Realizatorem zadań z zakresu polityki społecznej na poziomie województwa jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu (ROPS). Na poziomie gminnym za zadania ukierunkowane na ludność wymagającą wsparcia odpowiedzialne są Ośrodki Pomocy Społecznej.

Liczba mieszkańców OPPT w wieku poprodukcyjnym według stanu na rok 2020 wynosiła 14,8 tys. Populacja tej grupy wzrasta, co potwierdza zmiana o 33,7% w okresie 2010-2020 (przyrost o 3,7 tys. osób). Według przytoczonej powyżej prognozy demograficznej, proces starzenia się ludności OPPT Brodnicy będzie się pogłębiał – czego skutkiem będzie wzrost liczby mieszkańców w omawianej grupie do 17,4 tys. w roku 2030 (stanowiącej wtenczas 22,0% ogółu ludności). Zmiany zajdą także w grupie mieszkańców w wieku 80+, których populacja w okresie 2020-2030 zwiększy się o 21,1% i docelowo wynosić ma 3,3 tys. osób.

Wśród niekorzystnych zmian demograficznych należy wymienić kurczącą się populację mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. W roku 2020 ich liczba wynosiła 16,1 tys., zmniejszając się w okresie 2010-2020 o 4,5% (spadek o ok. 760 osób). Według prognozy demograficznej, w obecnej dekadzie należy się spodziewać dalszego spadku liczby mieszkańców w tej grupie – do poziomu 15,2 tys. osób w roku 2030 (stanowiącej wtenczas 19,2%). Duży spadek obserwuje się w grupie dzieci w wieku żłobkowym (0-2 lata),

⁷ W porównaniu ze stanem liczby ludności na rok 2020 przewidzianym w prognozie

której populacja zmniejszyła się w okresie 2010-2020 o 10,2% (blisko 300 osób). Pozytywna zmiana zaszła natomiast w grupie dzieci w wieku przedszkolnym, w której nastąpił nieduży przyrost mieszkańców (o 1,8%, czyli ok. 60 osób).

Na OPPT Brodnicy obserwuje się pogarszanie się wskaźnika przyrostu naturalnego, spowodowane wyhamowaniem współczynnika urodzeń (co oznacza wolniejszą reprodukcję) oraz rosnącymi wartościami współczynnika zgonów (co oznacza większą umieralność mieszkańców) – niemniej jednak dynamika wzrostu zgonów jest wolniejsza, aniżeli dynamika spadku współczynnika urodzeń. O ile wypadkowa obydwu współczynników jest wciąż dodatnia (tzn. występuje przyrost naturalny ludności), to jednak proporcja pomiędzy nimi znacząco się zmniejszyła. W tym aspekcie obydwa współczynniki odpowiadają za spadek dynamiki PN w porównywalnym stopniu.

Saldo migracji w okresie 2010-2020 przyjmowało wartości ujemne, co oznacza, że więcej osób wymeldowało się, aniżeli zameldowało na jego terenie na pobyt stały⁸. W bilansie migracyjnym za okres 2016-2020 OPPT stracił z tego powodu łącznie ok. 180 mieszkańców, natomiast w ciągu całej dekady (nie wliczając roku 2015) ok. 230. Odptyw mieszkańców w takiej skali nie stanowi dużego problemu, jednak tempo utraty mieszkańców w tym aspekcie nieco wzrosło, o czym świadczy spadek wartości średniorocznego salda migracji z poziomu -11 osób w okresie 2010-2014 do -36 osób w okresie 2016-2020.

Tabela. Liczba ludności i struktura ekonomicznych grup wieku w 2010 r. i 2020 r.

Jednostka	Liczba mieszkańców (osoby)		Udział mieszkańców według poszczególnych grup wiekowych (%)						
			przedprodukcyjny		produkcyjny		poprodukcyjny		
	2010	2020	2010	2020	2010	2020	2010	2020	
OPPT Brodnicy	77 530	79 023	21,8	20,4	63,9	60,8	14,3	18,8	
Gminy	Bartniczka	4 725	4 708	23,6	22,0	62,7	61,5	13,7	16,5
	Bobrowo	6 265	6 337	21,6	19,6	63,1	61,8	15,2	18,5
	Brodnica (miejska)	28 369	28 701	20,2	20,0	65,2	58,9	14,6	21,1
	Brodnica (wiejska)	7 303	8 662	24,4	22,9	65,3	64,0	10,4	13,1
	Brzozie	3 739	3 828	24,0	21,9	62,3	60,8	13,7	17,3
	Górzno	3 965	3 931	21,5	20,3	62,7	61,6	15,8	18,0
	Jabłonowo Pomorskie	9 107	8 845	21,7	18,7	63,1	61,5	15,1	19,8
	Osiek	4 136	4 022	22,7	20,2	61,3	62,0	16,1	17,8
	Świedziebnia	5 196	5 116	23,7	20,3	61,4	61,9	14,9	17,9
	Zbiczno	4 698	4 873	21,6	20,5	64,8	60,7	13,7	18,8
Województwo kujawsko-pomorskie	2 098 711	2 061 942	19,4	18,0	64,7	59,9	16,0	22,1	

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

⁸ Analizowano migracje na pobyt stały w ujęciu gminnym zarówno w ruchu wewnętrznym jak i zagranicznym – co oznacza, że liczone są także migracje pomiędzy jednostkami w obrębie analizowanego obszaru. Jednocześnie z uwagi na brak danych w Banku Danych Lokalnych GUS o migracjach długookresowych za rok 2015, w niniejszej analizie pominięto tenże rok.

2.6. Przedsiębiorczość

Na terenie OPPT Brodnicy w 2020 r. funkcjonowało 6 866 podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON (stanowiło to 3,3% wszystkich podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego). W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dawało to 86,9 podmiotów, co stanowiło 85,4% wartości wskaźnika dla całego regionu i 71,3% wartości dla kraju. W latach 2010-2020 wskaźnik odnotował stosunkowo wysoki wzrost wartości na tle całego województwa.

Najwyższa notowana na obszarze analizowanego OPPT wartość liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. mieszkańców w 2020 r. występowała w gminie miejskiej Brodnica - wynosiła 105,3 i była to jednocześnie jedyna gmina na tym obszarze, dla której wartość wskaźnika przekraczała średnią wojewódzką. Wartość wskaźnika w poszczególnych gminach na analizowanym obszarze cechowała się bardzo dużym zróżnicowaniem – poza najwyższą wartością dla gminy miejskiej Brodnica zawierała się w przedziale między 100,7 w gminie Górzno i tylko 59,2 w gminie Świdziebnia (6. najniższa wartość w regionie).

Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie OPPT Brodnicy w 2020 r. wynosiła 5 375. W przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym wartość wskaźnika dla analizowanego OPPT wynosiła 11,2 i stanowiła 89,3% wartości dla województwa oraz 76,5% wartości dla kraju. Wskaźnik ten w latach 2012-2020, podobnie jak ogólny wskaźnik przedsiębiorczości, cechował się stosunkowo dużym wzrostem wartości w porównaniu dla zmian notowanych dla całego regionu.

Wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2020 r. na poziomie poszczególnych gmin wchodzących w skład OPPT, podobnie jak w przypadku ogólnego wskaźnika przedsiębiorczości, najwyższą wartość przyjmował w gminie miejskiej Brodnica (wynosił 13,2) i gminie Górzno (12,9), w których kształtował się na poziomie wyższym niż średnio w województwie. W pozostałych gminach wartość wskaźnika zawierała się w przedziale od 8,1 w gminie Świdziebnia do 11,9 w gminie wiejskiej Brodnica.

Tabela. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na terenie OPPT Brodnicy 2020 r.

Jednostka	Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON		Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą		
	Liczba	Na 1 tys. ludności	Liczba	Na 100 osób w wieku produkcyjnym	
OPPT Brodnicy	6 866	86,9	5 375	11,2	
Gminy	Bobrowo	465	73,4	387	9,9
	Brodnica (miejska)	3 023	105,3	2 239	13,2
	Brodnica (wiejska)	764	88,2	658	11,9
	Brzozie	246	64,3	194	8,3
	Górzno	396	100,7	312	12,9
	Bartniczka	326	69,2	261	9,0
	Jabłonowo Pomorskie	667	75,4	521	9,6
	Osiek	271	67,4	223	8,9
	Świdziebnia	303	59,2	255	8,1
	Zbiczno	405	83,1	325	11,0
Województwo kujawsko-pomorskie	209 750	101,7	154 623	12,5	

Źródło: Opracowanie KPBPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

Dla wspierania rozwoju przedsiębiorczości - przyciągania nowych inwestorów, a także tworzenia możliwości rozwoju dla obecnie funkcjonujących podmiotów, które mogłyby rozwijać swoją działalność - istotnym jest tworzenie na danym obszarze terenów inwestycyjnych dedykowanych działalności gospodarczej oraz funkcjonowanie infrastruktury biznesowej, w tym m.in. inkubatorów przedsiębiorczości, ośrodków wspierających przedsiębiorczość, świadczącej usługi dla biznesu. Obecnie w zakresie infrastruktury wspierającej przedsiębiorców na obszarze OPPT działa jedna instytucja zlokalizowana w m. Brodnica prowadzona przez Urząd Miasta – Brodnicki Park Przemysłowy „Ustronie”⁹. Wsparcie lokalnym przedsiębiorcom udzielać może również Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Miasta Brodnicy (na terenie miasta) oraz Stowarzyszenie "Lokalna Grupa Działania Pojezierze Brodnickie" (poza miastem Brodnica). OPPT Brodnicy, podobnie jak całe województwo kujawsko-pomorskie, znajduje się w obszarze działania Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Obecnie dostępny na analizowanym obszarze zasób terenów inwestycyjnych zlokalizowany jest głównie na terenie gmin miejskiej Brodnica, a także Zbiczno, Brzozie i Górzno - stanowi on może istotny bodziec dla rozwoju potencjałów endogenicznych analizowanego OPPT.

Rozwojowi przedsiębiorczości sprzyjają także działania ukierunkowane na poprawę jakości kształcenia zawodowego oraz rozwój kompetencji kluczowych u uczniów, wzmacniający ich przyszłą aktywność zawodową.

2.7. Bezrobocie rejestrowane

W 2021 r. na terenie OPPT Brodnicy było 1 861 zarejestrowanych osób bezrobotnych. Stopa bezrobocia rejestrowanego na analizowanym obszarze utrzymuje się na względnie niskim poziomie, poniżej średniej dla całego województwa - w 2021 r. wynosiła 6,2%, natomiast dla województwa 7,7%.

Struktura grupy zarejestrowanych osób bezrobotnych¹⁰ pod względem grup wymagających szczególnego wsparcia na rynku pracy na terenie analizowanego OPPT kształtowała się stosunkowo pozytywnie. Udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w 2021 r. dla OPPT był stosunkowo niski i wynosił 5,5% przy wartości dla województwa 6,4%. W grupie osób bezrobotnych 470 osób stanowiły kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, co w strukturze wszystkich bezrobotnych stanowiło ponad 20% (21,2%) oraz prawie 40% bezrobotnych kobiet (39,2%). Natomiast wskaźnik udziału kobiet, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym przyjmował względnie niskie wartości – 2,1%, wobec 2,3% dla województwa. Na niskim poziomie kształtował się również udział osób długotrwale bezrobotnych¹¹ w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – dla analizowanego OPPT wynosił 1,4%, a dla województwa 2,6%, a udział osób długotrwale bezrobotnych w całkowitej liczbie osób bezrobotnych stanowił względnie niską wartość na tle województwa - 35,9% (668 osób). Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiecie przeważały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (ich udział w całkowitej liczbie osób bezrobotnych w 2021 r. wynosił 31,5%), a także zasadniczym zawodowym/branżowym I stopnia (28,2%). Stosunkowo duży udział w grupie osób bezrobotnych stanowiły osoby bez kwalifikacji zawodowych – 42,3% (787 osób). Do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą także osoby bezrobotne do 25. roku życia – w 2021 r. ta grupa bezrobotnych na OPPT stanowiła stosunkowo duży udział w całkowitej liczbie osób bezrobotnych - obejmowała 15,7% (293 osób), co stanowiło 4,8% wszystkich mieszkańców tego obszaru w wieku 18-24 lata (dla regionu 4,7%). Drugą istotną grupą wiekową są osoby powyżej 50. roku życia, które w 2021 r. stanowiły 21,8% wszystkich zarejestrowanych osób

⁹ Regionalne Obserwatorium Gospodarcze Województwa Kujawsko-Pomorskiego (stan na wrzesień 2022 r.)

¹⁰ Opracowano na podstawie danych pochodzących z publikacji „Informacja o bezrobociu w miastach i gminach województwa kujawsko-pomorskiego w 2021 roku” (WUP Toruń) oraz BDL GUS.

¹¹ Powyżej 12 miesięcy.

bezrobotnych (405 osób) i tylko 3,4% wszystkich mieszkańców OPPT w tej grupie wiekowej¹² (dla województwa 4,9%).

Poziom bezrobocia w poszczególnych gminach wchodzących w skład analizowanego obszaru kształtuje się na stosunkowo niskim poziomie – w 2021 r. w większości gmin udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym przyjmował wartości poniżej średniej dla województwa (od 2,6% w gminie Górzno do 4,7% w gminie Bobrowo), a tylko w jednej gminie (Zbiczno) wartość nieznacznie przewyższała średnią dla regionu (5,3%, wobec 5,1% dla województwa).

Tabela. Bezrobocie rejestrowane na terenie OPPT Brodnicy w 2010 r. i 2021 r.

Jednostka	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych (osoby)				Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym (%)						
	mężczyźni		kobiety		ogółem		mężczyźni		kobiety		
	2010	2021	2010	2021	2010	2021	2010	2021	2010	2021	
OPPT Brodnicy	1 970	661	2 769	1 200	9,6	3,9	7,5	2,6	11,9	5,5	
Gminy	Bartniczka	114	35	158	57	9,2	3,2	7,1	2,2	11,7	4,5
	Bobrowo	157	64	237	118	10,0	4,7	7,1	3,0	13,6	6,9
	Brodnica (miejska)	669	229	1 040	423	9,2	3,9	7,1	2,6	11,5	5,3
	Brodnica (wiejska)	153	59	253	109	8,5	3,0	5,9	1,9	11,6	4,2
	Brzozie	103	35	89	55	8,2	3,9	7,9	2,7	8,6	5,3
	Górzno	78	19	125	42	8,2	2,6	5,8	1,5	10,9	3,8
	Jabłonowo Pomorskie	319	78	324	163	11,2	4,5	10,4	2,7	12,1	6,6
	Osiek	116	37	171	61	11,3	4,0	8,5	2,8	14,6	5,3
	Świdziebnia	130	41	186	81	9,9	3,9	7,4	2,4	12,9	5,8
	Zbiczno	131	64	186	91	10,4	5,3	7,8	3,9	13,6	6,9
Województwo kujawsko-pomorskie	61 861	25 273	75 696	36 588	10,3	5,1	9,0	3,9	11,7	6,4	

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

2.8. Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny

W 2020 r. na terenie OPPT Brodnicy ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 5 468 mieszkańców, co stanowiło 49,0% mniej niż w 2010 r. Spadek korzystających z pomocy społecznej w OPPT był porównywalny do wielkości spadku w regionie, który wyniósł 49,1%. Mimo to, zasięg korzystania z pomocy społecznej nadal kształtował się tu na wyższym poziomie niż przeciętnie w województwie. W 2020 r. udział beneficjentów pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności wyniósł 6,9% (dla województwa 6,0%). Biorąc pod uwagę rozkład przestrzenny wskaźnika zauważa się, że najwyższym odsetkiem korzystających z pomocy społecznej charakteryzowała się gmina Zbiczno (10,6%). Najniższe wartości wskaźnika, zanotowano w gminach Górzno (5,3%), Bartniczka (5,5%) i gminie miejskiej Brodnica (5,9%).

Do najczęstszych przyczyn przyznania świadczeń z pomocy społecznej w OPPT Brodnicy należą ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała lub ciężka choroba. W 2020 r. z powodu ubóstwa pomocą społeczną objętych było 1 259 rodzin, zaś ze względu na bezrobocie 1 009 rodzin, przy czym wartości te są znacznie niższe niż w poprzednich latach.

¹² Kobiety w wieku 50-59 lat i mężczyźni w wieku 50-64 lata

W 2020 r. zasiłek rodzinny otrzymywało 2 408 rodzin z terenu OPPT, a objętych nim było 4 868 dzieci w wieku do 17 lat. Od 2010 r. zauważalny jest znaczny spadek zarówno liczby rodzin korzystających ze świadczenia, jak i liczby dzieci na które rodzice otrzymują zasiłek, ciągle jednak udział dzieci na które rodzice otrzymują zasiłek w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku jest wyższy niż przeciętnie w województwie (30,2% wobec 26,7%). Gminy obszaru cechują się wyraźnym zróżnicowaniem wartości wskaźnika. Najwyższe wartości zanotowano w gminach Świdziebnia (44,4%) i Jabłonowo Pomorskie (41,0%), najniższe zaś w gminie miejskiej Brodnica (23,5%).

Tabela. Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny w OPPT Brodnicy.

Jednostka	Udział korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem (%)		Udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (%)		
	2010	2020	2010	2020	
OPPT Brodnicy	13,8	6,9	50,1	30,2	
Gminy	Bartniczka	15,1	5,5	53,8	32,6
	Bobrowo	11,8	7,5	55,0	35,0
	Brodnica (miejska)	8,6	5,9	37,3	23,5
	Brodnica (wiejska)	17,0	7,1	49,1	24,4
	Brzozie	18,8	7,8	63,1	35,0
	Górzno	9,2	5,3	44,2	29,3
	Jabłonowo Pomorskie	19,3	7,4	62,9	41,0
	Osiek	18,5	8,2	52,6	31,0
	Świdziebnia	20,1	8,2	65,2	44,4
	Zbiczno	20,3	10,6	61,0	34,7
Województwo kujawsko-pomorskie	11,6	6,0	41,9	26,7	

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie danych GUS

Niekorzystne warunki bytowe i uzależnienie od pomocy społecznej, będące następstwem, niezaradności, niskiej aktywności społecznej, braku kwalifikacji zawodowej, niechęci do pracy, czy nałogów są barierami rozwoju trudnymi do przełamania i o tyle niekorzystnymi, że nie dotyczą pojedynczych osób a całych rodzin, czy wręcz społeczności obszaru. Niekorzystne postawy życiowe są dziedziczone, co w konsekwencji powoduje ich powielanie przez kolejne pokolenia. Dlatego istotne jest wspieranie aktywizacji mieszkańców OPPT, a zwłaszcza dzieci i młodzieży, poprzez przekazywanie pozytywnych wzorców, uczenie przedsiębiorczości i samodzielności, rozwijanie aspiracji, zachęcanie do zdobywania wykształcenia i dobrych kwalifikacji zawodowych, które w dorosłym życiu umożliwią dzieciom i młodzieży życie poza systemem pomocy społecznej.

2.9. Opieka zdrowotna

Bardzo istotne dla rozwoju społecznego jest utrzymywanie dobrego stanu zdrowia ludności. Jest to szczególnie ważne mając na uwadze zachodzący i stale pogłębiający się proces starzenia się społeczeństwa (wzrostu liczby ludności starszej oraz wydłużania się życia), kiedy wraz z wiekiem stan zdrowia pogarsza się, a także w ostatnich latach pogarszający się stan zdrowia psychicznego

społeczeństwa. W związku z tym kluczowe jest utrzymywanie wysokiej dostępności oraz poziomu udzielanych świadczeń w ramach opieki zdrowotnej.

Na terenie OPPT podstawowa opieka zdrowotna (POZ) w 2021 r. dostępna była we wszystkich gminach poza gminą wiejską Brodnica. Placówki POZ znajdowały się w 11 miejscowościach (w 3 miastach, w 5 siedzibach gmin wiejskich – poza gminą Bartniczka i w 3 innych miejscowościach wiejskich). W każdej z tych miejscowości działał co najmniej jeden gabinet/poradnia lekarska i co najmniej jeden gabinet/poradnia pielęgniarki POZ, a w większości także co najmniej jeden gabinet/poradnia położnej POZ.¹³

W 2019 r. w obrębie OPPT działało 5 podmiotów prowadzących oddziały szpitalne lub inne komórki opieki szpitalnej. Do tzw. sieci szpitali czyli systemu podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (I stopnia) zaliczany jest jeden z nich - Zespół Opieki Zdrowotnej w Brodnicy. Poza siecią szpitali działały także 4 inne placówki prowadzące tego typu działalność (wszystkie w Brodnicy).¹⁴

Na obszarze OPPT funkcjonowało 38 poradni specjalistycznych działających w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej¹⁵. Obejmowały one 20 rodzajów specjalności z czego najliczniej reprezentowane były poradnie położniczo-ginekologiczna (6 placówek) oraz neurologiczne (3) i urologiczne (3). Ponadto działały po dwie poradnie okulistyczne, chirurgii ogólnej, otorynolaryngologiczne, dermatologiczne, chirurgii urazowo-ortopedycznej, endoskopii, diabetologiczne oraz rzadziej spotykane w województwie - działające tylko w kilku powiatach - poradnie preluksacyjne i onkologiczne. Występowały pojedyncze poradnie: kardiologiczna, alergologiczna, reumatologiczna, tomografii komputerowej, logopedyczna, endokrynologiczna, gruźlicy i chorób płuc, a także należąca do rzadszej specjalności neonatologiczna.

Z opieki długoterminowej¹⁶ na analizowanym OPPT w 2019 r. korzystało 28 pacjentów w opiece domowej świadczonej przez pielęgniarkę opieki długoterminowej w domu osoby potrzebującej (oferowało ją 2 świadczeniodawców) oraz 160 pacjentów w opiece stacjonarnej w zakładach opiekuńczo-leczniczych/pielęgnacyjno-opiekuńczych (zlokalizowanych w m. Brodnica oraz w Bobrowie). Na OPPT dostępne były również świadczenia z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej¹⁷ w formie hospicjum domowego, z których w 2019 r. korzystało 166 pacjentów. W zakresie rehabilitacji medycznej¹⁸ na obszarze OPPT 5 świadczeniodawców udzielało świadczeń w formie ambulatoryjnej (w poradniach lub pracowniach), 2 świadczeniodawców w formie dziennej w zakładach lub ośrodkach rehabilitacji (dostępna była rehabilitacja ogólna i zaburzeń wieku rozwojowego) oraz 1 świadczeniodawca w formie stacjonarnej na oddziałach/zakładach rehabilitacji (rehabilitacja ogólna). W ramach opieki psychiatrycznej, zdrowia psychicznego i terapii uzależnień¹⁹ na OPPT działała poradnia zdrowia psychicznego, poradnia psychologiczna oraz poradnia psychologiczna dla dzieci i młodzieży, a także poradnia leczenia uzależnień.

2.10. Opieka żłobkowa

Według danych GUS opieką żłobkową (w formie żłobków, oddziałów żłobkowych i klubów dziecięcych) na terenie OPPT w 2020 r.²⁰ objętych było 148 dzieci w wieku do 3 lat. Udział dzieci objętych opieką w liczbie dzieci w wieku do 3 lat wynosił 5,6%, co było wartością znacznie niższą od średniej dla województwa, która wynosiła 11,0%.

¹³ Stan na 30.07.2021 r. wg <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/POZ>

¹⁴ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3404>

¹⁵ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3409> (dostęp 26.07.2021 r.)

¹⁶ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3361> (dostęp 06.08.2021 r.)

¹⁷ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3368> (dostęp 06.08.2021 r.)

¹⁸ <https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3365> (dostęp 24.08.2021 r.)

¹⁹ <https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/PrzychodnieSpecjalistyczne> (dostęp 4.10.2021 r.)

²⁰ Stan na 31 XII

Zgodnie z danymi Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej²¹, w kwietniu 2022 roku opiekę nad dziećmi do lat 3 świadczyło łącznie 11 placówek (6 klubów dziecięcych, w tym 1 publiczny oraz 5 żłobków, w tym 2 publiczne). Opieka dostępna była w 1 mieście (Brodnica – 3 żłobki i 4 kluby dziecięce) oraz w 4 miejscowościach wiejskich (Świedziebnia – 1 klub dziecięcy, Zgnińbłoty w gm. Bobrowo – 1 klub dziecięcy, Brzozie – 1 żłobek, Jajkowo w gm. Brzozie – 1 żłobek). Na terenie 6 z 10 gmin znajdujących się w zasięgu OPPT opieka instytucjonalna na dziećmi do lat 3 nie była sprawowana. Funkcjonujące placówki w większości, poza 2 żłobkami w mieście Brodnica, cechowały się niedużą liczbą dostępnych miejsc, tj. w zakresie od 12 do 26. W większości przypadków stan obłożenia był równy, bądź zbliżony do 100,0%.

2.11. Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunki dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego)

Wychowanie przedszkolne stanowi przygotowanie do dalszych etapów edukacji, umożliwiając dziecku zdobycie niezbędnych kompetencji. Wpływa m.in. na kształtowanie odpowiednich postaw i nawyków, umiejętności funkcjonowania w grupie, wzmacnianie poczucia wartości czy pobudzenie aktywności i ciekawości świata. Odgrywa tym samym bardzo istotną rolę w procesie poznawczego, emocjonalnego i społecznego rozwoju dziecka. W związku z tym konieczne jest zapewnienie wysokiego poziomu oferty placówek wychowania przedszkolnego i warunków wychowawczo-opiekuńczych w odpowiednio przygotowanej i wyposażonej bazie lokalowej.

W 2020 r. wychowaniem przedszkolnym na terenie OPPT Brodnicy objętych było 1 931 dzieci w wieku od 3 do 5 lat. Udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2020 r. wynosił 72,2% i kształtował się na poziomie niższym niż przeciętnie w regionie (80,1%).

Na poziomie poszczególnych gmin wchodzących w skład analizowanego OPPT udział dzieci w wieku od 3 do 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym cechował się bardzo dużym zróżnicowaniem wartości. Z jednej strony część gmin osiągała wartości wskaźnika powyżej lub bardzo zbliżone do średniej wojewódzkiej – gmina miejska Brodnica (92,6%, 13. najwyższa wartość w regionie), gmina Górzno (81,2%) i gmina Brzozie (80,0%), z drugiej natomiast była grupa 4 gmin o bardzo niskich wartościach - od 56,0% w gminie Jabłonowo Pomorskie do 37,7% w gminie Osiek (5. najniższa wartość). W pozostałych 3 gminach wskaźnik przyjmował wartości od 62,5% w gminie Zbiczno do 67,3 w gminie Bartniczka.

W Programie Regionalnym *Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027* określono, że inwestycje w zakresie infrastruktury przedszkolnej będą realizowane wyłącznie na obszarach gmin o udziale dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w wieku 3-5 lat poniżej 85% średniej dla województwa. Zgodnie z Aneks 4. do dokumentu *Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim w roku 2020 z uwzględnieniem wykorzystania środków UE*, opracowanym przez Departament Funduszy Europejskich UMWK-P w 2020 r. warunek ten spełniało 7 gmin z obszaru OPPT – Bartniczka, Bobrowo, wiejska Brodnica, Jabłonowo Pomorskie, Osiek, Świedziebnia i Zbiczno. W poniższej tabeli, zawierającej wartości wskaźnika dla poszczególnych gmin, kolorem czerwonym zaznaczono wartości, które spełniają to kryterium.

Tabela. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym na terenie OPPT Brodnicy w 2020 r. (kolorem czerwonym zaznaczono wartości wskaźnika kształtujące się poniżej 85% średniej wojewódzkiej)

Jednostka	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w wieku 3 – 5 lat (%)

²¹ Rejestr żłobków i klubów dziecięcych <https://dane.gov.pl>, dostęp z dnia 13.04.2022 r.

OPPT Brodnicy		2 673	1 931	72,2
Gminy	Bartniczka	165	111	67,3
	Bobrowo	195	103	52,8
	Brodnica (miejska)	982	909	92,6
	Brodnica (wiejska)	300	194	64,7
	Brzozie	120	96	80,0
	Górzno	138	112	81,2
	Jabłonowo Pomorskie	291	163	56,0
	Osiek	130	49	37,7
	Świedziebnia	168	79	47,0
Zbiczno	184	115	62,5	
Województwo kujawsko-pomorskie		59 900	47 994	80,1

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

Wg danych pochodzących z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych SIO²² w marcu 2022 r. na terenie analizowanego OPPT działały 54 placówki wychowania przedszkolnego – 27 przedszkoli, 2 punkty przedszkolne i 25 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Większość z tych placówek to instytucje publiczne (32). W dwóch gminach - Bobrowo i Brzozie - funkcjonowały tylko oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Największa liczba placówek znajdowała się w gminie miejskiej Brodnica (17). W pozostałych gminach działało od 8 (gmina wiejska Brodnica) do 2 placówek (gmina Zbiczno). Placówki zlokalizowane były w 34 miejscowościach. 28 placówek znajdowało się na obszarach wiejskich poza miejscowościami będącymi siedzibami gmin (w 25 miejscowościach, przy czym w gminie Bartniczka placówki zlokalizowane były poza miejscowością gminną).

Na obszarze OPPT występują potrzeby w zakresie wyposażenia i rozwoju infrastruktury przedszkoli, wynikające z aktualnych problemów lokalowych oraz niewystarczającej liczby miejsc w placówkach. Poprawę wymaga również jakość nauczania w istniejących miejscach wychowania przedszkolnego m.in. poprzez realizację zajęć dodatkowych rozwijających zainteresowania dzieci, rozszerzenie specjalistycznej oferty edukacyjnej (w tym edukacji włączającej), wsparcie i kształcenie kadry pedagogicznej, a także zakup wyposażenia i pomocy dydaktycznych. Szczególnie istotną kwestią jest przystosowanie usług z zakresu wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi (w tym m.in. dzieci z wadą wymowy, wadą postawy, niepełnosprawnościami).

2.12. Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej)

W zakresie kształcenia ogólnego wyzwaniem pozostaje dążenie do osiągnięcia wysokiej jakości nauczania, mierzonej wynikami egzaminów zewnętrznych. Braki utrudniające realizację wyzwania dostrzega się zarówno w sferze rozwoju kompetencji miękkich u uczniów, jak i w sferze niedostatecznego przygotowania kadr systemu oświaty.

W dzisiejszym świecie, w procesie kształcenia coraz większego znaczenia nabiera umiejętność wykorzystania nowoczesnych technologii, w tym cyfrowych a więc poprawa kompetencji cyfrowych uczniów i kadr systemu oświaty oraz odpowiednie wyposażenie sprzętowe szkół i uczniów (zwłaszcza z

²² dostęp z dnia 23.03.2022 r.

grup defaworyzowanych), gdyż nadal dostrzegane są braki w tym zakresie. Niewystarczające umiejętności uczniów i nauczycieli stanowią duży problem w przypadku konieczności rezygnacji z tradycyjnych metod nauczania na rzecz prowadzenia zajęć w sposób zdalny lub w systemie hybrydowym. Ważnym aspektem w procesie edukacji jest także podnoszenie kompetencji językowych uczniów, gdyż ciągle dostrzegalne są deficyty znajomości języka angielskiego wśród młodzieży, zwłaszcza wśród osób uczęszczających do szkół na terenach wiejskich, co wpływa negatywnie na późniejsze możliwości podjęcia satysfakcjonującej pracy i ogranicza samorozwój. Istotną kwestią w sytuacji coraz częściej pojawiającego się niedoboru kadr w systemie oświaty stanowi podnoszenie i uzupełnianie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli. Wsparcie kadry obejmować powinno również zwiększenie umiejętności zapewnienia uczniom wsparcia pedagogiczno-psychologicznego, przygotowanie do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz do pracy z uczniem zdolnym.

Ważne jest, aby realizowane działania zmierzające do poprawy sytuacji prowadzone były przy jednoczesnym zapewnieniu równego dostępu (także infrastrukturalnego) do nowoczesnej edukacji wszystkim uczniom, gdyż w procesie edukacyjnym szczególnego wsparcia wymagają uczniowie ze środowisk defaworyzowanych oraz uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Bardzo istotne jest dalsze wprowadzanie edukacji włączającej, zwłaszcza w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami. Szkoła powinna pełnić kluczową rolę w zapobieganiu alienacji rówieśniczej poprzez dostosowanie infrastruktury i działania włączające, umożliwiając wspólną realizację zainteresowań, poszerzanie wiedzy, a zwłaszcza uczestnictwo w zajęciach sportowych i pozalekcyjnych wszystkich uczniów. Wpływa to na budowanie właściwych relacji i kompetencji społecznych, przyczyniając się do integracji uczniów. Tymczasem w szkołach zlokalizowanych na terenie OPPT Brodnicy w dalszym ciągu dostrzega się problemy związane z niedostosowaniem sprzętowym i infrastrukturalnym do potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami i potrzebę realizacji edukacji włączającej

W 2022 roku przyjęta została „Diagnoza potrzeb przyszkolnej bazy sportowej w województwie kujawsko pomorskim”, stanowiąca Załącznik do Stanowiska Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2022 r. W dokumencie tym zawarto informacje o najważniejszych niedoborach występujących w gminach i powiatach regionu w zakresie przyszkolnej infrastruktury sportowej. Wynikiem analizy jest wskazanie tzw. „białych plam”, a więc gmin i powiatów cechujących się najgorszą w regionie sytuacją w zakresie dostępu do nowoczesnej przyszkolnej infrastruktury sportowej (co prowadzi do wykluczenia społecznego) oraz zidentyfikowanie zadań inwestycyjnych rekomendowanych do dofinansowania o charakterze priorytetowym, ukierunkowanych na zniwelowanie „białych plam”. Na terenie OPPT Brodnicy nie stwierdzono obecności „białych plam” w zakresie dostępu do przyszkolnej infrastruktury sportowej, w związku z czym nie wskazuje się inwestycji do priorytetowej realizacji.

2.13. Szkoły podstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły podstawowej

Jak wskazują dane pozyskane z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych, na terenie OPPT Brodnicy funkcjonuje 35 szkół podstawowych (w tym 2 szkoły specjalne). Większość z nich to jednostki publiczne (32 placówki). Według danych GUS w 2020 r. łącznie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży działających na terenie OPPT uczyło się 7 098 uczniów (w tym 56 uczniów w szkołach specjalnych).

Podstawową statystyczną miarą oceny zróżnicowania jakości kształcenia jednostek samorządu terytorialnego jest analiza wyników egzaminów kończących szkołę podstawową (egzamin ósmoklasisty). Egzamin ten przeprowadzany jest w formie pisemnej i obejmuje trzy przedmioty: język polski, matematykę oraz język obcy nowożytny (zdecydowana większość uczniów zdaje egzamin z języka angielskiego, dlatego też analizę przeprowadzono na podstawie wyników osiągniętych na egzaminie z

tego języka obcego). Wyniki egzaminów ósmoklasisty stanowią podsumowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w procesie kształcenia na etapie szkoły podstawowej i pośrednio wskazują na poziom nauczania w szkołach. Ze względu na coroczną zmienność poziomu trudności egzaminów, wyniki przedstawiono jako wartości względne, odniesione do średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto, w analizie wykorzystano wartości uśrednione dla 3 lat (2019-2021) w celu wyeliminowania jednorazowego, przypadkowego wystąpienia wartości bardzo niskiej (będącej konsekwencją np. zdawania egzaminu przez słabszy rocznik uczniów).

Na OPPT Brodnicy w okresie 2019-2021 egzamin kończący szkołę podstawową zdawało średniorocznie około 800 uczniów, a uzyskane na obszarze wyniki egzaminów ze wszystkich analizowanych przedmiotów były niższe, niż przeciętnie w województwie, choć zauważa się duże zróżnicowanie wyników egzaminów zarówno pomiędzy poszczególnymi gminami, jak i w zakresie poszczególnych przedmiotów. Najkorzystniej kształtują się przeciętne wyniki uzyskane na egzaminie z matematyki – OPPT Brodnicy uzyskał w latach 2019-2021 przeciętny wynik stanowiący 98,6% średniej wartości wojewódzkiej. Wyniki pozostałych egzaminów są niższe i wynoszą z języka polskiego 96,5%, a z języka angielskiego 91,8% średniej wartości wojewódzkiej.

Spośród gmin tworzących OPPT Brodnicy najkorzystniejszymi wynikami egzaminów cechowała się gmina miejska Brodnica, w której wyniki egzaminów ze wszystkich przedmiotów przewyższały średnią wartość wojewódzką, w związku z czym zajęła ona stosunkowo wysokie lokaty wśród 144 gmin regionu (z egzaminu z języka polskiego – 49., matematyki – 21., języka angielskiego – 12.). Część gmin OPPT Brodnicy wyróżnia się wysokimi wynikami uzyskiwanymi na egzaminie z matematyki (aż w 4 gminach przekraczają one znacznie średnią wartość wojewódzką), w związku z czym gminy te zajmują wysokie lokaty wśród gmin regionu: Brzozie – 17. pozycja, miejska Brodnica – 21., Zbiczno – 25., Górzno – 26. (jednak pod względem wyników egzaminów z pozostałych dwóch przedmiotów gmina Górzno zalicza się do słabszych gmin w województwie). Najsłabsze wyniki z egzaminów uzyskano w gminach Jabłonowo Pomorskie, Osiek, Bartniczka, Świdziebnia, które to pod względem wyników ze wszystkich zdawanych przedmiotów usytuowały się na niższych pozycjach wśród gmin województwa.

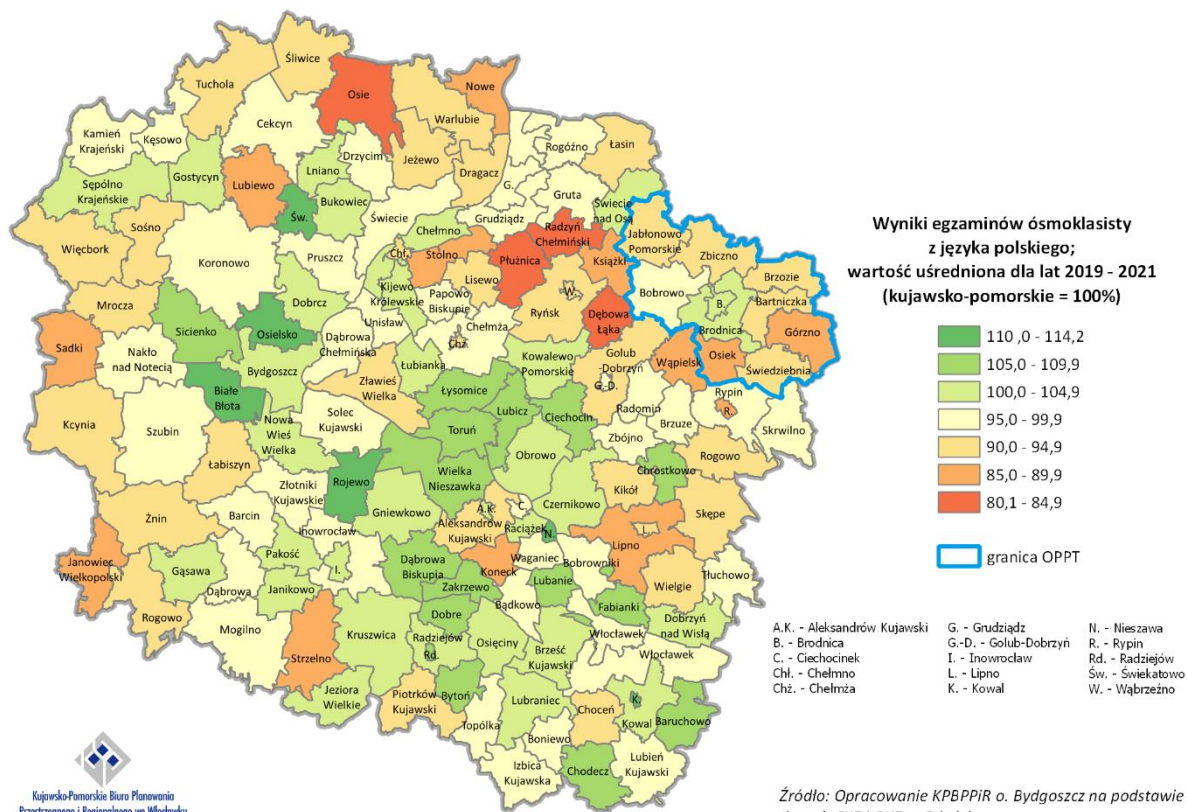
Tabela. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach 2019-2021 na OPPT Brodnicy w stosunku do średniej wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego (%; kujawsko-pomorskie = 100%)

Jednostka	Język polski				Matematyka				Język angielski				
	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*	
OPPT Brodnicy	95,5	96,1	97,8	96,5	98,7	100,0	97,2	98,6	89,5	94,6	91,2	91,8	
Gminy	Bartniczka	100,7	84,9	95,6	93,8	96,5	88,0	85,0	89,8	82,1	81,7	84,9	82,9
	Bobrowo	101,7	98,8	97,0	99,1	101,8	106,1	87,0	98,3	82,8	84,7	78,0	81,8
	Brodnica (miejska)	99,0	97,8	104,9	100,6	103,8	106,1	104,6	104,9	107,2	111,0	102,2	106,8
	Brodnica (wiejska)	110,4	91,8	100,0	100,7	86,6	82,5	104,4	91,2	81,8	80,3	98,6	86,9
	Brzozie	78,2	100,0	97,4	91,9	101,7	104,1	115,2	107,0	73,0	86,4	97,6	85,7
	Górzno	88,3	84,4	86,4	86,4	109,2	100,9	98,5	102,9	81,9	87,1	65,7	78,2
	Jabłonowo Pomorskie	89,9	97,6	96,5	94,7	83,1	87,5	80,7	83,8	71,2	82,4	83,7	79,1
	Osiek	85,7	90,2	87,0	87,6	88,9	92,2	94,2	91,8	79,5	79,8	80,5	79,9
	Świdziebnia	92,7	102,5	87,6	94,3	90,2	93,8	90,8	91,6	74,8	90,4	82,0	82,4
	Zbiczno	88,5	104,4	84,7	92,5	105,2	116,4	91,0	104,2	81,1	87,5	87,0	85,2
Województwo kujawsko-pomorskie	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie CKE i OKE w Gdańsku

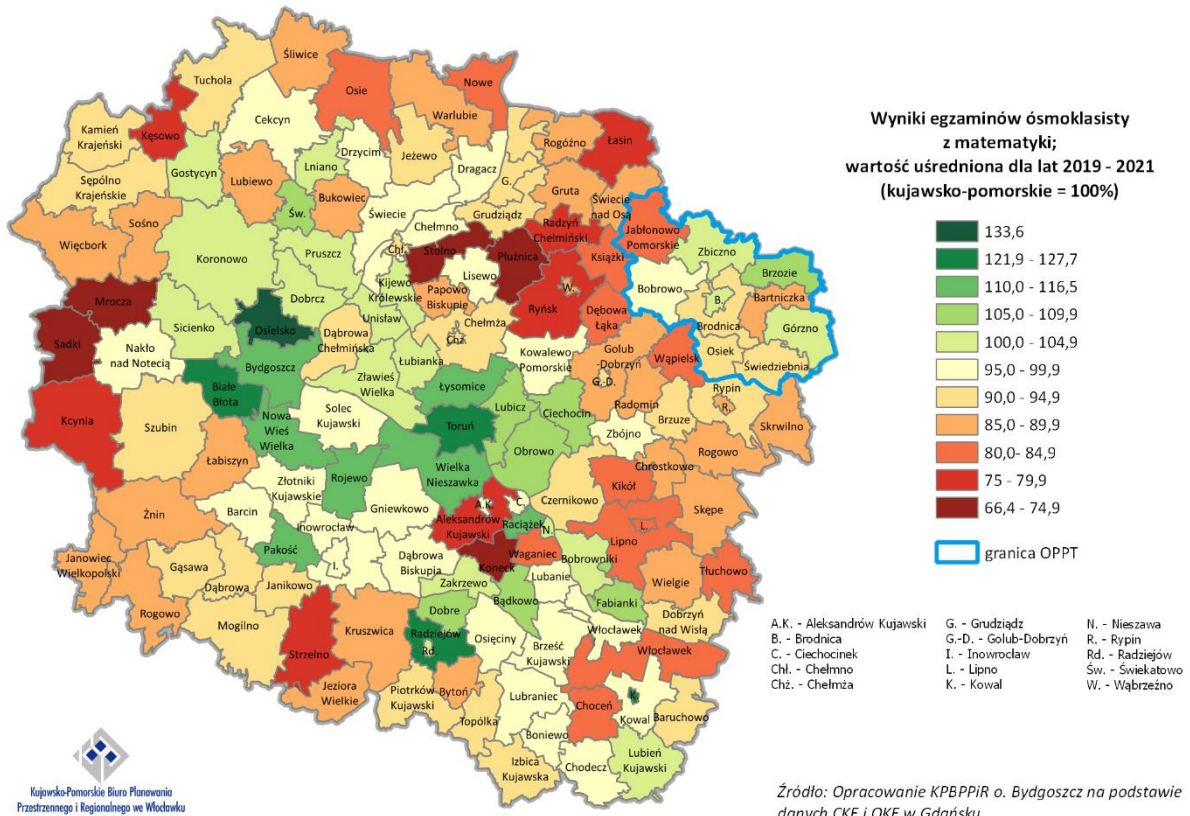
*wartość uśredniona dla lat 2019-2021

Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

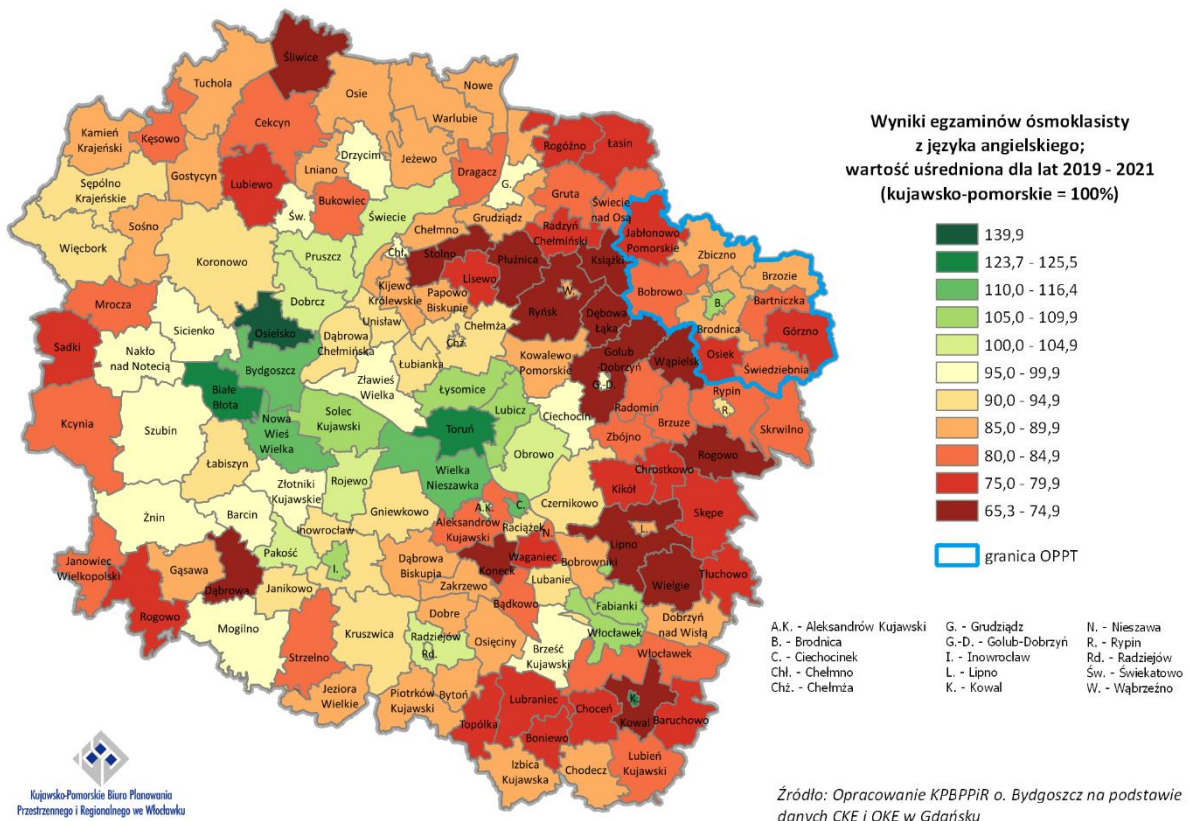

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie danych CKE i OKE w Gdańsku

Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

2.14. Szkoły ponadpodstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły ponadpodstawowej

W wyniku reformy systemu edukacyjnego, zapoczątkowanej 1 września 2017 r., zlikwidowano gimnazja i wprowadzono 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią szkołę branżową I stopnia oraz 2-letnią szkołę branżową II stopnia. Szkoły branżowe są to szkoły powstałe na podbudowie programowej szkoły podstawowej, realizujące program nauczania w zakresie kształcenia ogólnego oraz zawodowego. Tym samym dotychczasowa 3-letnia zasadnicza szkoła zawodowa przekształciła się w 3-letnią branżową szkołę I stopnia. W roku szkolnym 2017/2018 odbył się pierwszy nabór do klasy pierwszej branżowych szkół I stopnia, a w 2020/2021 do klasy pierwszej branżowych szkół II stopnia.

Zgodnie z danymi z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych²³ na terenie OPPT Brodnicy zarejestrowanych było 9 szkół ponadpodstawowych dla dzieci i młodzieży. Szkoły te zlokalizowane były we wszystkich miastach (Brodnicy, Jabłonowie Pomorskim, Górznie) wchodzących w skład OPPT. Zaliczamy do nich: 4 licea ogólnokształcące (2 w Brodnicy oraz po 1 w Górznie i Jabłonowie Pomorskim), 2 technika (w Brodnicy i Jabłonowie Pomorskim), 2 szkoły branżowe I stopnia (w Brodnicy i Jabłonowie Pomorskim) oraz 1 szkołę branżową II stopnia (w Brodnicy). Jak wynika z Rejestru większość z nich, 8 szkół, posiada uprawnienia szkoły publicznej. Działalność szkół ponadpodstawowych wzmacnia powiązania funkcjonalne obszaru, gdyż w szkołach tych kształcą się uczniowie z terenu całego powiatu brodnickiego. Oznacza to, że działania realizowane na rzecz szkół ponadpodstawowych przyczyniają się do poprawy wykształcenia ogólnego, wzrostu aktywności i umiejętności zawodowych wszystkich mieszkańców OPPT.

2.14.1. Szkoły ponadpodstawowe maturalne

Wyniki egzaminów maturalnych ukazują jakość kształcenia na poziomie ponadpodstawowym maturalnym i stopień przygotowania absolwentów do dalszej edukacji. Analizie poddano wyniki pisemnych egzaminów maturalnych na poziomie podstawowym z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego uzyskane w latach 2019-2021 w szkołach zlokalizowanych na terenie OPPT Brodnicy. Ze względu na coroczną zmienność poziomu trudności egzaminów, wyniki przedstawiono jako wartości względne odniesione do średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego.

W analizowanym okresie (2019-2021) w szkołach zlokalizowanych na OPPT Brodnicy egzamin maturalny zdawało średniorocznie około 500 absolwentów szkół średnich. Uczniowie obszaru okazali się stosunkowo dobrze przygotowani do egzaminu maturalnego z matematyki, corocznie osiągając wyniki przewyższające średnią wartość wojewódzką – przeciętny wynik egzaminu z 3 analizowanych lat kształtował się na poziomie 104,5% tej średniej. Natomiast z egzaminów z języka polskiego i języka angielskiego uczniowie obszaru uzyskali wyniki słabsze, niż przeciętnie w regionie – z języka polskiego osiągnięto średnią wartość wyników egzaminów z 3 lat na poziomie 98,7% średniej wartości wojewódzkiej, a z języka angielskiego 96,2% średniej.

²³ Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych <https://rspo.gov.pl>, dostęp z dnia 23.03.2022 r.

Tabela. Wyniki egzaminu maturalnego w latach 2019-2021 w szkołach zlokalizowanych na OPPT Brodnicy w stosunku do średniej wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego (%; kujawsko-pomorskie = 100%)

Jednostka	Język polski				Matematyka				Język angielski			
	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*
OPPT Brodnicy	100,0	98,0	98,0	98,7	101,8	106,0	105,7	104,5	94,3	95,7	98,6	96,2
Województwo kujawsko-pomorskie	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie CKE i OKE w Gdańsku

*wartość uśredniona dla lat 2019-2021

2.14.2. Szkoły ponadpodstawowe zawodowe

Niezbędnym elementem sprawnie funkcjonującego i sprzyjającego rozwojowi gospodarczemu rynku pracy jest efektywne szkolnictwo zawodowe. W zakresie systemu kształcenia zawodowego dostrzega się potrzebę realizacji działań ukierunkowanych na poprawę jakości i skuteczności tego rodzaju kształcenia oraz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.

W zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego niezbędne jest wspieranie, rozwijanie i prowadzenie szeregu działań związanych z podnoszeniem umiejętności i kompetencji uczniów, a także prowadzenie działań związanych z nabywaniem specjalistycznych kwalifikacji związanych z danym zawodem jak też zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy²⁴. Istnieje zatem potrzeba promowania kształcenia zawodowego jako wysokiej jakości ścieżki kariery wymagającej wysokich kwalifikacji, prowadzenia dodatkowych zajęć lekcyjnych, staży, praktyk zawodowych (często w bezpośredniej współpracy z pracodawcami oraz środowiskiem otoczenia biznesu), nauki języków obcych oraz prowadzenia szeregu innych działań związanych z podnoszeniem kwalifikacji i kompetencji zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy. Wsparcie uczniów powinno obejmować nie tylko zakres związany z edukacją formalną, ale również tą poza formalną i uzupełniającą. Istotnym elementem jest zadbanie o rozwijanie umiejętności, uzdolnień oraz zainteresowań uczniów, realizacja działań edukacyjno-doradczych, diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i finansowej (stypendia). Ważnym elementem procesu edukacyjnego jest także kształcenie ustawiczne, które obejmuje uczenie się przez całe życie tj. pozyskiwanie wiedzy niezależnie od wieku, poziomu wykształcenia czy doświadczenia zawodowego. Dobrze przygotowana i wspierana oferta kształcenia ustawicznego daje szerokie możliwości całościowej edukacji a to przekłada się na wzrost i rozwój postępu społecznego i gospodarczego.

Ważnym elementem przyszłego sukcesu edukacyjnego jest także kształtowanie właściwego środowiska edukacyjnego tj. dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do potrzeb nowoczesnego szkolnictwa zawodowego oraz zwiększenie dostępności wykwalifikowanych kadr. Biorąc pod uwagę szybki postęp technologiczny, dynamikę rynku pracy oraz potrzebę dostosowania do rynku pracy kierunków kształcenia zawodowego dostrzega się potrzebę realizacji zadań związanych z remontem, doposażeniem, modernizacją, adaptacją sal dydaktycznych, nowoczesnych pracowni zawodowych, warsztatów, centrów kształcenia praktycznego i ustawicznego oraz innych placówek, które pełnią rolę miejsc kształcenia praktycznego uczniów. Niezbędne jest także wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu, dostosowanie i podnoszenie ich kompetencji, nabywanie odpowiednich kwalifikacji związanych z danym zawodem. Przedstawiciele kadry powinni również uzyskiwać wsparcie z zakresu realizacji zadań doradztwa zawodowego czy edukacji włączającej tj. edukacji dostosowanej do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów z

²⁴ Lista zawodów deficytowych, na poziomie kraju, województwa lub powiatu, publikowana jest na podstawie badania „Barometr zawodów”

niepełnosprawnościami czy uczniów z rodzin migranckich. Odpowiednio przygotowane, doposażone i zmodernizowane miejsca, w których odbywają się zajęcia (szkoła, klasa, pracownia, biblioteka) oraz kadra, której stworzono warunki do podnoszenia kwalifikacji, będą wpływać zarówno na poprawę jakości kształcenia jak i podniesienie skuteczności nauczania.

OPPT Brodnicy stanowi prężnie rozwijający się obszar, w związku z czym na terenie OPPT Brodnicy identyfikuje się potrzebę realizacji zadań mających wpływ na poprawę jakości i skuteczności kształcenia zawodowego oraz dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, gdyż ze względu na silne powiązania społeczno-gospodarcze obszaru, w szkołach zawodowych kształcą się mieszkańcy wszystkich gmin tworzących OPPT, a następnie absolwenci tych szkół znajdują zatrudnienie na terenie całego obszaru.

W związku z tym niezbędne jest prowadzenie szeregu działań związanych z podnoszeniem umiejętności uczniów, głównie poprzez realizację kształcenia praktycznego na rzeczywistych stanowiskach pracy. Obecnie jest to utrudnione, gdyż na OPPT Brodnicy identyfikuje się niewystarczającą liczbę odpowiednio wyposażonych pomieszczeń dydaktycznych oraz ich niewystarczający stan techniczny i przestarzałe zaplecze dydaktyczne. Dlatego też dostrzega się potrzebę utworzenia nowych pracowni kształcenia praktycznego (m.in. pracowni mechatronicznej i informatycznej) oraz nowoczesnego wyposażenia utworzonych i istniejących pracowni, co służyłoby nabywaniu przez młodzież kwalifikacji na wysokim poziomie, zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy. Na terenie OPPT niezbędna jest także organizacja kursów, szkoleń, staży wzmacniających umiejętności zawodowe uczniów. Ponadto identyfikuje się potrzeby związane z rozwijaniem kompetencji kluczowych uczniów w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK), nauk matematyczno-przyrodniczych, języków obcych oraz postaw i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy w zakresie kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej. Zakłada się również indywidualne wsparcie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Na terenie OPPT dostrzega się także potrzebę realizacji zadań związanych z podniesieniem kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia zawodowego oraz pozostałych pracowników pedagogicznych.

2.15. Lokalne instytucje kultury

Na poziomie lokalnym ciężar pobudzania szeroko rozumianego rozwoju społecznego, w tym budowania wysokiej jakości kapitału ludzkiego, spoczywa w dużej mierze na placówkach kultury obejmujących biblioteki, centra i domy kultury, świetlice a także inne instytucje pełniące tego rodzaju funkcje. Do ich zadań należy zarówno umożliwienie uczestnictwa w życiu kulturalnym, jak i prowadzenie działań aktywizacyjnych i włączających, które służą przede wszystkim integracji społecznej, kształtowaniu tożsamości lokalnej i regionalnej, a także atrakcyjnemu i pożytecznemu spędzaniu wolnego czasu.

Według danych GUS w 2021 r. na terenie OPPT Brodnicy funkcjonowało 27 bibliotek publicznych (łącznie z filiami). Dostęp do przynajmniej jednej z nich zapewniony był w każdej gminie. W OPPT brakuje jednak alternatywnych form wypożyczania książek (m.in. księżkomatów, punktów do tzw. bookcrossingu), które ułatwiłyby czytelnikom korzystanie z zasobów bibliotecznych. Łączna liczba czytelników bibliotek wynosiła w 2021 r. 8 029 osób, co stanowiło jedynie 10,3% mieszkańców OPPT. Do rozwoju czytelnictwa przyczynić się może wyjście z biblioteką na zewnątrz m.in. poprzez organizację akcji czytelniczych w terenie czy przygotowanie dedykowanych miejsc wyposażonych w infrastrukturę służącą do spędzania czasu wolnego z książką.

Według danych GUS w 2021 r. w obrębie OPPT działało także 11 innych placówek prowadzących działalność kulturalną. Poza placówkami wskazywanymi przez GUS na obszarze OPPT znajdują się również inne obiekty (m.in. świetlice wiejskie), które mogą być miejscem realizacji działań kulturalno-animacyjnych. Problem stanowi stan techniczny i wyposażenie istniejących obiektów. Na obszarze OPPT identyfikuje się świetlice dysponujące niewystarczającą infrastrukturą i nieodpowiednimi warunkami lokalowymi (wymagające m.in. kompleksowych remontów lub przebudowy), co nie pozwala na pełne

wykorzystanie ich potencjału i ogranicza możliwość rozszerzenia działalności. Podniesienie jakości, unowocześnienie oraz dostosowanie bazy lokalnych placówek kultury do wszystkich grup mieszkańców (także do osób z niepełnosprawnościami) może być ważnym czynnikiem zachęcającym do uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym obszaru.

2.16. Odnowa przestrzeni publicznych

Celem realizowanej odnowy przestrzeni publicznych jest przywrócenie atrakcyjności terenów zdegradowanych lub zniszczonych, które utraciły możliwość pełnienia swej pierwotnej funkcji, lub pełnienie tej funkcji zostało wyraźnie ograniczone. Przestrzenie publiczne powinny stanowić bezpieczne miejsce spędzania czasu wolnego, oferując przestrzeń do realizacji potrzeb rekreacyjnych, wypoczynkowych, turystycznych, kulturalnych, ułatwiając kontakt z przyrodą i innymi ludźmi. Dobrze zorganizowane przestrzenie publiczne są ważnym elementem procesu wzmacniania integracji mieszkańców, ułatwiają kontakty międzyludzkie i wspólne przebywanie wszystkich grup społecznych, co przyczynia się do rozwoju tolerancji i wzmacnia więzi międzypokoleniowe, wskutek czego sprzyja włączeniu w życie lokalnej społeczności osób z grup defaworyzowanych, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, rodziców małych dzieci, migrantów itp.

Na OPPT Brodnicy dostrzega się potrzebę stworzenia miejsc do wypoczynku, rekreacji i rozwijania kultury fizycznej poprzez zagospodarowanie zaniedbanych terenów publicznych oraz nadanie im nowej funkcji, a następnie udostępnienie lokalnej społeczności. Tereny publiczne wymagają najczęściej wyposażenia w odpowiednią infrastrukturę lub dokonania remontów obiektów pełniących funkcje społeczne i kulturalne oraz zagospodarowania ich otoczenia. Odnowa przestrzeni publicznych na OPPT Brodnicy przyczyni się także do poprawy stanu środowiska przyrodniczego i będzie miała pozytywny wpływ na złagodzenie negatywnych zmian klimatu, gdyż wiąże się z nowymi nasadzeniami i wykonaniem zabiegów pielęgnacyjnych zniszczonych terenów zielonych, w tym z odnową parków.

2.17. Gospodarka wodno-ściekowa

Ze względu na malejące zasoby wody do najważniejszych aspektów rozwoju i właściwego funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej należy zapewnienie dostaw wody dobrej jakości, oszczędzania wody i ograniczanie jej strat w sieciach wodociągowych, magazynowanie wody oraz troska o stan wód poprzez właściwe oczyszczanie ścieków. Istotne jest zwiększenie efektywności dostaw wody poprzez m.in. rozwój systemów ujęć, uzdatnianie i wspieranie inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi. Bardzo ważny jest aspekt edukacyjny, czyli promowanie i wspieranie mieszkańców w procesie oszczędzania wody, wyrabianie odpowiednich nawyków i umożliwienie kontroli zużycia wody w gospodarstwie domowym poprzez odpowiednie opomiarowanie.

OPPT Brodnicy cechuje się niższym, niż przeciętnie w regionie, udziałem osób korzystających z sieci wodociągowej (w 2020 roku 94,8% wobec 95,5% w województwie), pomimo dość dużej poprawy sytuacji w latach 2010-2020, gdyż w okresie tym zanotowano prawie 10% wzrost wskaźnika (głównie na obszarach wiejskich). W 2020 roku udział osób korzystających z sieci wodociągowej w miastach był wyższy niż na terenach wiejskich powiatu (przeciętnie wynosił 99,3% wobec 91,4%), przy czym w Górznie wskaźnik wynosił zaledwie 89% i był o około 10 punktów procentowych niższy niż w pozostałych dwóch miastach (Brodnicy i Jabłonowie Pomorskim).

Udział osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na OPPT Brodnicy wyniósł w 2020 roku 63,1% i był niższy od średniej dla województwa (70,3%). Jednocześnie zauważalne jest duże zróżnicowanie wskaźnika między miastami, a terenami wiejskimi (udziały korzystających wynoszą odpowiednio: 97,2% i 37,5%). Wskaźnik skanalizowania mieszkańców był bardzo wysoki jedynie w miastach: Brodnica i Jabłonowo Pomorskie, w których wynosił odpowiednio 98,1% i 97,0%, natomiast w mieście Górzno już

tylko 80,7%. Obszary wiejskie cechują się znacznie niższym udziałem korzystających z sieci kanalizacyjnej, gdyż najczęściej kształtował się on na poziomie 30-40%, a najwyższą wartość zanotowała gmina Bartniczka (55,1%). Najniższe udziały korzystających cechowały obszar wiejski gminy Górzno (16,4%) i gminę Świedziebna (23,5%). Według VI edycji *Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych* (KPOŚK) na terenie obszaru istniały dwie aglomeracje wodno-ściekowe o RLM równej lub większej niż 2 tys. – Aglomeracja Brodnica (obejmująca gminy m. Brodnica, w. Brodnica, Bobrowo, Zbiczno) o RLM 105 tys., w której poziom skanalizowania wynosił 98,31% oraz Aglomeracja Jabłonowo Pomorskie (obejmująca gminę Jabłonowo Pomorskie) o RLM 9 tys., w której poziom skanalizowania wynosił 98,19%. Oczyszczalnie ścieków funkcjonowały w Brodnicy i Jabłonowie Pomorskim.

2.18. Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu

Jednym ze współczesnych problemów, który stanowi wyzwanie dla wielu sektorów gospodarki są zmiany klimatyczne. Przejawiają się one m.in. ociepleniem klimatu i nasilaniem się ekstremalnych zjawisk pogodowych. Zmiany te prowadzą często do negatywnych konsekwencji i strat dla środowiska, społeczeństwa oraz gospodarki, wśród których wyróżnić można np. spadek poziomu wód w zbiornikach wodnych oraz gruntowych, nasilanie się okresów suszy (szczególnie uciążliwych dla produkcji rolniczej – w tym żywności), pustynnienie gleb, utrudnienia w sektorze transportowym (w tym w komunikacji publicznej), uszkodzenia infrastruktury technicznej i łączności, uszkodzenia i zniszczenia budynków wskutek silnych zjawisk pogodowych, czy też powstawanie wysp ciepła na mocno przekształconych przestrzeniach (zwłaszcza miast). Możliwości dokładnego rozpoznania skali problemów na poziomie lokalnym są jednak bardzo ograniczone. Zmiany klimatyczne zachodzą bowiem na szeroką skalę i nie wynikają wyłącznie z sytuacji notowanej tylko na konkretnym obszarze. Stąd też jeżeli na terenie danej jednostki (np. gminy) wielkość emisji zanieczyszczeń jest mniejsza niż na terenie jednostki sąsiedniej, nie oznacza to iż jest ona z tego powodu mniej narażona na konsekwencje zmian klimatycznych. Poza tym dane klimatyczne analizowane są co do zasady na dużo bardziej ogólnym poziomie, stąd też różnicowanie sytuacji na poziomie jednostek lokalnych jest praktycznie niemożliwe. Procesy związane z przekształcaniem się klimatu zachodzą zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich, niezależnie od ich położenia. Różnica polega jedynie na skali powodowanych uciążliwości. Dlatego też odpowiedź na próbę łagodzenia wspomnianych problemów powinna być odgórnie kierowana z jednej strony na eliminowanie przyczyny zmian klimatu – czyli bezpośrednio ograniczenie emisji gazów i pyłów we wszystkich dziedzinach gospodarki i w sektorze mieszkalnictwa (co przełoży się m.in. na wyhamowanie procesu globalnego ocieplenia w przyszłości), prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej (zapobiegając nadmiernym i nieuzasadnionym wycinkom drzew) i odpowiedzialne gospodarowanie zasobami wody, a z drugiej strony na zwiększanie odporności oraz trwałości infrastruktury i systemów (w tym ekosystemów) w różnych obszarach, aby nie doprowadzić do ich uszkodzenia lub zniszczenia. Problemy wynikające ze zmian klimatu dotyczą również obszar OPPT Brodnicy, co przejawia się np. występowaniem okresów suszy w rolnictwie (w okresie 2012-2022, w zależności od gminy stwierdzono suszę w 3-6 latach²⁵, która zagrażała często co najmniej kilku rodzajom upraw), czy także obserwowanym wzrostem średniej temperatury powietrza w okresach wielolecia²⁶. Dlatego też w celu łagodzenia różnego rodzaju uciążliwości będących następstwem zmian klimatu, zasadne jest stosowanie podejścia ekosystemowego, mającego na celu ochronę oraz wzrost powierzchni zasobów przyrodniczych – co dotyczy wszelkich działań w obszarze niebiesko-zielonej infrastruktury (w tym również wprowadzanie jej w mikroskali, przede wszystkim poprzez „odbetonowywanie” powierzchni i realizację nowych nasadzeń).

Ważnym obszarem w kontekście wpływu na ocieplenie się klimatu jest energetyka. Wykorzystywanie surowców energetycznych na potrzeby pozyskania energii elektrycznej i ciepłej wiąże się z

²⁵ <https://susza.iung.pulawy.pl>

²⁶ <https://klimat.imgw.pl>

generowaniem zanieczyszczeń powietrza. Efektem ubocznym tych procesów jest ciągłe dostarczanie gazów cieplarnianych do atmosfery, co wzmacnia omawiany problem. W obszarze energetyki ciepłej istotne są zwłaszcza kwestie takie jak poziom zapotrzebowania na ciepło (związany ze stanem technicznym instalacji sieci grzewczej oraz stopniem izolacji zewnętrznej budynków) oraz źródła jego pozyskiwania (związane z rodzajem wykorzystywanego surowca energetycznego). W obszarze energii elektrycznej istotny jest z kolei poziom zapotrzebowania na prąd (wynikający m.in. ze stanu i jakości instalacji oraz klasy energetycznej urządzeń i systemów) jak również źródła jego pozyskiwania (kwestia podłączenia do sieci ogólnej bądź wykorzystywania instalacji OZE). Jak wynika z danych GUS²⁷ dla kraju, w roku 2021, w strukturze paliw wykorzystanych do produkcji energii ciepłej na cele grzewcze, największy udział stanowiły paliwa stałe (61,9%) i gazowe (36,1%). Uzależnienie od tradycyjnych metod ogrzewania jest wciąż bardzo wysokie. Z drugiej strony, powołując się na dane GUS dotyczące potrzeb w zakresie inwestycji termomodernizacyjnych²⁸, aż blisko 40% budynków wielomieszkaniowych w kraju wymaga podjęcia tego rodzaju działań. Nawet jeżeli część z tych budynków przeszła już termomodernizację, to skala potrzeb wciąż pozostaje bardzo duża. W tych aspektach na obszarze OPPT Brodnicy identyfikuje się problemy związane z komunalnymi budynkami mieszkaniowymi oraz budynkami użyteczności publicznej ogrzewanymi za pomocą mało efektywnych systemów grzewczych oraz charakteryzującymi się bardzo słabą izolacją zewnętrzną i występowaniem mostków termicznych. Bardzo często są to obiekty użytkowane od wielu lat, zbudowane w oparciu o stare systemy budownictwa. Efektem tego są mierzone bardzo duże straty ciepła, jak również widoczna jest duża energochłonność w związku z potrzebą stałego utrzymywania odpowiedniej temperatury w środku. Tego typu budynki powinny przejść gruntowaną modernizację (począwszy od właściwego docieplenia ścian, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej po wymianę mało efektywnych i wysokoemisyjnych źródeł ogrzewania). Część budynków korzysta z ogrzewania dostarczanego przez lokalne ciepłownie. Opierają się one jednak na wysoko emisyjnych rozwiązaniach (produkując energię m.in. ze spalania paliw kopalnych), co istotnie ogranicza możliwości zrealizowania celów redukcyjnych zanieczyszczeń powietrza. Mimo to efektywność zbiorczych systemów ciepłowniczych jest znacznie wyższa w stosunku do rozproszonych, indywidualnych systemów ciepłowniczych (charakteryzujących się zróżnicowanym poziomem klas kotłowni oraz zróżnicowanym jakościowo, użytkowym surowcem energetycznym). Poza tym korzystanie z systemów zbiorczych minimalizuje ryzyko bezpośredniej ekspozycji mieszkańców na zanieczyszczenia powietrza na poziomie tzw. niskiej emisji (niemniej jednak zanieczyszczenia te odkładane są na wyższych poziomach atmosfery). W tym aspekcie na obszarze OPPT Brodnicy identyfikowana jest potrzeba zmniejszenia emisyjności systemów i sieci ciepłowniczych, poprawy efektywności energetycznej budynków oraz zdecydowanego zwiększenia zaangażowania źródeł odnawialnych (ewentualnie niskoemisyjnych lub kogeneracyjnych) w produkcję energii ciepłej. Podobnie jest w przypadku zapotrzebowania na energię elektryczną, której konsumpcja (zwłaszcza w budynkach użyteczności publicznej opartych na energochłonnych instalacjach elektrycznych) jest bardzo wysoka. Dotyczy to na przykład systemów oświetlenia oraz zasilania urządzeń, których częstotliwość eksploatacji jest bardzo wysoka. W tym miejscu należy również zwrócić uwagę na kwestię produkcji energii z odnawialnych źródeł. Na obszarze OPPT Brodnicy energia wykorzystywana na potrzeby działalności budynków użyteczności publicznej i budynków komunalnych pochodzi w głównej mierze z ogólnej sieci energetycznej, pomimo iż mają one potencjał do wdrażania rozwiązań opartych na własnej produkcji energii z odnawialnych źródeł.

Omówione powyżej aspekty wpływają na bardzo duże zainteresowanie problematyką zmian klimatu zarówno przez podmioty ze sfery publicznej, jak i prywatnej. Przeciwdziałanie pogłębianiu się zmianom klimatu (zwanej mitygacją zmian klimatu) oraz uodpornienie się na skutki tych zmian, stanowią szczególny obszar interwencji na poziomie Unii Europejskiej, kraju oraz województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto w ramach wspomnianej perspektywy przyjęto zasadę DNSH („do not significant

²⁷ Gospodarka energetyczna i gazownictwo w 2021r. GUS, 2022

²⁸ Opracowanie metodologii i przeprowadzenie badania skali działań termomodernizacyjnych budynków mieszkalnych wielomieszkaniowych. GUS, 2018

harm”), która nakazuje realizowanie działań inwestycyjnych w taki sposób, aby nie czynić znaczących szkód w środowisku. Zasada ta jest oceniana w odniesieniu do celów środowiskowych tj. łagodzenie zmian klimatu, adaptacja do zmian klimatu, odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich, gospodarka o obiegu zamkniętym, zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody i ziemi oraz ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów.

2.19. Analiza potrzeb w zakresie wsparcia administracyjnego

Niezbędnym elementem skutecznej i efektywnej realizacji zadań związanych z opracowaniem i wdrożeniem *Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Brodnicy* jest odpowiednio przygotowany zespół kadrowo – administracyjny obsługujący związane partnerstwo. Partnerstwo, jako nowa jednostka zarządzana na poziomie lokalnym, musi powołać zasób kadrowy, w celu prowadzenia statutowych działań, a także z uwagi na konieczność zapewnienia sprawnej realizacji i wdrażania Strategii na poziomie OPPT. W związku z tym istnieje potrzeba wsparcia finansowego dla tych jednostek, którym powierzone zostały zadania związane z prowadzeniem polityki terytorialnej na terenie wyodrębnionego obszaru. Wsparcie finansowe zdolności administracyjnej polega na finansowaniu wynagrodzeń pracowników, zakupie wyposażenia biura, w tym materiałów biurowych i eksploatacyjnych, sfinansowaniu szkoleń dla pracowników, utworzeniu strony internetowej, a także organizacji spotkań w ramach partnerstwa, związanych z wdrażaniem polityki terytorialnej i rozwijaniem współpracy.

Wsparcie lokalnych struktur OPPT umożliwi zapewnienie stabilnej i kompetentnej kadry pracowników, a tym samym sprawnej obsługi wdrażania polityki terytorialnej w ww. obszarze funkcjonalnym oraz umożliwi sprawniejsze aplikowanie o środki finansowe na realizację wskazanych projektów. Zrealizowane projekty natomiast przyczynią się do rozwoju regionu i przeciwdziałania marginalizacji.

2.20. Podsumowanie (identyfikacja najważniejszych problemów/ potrzeb rozwojowych obszaru, jako podstawy programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego)

Wykonana dla OPPT Brodnicy diagnoza wskazuje na występujące na tym obszarze silne powiązania społeczno-gospodarcze i środowiskowe. Na analizowanym obszarze występują przede wszystkim powiązania na poziomie lokalnym łączące wiejskie i miejskie ośrodki lokalne (najczęściej będące siedzibami gmin) i otaczające je obszary wiejskie w zakresie realizacji podstawowych usług społecznych, takich jak opieka nad dziećmi i edukacja, opieka zdrowotna, kultura, a także świadczenie pracy, rekreacja i wypoczynek. Postrzeganie OPPT Brodnicy jako spójnego obszaru uwidacznia się również w podejmowanych przez samorządy działaniach mających wpływ na stan środowiska przyrodniczego całego terenu OPPT.

Na obszarze OPPT Brodnicy jako główne obszary wymagające wsparcia – w zakresie których identyfikuje się najważniejsze problemy, potrzeby i potencjały rozwojowe – które stanowią podstawę programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego, wskazuje się przede wszystkim:

- wychowanie przedszkolne, kształcenie ogólne i zawodowe – ze względu na występujący stosunkowo niski udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym oraz potrzeby w zakresie poprawy jakości świadczenia usług wychowania przedszkolnego, niską jakość kształcenia mierzoną wynikami egzaminów zewnętrznych, niedostateczne kompetencje kluczowe uczniów (zwłaszcza cyfrowe i językowe), potrzeby rozwoju i dostosowania szkolnictwa zawodowego do potrzeb nowoczesnego rynku pracy, jak również występujące potrzeby doposażenia placówek, a także wsparcie kadry nauczycielskiej;

- poprawę dostępności i podniesienie standardu zagospodarowanych ogólnodostępnych przestrzeni publicznych oraz obiektów świadczących usługi publiczne, odnowę przestrzeni publicznych, wsparcie rozwoju turystyki - na obszarze występują zniszczone lub mało atrakcyjne przestrzenie i obiekty publiczne, które wymagają zagospodarowania, remontu lub doposażenia w celu udostępnienia ich mieszkańcom m.in. na potrzeby świadczenia usług z zakresu kultury, sportu, rekreacji i wypoczynku oraz włączenia i aktywizacji społecznej, a także podniesienia jakości świadczonych usług; w zakresie potencjałów rozwojowych na obszarze OPPT identyfikuje się niewykorzystany w pełni potencjał do rozwoju turystyki na bazie występujących walorów m. in. kulturowych i przyrodniczych;
- poprawę efektywności energetycznej, redukcję emisji zanieczyszczeń – ze względu na obecność na terenie OPPT budynków wykorzystujących mało efektywne, energochłonne i nie ekologiczne systemy grzewcze;
- wspieranie zrównoważonej mobilności miejskiej – na obszarze OPPT identyfikuje się potrzeby dotyczące poprawy funkcjonowania transportu zbiorowego, w szczególności w zakresie wymiany taboru na pojazdy niskoemisyjne wraz z utworzeniem infrastruktury do ich obsługi;
- budowę dróg rowerowych i pieszo-rowerowych – na terenie OPPT identyfikuje się niedostateczny rozwój infrastruktury rowerowej i występowanie luk w istniejącej sieci, co ogranicza wykorzystywanie roweru jako bezpiecznego i ekologicznego środka transportu; na analizowanym obszarze dostrzega się również potrzebę realizacji dróg rowerowych poprawiających dostępność do obiektów i atrakcji turystycznych w celu wzmocnienia potencjału turystycznego OPPT;
- wsparcie administracyjne – w celu sprawnego wdrażania ustaleń Strategii identyfikuje się szereg potrzeb w zakresie wsparcia kadry odpowiedzialnej za realizację zadań związanych z Polityką Terytorialną oraz zakup niezbędnego wyposażenia.

3. Identyfikacja obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą, tj. wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze

Według Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego - Strategia Przyspieszenia 2030+ w obrębie OPPT Brodnicy identyfikuje się obszary wymagające rozwiązania negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej (będące Obszarami Strategicznej Interwencji wskazywanymi w polityce regionalnej województwa). Na poziomie regionalnym²⁹ do gmin problemowych pod względem niskiego poziomu rozwoju społecznego i niskiego poziomu przedsiębiorczości zaliczono gminę Jabłonowo Pomorskie³⁰, z kolei do gmin problemowych pod względem niskiego poziomu rozwoju przedsiębiorczości

²⁹ na podstawie delimitacji wykonanej na potrzeby „Strategii Przyspieszenia 2030+”

³⁰ wskaźniki, względem których gminę uznano za problemową tj. w przypadku których gmina wykazała negatywne wartości (poniżej lub powyżej przyjętego kryterium)

- saldo migracji wewnętrznych na 1 tys. mieszkańców (wartość uśredniona z lat 2014-2018)
- zmiana liczby ludności w latach 2010-2018 (2010=100%)
- wyniki egzaminów z matematyki i języka angielskiego na poziomie szkoły podstawowej (wartość uśredniona dla lat 2015-2016) oraz gimnazjum (wartość uśredniona dla lat 2016-2018) jako procent średniej krajowej
- udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2017 r.
- udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w 2017 r.
- udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w 2017 r.
- udział osób uprawnionych do głosowania, które oddały głos w I turze wyborów samorządowych w latach 2010, 2014 i 2018
- liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. ludności w 2018 r.
- liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2018 r.

zakwalifikowano gminy Bartniczka, Brzozie, Osiek i Świdziebnia³¹. W trzech gminach (Bartniczka, Brzozie, Jabłonowo Pomorskie) na wskazane problemy nakładają się także procesy starzenia się społeczeństwa o ponadprzeciętnym natężeniu. Ponadto gminy Bobrowo, Brzozie, Jabłonowo Pomorskie, Osiek i Świdziebnia identyfikowane są jako obszar zagrożony trwałą marginalizacją na poziomie krajowym³².

4. Wizja rozwoju obszaru – oczekiwany wynik realizacji działań planowanych w ramach Polityki Terytorialnej

Realizacja projektów w ramach zaproponowanych celów strategicznych na terenie OPPT Brodnicy przyczyni się do podniesienia poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru, zwiększenia powiązań społeczno-gospodarczych wewnątrz obszaru oraz wesprze proces zielonej transformacji i rozwoju gospodarki zeroemisyjnej.

Na OPPT Brodnicy ograniczony zostanie negatywny wpływ człowieka na atmosferę, do czego przyczyni się rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego, połączony z rozbudową sieci dróg rowerowych umożliwiającą ekologiczne przemieszczanie się na terenie obszaru. Stan czystości powietrza poprawi się także w wyniku realizacji działań z zakresu wymiany źródeł ciepła oraz modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych, dzięki czemu zwiększy się efektywność energetyczna i zmniejszy się emisja zanieczyszczeń do atmosfery. Realizacja dróg rowerowych i pieszo-rowerowych wpłynie też na zwiększenie dostępności, gdyż umożliwi mieszkańcom obszaru bezpieczną i ekologiczną podróż rowerem w celu skorzystania z usług publicznych czy dotarcia do miejsc pracy. OPPT Brodnicy będzie cechował się większą odpornością na skutki negatywnych zmian klimatycznych. Proces adaptacji do zmian klimatu wsparty zostanie poprzez odnowę bądź tworzenie nowych terenów zielonych.

Na obszarze nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wzrost jakości i poprawę dostępu do usług publicznych, zwłaszcza edukacyjnych, wychowania przedszkolnego, kultury. Mieszkańcy będą lepiej wykształceni w wyniku poprawy jakości kształcenia ogólnego na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym, gdyż uczniowie uzyskają dodatkowe kompetencje kluczowe, zwłaszcza językowe i cyfrowe oraz w zakresie przedmiotów ścisłych, ułatwiające proces nauki na dalszych etapach i pozyskiwanie pracy w przyszłości. Kształcenie zawodowe zostanie unowocześnione i dostosowane do potrzeb lokalnego rynku pracy. Zwiększy się dostęp do wychowania przedszkolnego w wyniku utworzenia nowych miejsc przedszkolnych, a rozszerzenie i uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej przyczyni się do wzrostu atrakcyjności placówek wychowania przedszkolnego. Zarówno w procesie kształcenia szkolnego, jak i wychowania przedszkolnego uwzględniane będą potrzeby uczniów i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a dostosowanie infrastruktury i wyposażenia umożliwi efektywniejsze kształcenie i wychowanie, zwiększając dostępność do nauki i zabawy w grupie rówieśników, co sprzyjać będzie integracji, rozwojowi tolerancji i wzmocnieniu więzi międzyludzkich wśród dzieci. W procesie kształcenia i wychowania, uczniowie i dzieci przedszkolne uzyskają lepsze wsparcie ze strony nauczycieli, którzy podniosą swoje kompetencje i kwalifikacje w wyniku uczestnictwa w stażach i szkoleniach.

³¹ wskaźniki, względem których gminy uznano za problemowe tj. w przypadku których gmina wykazała negatywne wartości (poniżej przyjętego kryterium)

- liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. ludności w 2018 r. (**Bartniczka, Brzozie, Osiek, Świdziebnia**)
- liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2018 r. (**Bartniczka, Brzozie, Osiek, Świdziebnia**)

³² na podstawie delimitacji wykonanej na potrzeby „Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” a następnie zaktualizowanej w roku 2020 („Zaktualizowana lista gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, programowanie 2021-2027” oraz „Zaktualizowana imienna lista 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze”)

Zwiększy się uczestnictwo mieszkańców w życiu społeczno-kulturalnym obszaru w wyniku podniesienia jakości i modernizacji obiektów kultury oraz odnowie zdegradowanych przestrzeni publicznych, które udostępnione zostaną lokalnej społeczności w celu bezpiecznego spędzania wolnego czasu i integracji. Rozwój bazy sportowej przyczyni się do zwiększenia aktywności ruchowej mieszkańców obszaru, w tym dzieci i młodzieży. Wzrośnie potencjał turystyczny obszaru w wyniku realizacji infrastruktury turystycznej oraz atrakcyjnego zagospodarowania przestrzeni.

W celu wzmocnienia rozwoju OPPT Brodnicy, na obszarze planuje się także realizację działań uzupełniających w ramach instrumentu RLKS.

5. Opis wsparcia obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą

Celem realizacji założeń Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest zrównoważony rozwój całego województwa, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. obszarów problemowych (miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą), którym przyznano dodatkowe wsparcie finansowe przeznaczone na realizację działań służących poprawie zdiagnozowanej sytuacji problemowej.

Na terenie OPPT Brodnicy do tzw. obszarów problemowych zaliczono:

- **gminę Jabłonowo Pomorskie** (wskazaną z poziomu regionalnego jako problemową pod względem niskiego poziomu rozwoju społecznego i niskiego poziomu przedsiębiorczości, a dodatkowo zaliczoną na poziomie krajowym do gmin zmarginalizowanych), dla której w celu niwelowania występujących na terenie gminy problemów społeczno-gospodarczych planuje się realizację działań mających na celu przede wszystkim wsparcie kształcenia ogólnego oraz rozwój przestrzeni publicznych. Poprawa jakości kształcenia ogólnego sprzyjać będzie wzrostowi umiejętności uczniów, nabywaniu przez nich kompetencji kluczowych, wyrównywaniu szans rozwojowych i wzrostowi aktywności, co przyczyni się do zwiększenia potencjału młodzieży w przyszłości na rynku pracy, wzrostu ich przedsiębiorczości, a więc redukcji ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz wzrostu gospodarczego. Dzięki działaniom wspierającym odnowę przestrzeni publicznych mieszkańcy gmin notujących sytuację problemową zyskają przestrzeń do realizacji działań włączających i możliwość integracji społecznej oraz międzypokoleniowej, umożliwiającej tym samym włączenie społeczne osób wymagających wsparcia;

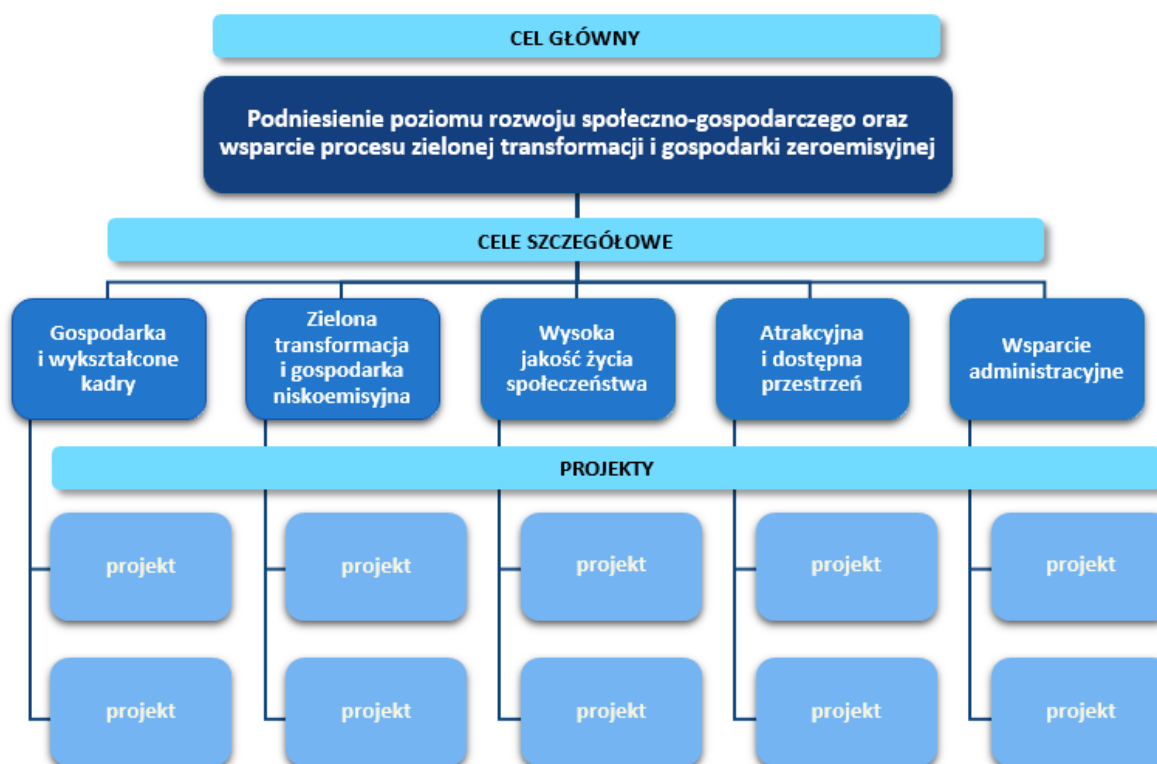
- **gminy: Bartniczka, Brzozie, Osiek, Świedziebnia** (wskazane z poziomu regionalnego jako problemowe pod względem niskiego poziomu przedsiębiorczości, a dodatkowo – poza pierwszą z wymienionych gmin - zaliczone na poziomie krajowym do gmin zmarginalizowanych), dla których planuje się realizację działań z zakresu poprawy jakości kształcenia ogólnego, co w wyniku poprawy poziomu nauczania oraz wzrostu kompetencji kluczowych, w tym językowych, wpłynie w przyszłości na zwiększenie poziomu aktywizacji społecznej na rynku pracy, a tym samym pozytywnie wpłynie na zdiagnozowany w gminie problem niskiego poziomu przedsiębiorczości. Działania mające na celu zwiększenie dostępu do dobrej jakości wychowania przedszkolnego wpłyną pozytywnie na postrzeganie ich atrakcyjności przez opiekunów dzieci, jak i na wzrost kompetencji miękkich u dzieci, aktywności i zainteresowanie nauką, umożliwiając jednocześnie włączenie społeczne i integrację z rówieśnikami dzieci z rodzin defaworyzowanych. Planowane jest również działanie mające na celu odnowę przestrzeni publicznej, poprawiając dostępność dla wszystkich grup społecznych, w tym osób starszych i osób z grup defaworyzowanych, skutkując wzrostem aktywności społecznej i jakości życia mieszkańców obszaru problemowego. Realizacja i odnowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej przyczyni się do wzmocnienia potencjału turystycznego obszaru, a więc jego rozwoju gospodarczego;

- **gminę Bobrowo** (zaliczoną na poziomie krajowym do gmin zmarginalizowanych), dla której w celu niwelowania występujących na jej terenie problemów planuje się różnorakie działania, w tym podniesienie jakości i zwiększenie dostępności do wysokiej jakości wychowania przedszkolnego, co może

bezpośrednio przyczynić się do zmniejszenia poziomu bezrobocia wśród opiekunów dzieci, jak również wsparcie kształcenia ogólnego i rozwój kompetencji miękkich u uczniów, które w przyszłości przyczynią się do większej aktywizacji młodzieży na rynku pracy. Na podniesienie poziomu aktywności społecznej wpłyną również działania wspierające rozwój instytucji kultury, dzięki którym mieszkańcy zyskają nowoczesną przestrzeń do realizacji działań o charakterze kulturalno-rozrywkowym oraz działań włączających i możliwość integracji społecznej i międzypokoleniowej, ułatwiającej tym samym włączenie społeczne osób wymagających wsparcia. Realizacja działań mających na celu rozwój infrastruktury turystycznej, wpłynie na podniesienie atrakcyjności i walorów wypoczynkowych, przez co zwiększy możliwości wykorzystania potencjału turystycznego gminy, przyczyniając się do zwiększenia liczby turystów i pośrednio przyczyniając się do rozwoju lokalnej działalności gospodarczej w gminie.

Wpływ na poprawę sytuacji wszystkich gmin problemowych OPPT Brodnicy będą miały również działania prowadzone przez Samorząd Powiatowy w zakresie wzmacniania efektywności kształcenia zawodowego i jego dostosowania do lokalnych rynków pracy, w połączeniu z podniesieniem jakości ponadpodstawowego kształcenia ogólnego, co wpłynie na lepsze przygotowanie zawodowe oraz wzrost kompetencji miękkich i aktywności społecznej uczniów.

6. Cele rozwojowe obszaru realizowane poprzez wsparcie w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Ryc. Schemat struktury celów oraz realizujących je projektów (tzw. drzewo ustaleń)

6.1. Opis realizacji celów

Cel główny: Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej

Głównym celem realizacji strategii służącej wsparciu rozwoju w ramach polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego jest „Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej”. Cel główny swoim zakresem obejmuje wszystkie zagadnienia mieszczące się w ramach celów szczegółowych i określa (stanowi swego rodzaju deklarację), dotyczącą wizji rozwoju obszaru, do której będzie się dążyć poprzez realizację zaplanowanej interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Cel ten zdefiniowano na podstawie zidentyfikowanych problemów i potrzeb rozwojowych występujących na obszarze realizacji Strategii, a jego wypełnienie związane będzie przede wszystkim z rozwojem innowacyjności i konkurencyjności gospodarki, w tym rozwój rynku pracy, kształtowaniem stanu środowiska przyrodniczego, poprawą szeroko rozumianego rozwoju społecznego, zwłaszcza w aspekcie rozwoju i dostępności do usług z zakresu edukacji, zdrowia, kultury i sportu oraz kształtowaniem warunków i przestrzeni dla wysokiej jakości życia.

Cele szczegółowe:

1. Cel szczegółowy: Gospodarka i wykształcone kadry

Cel szczegółowy „Gospodarka i wykształcone kadry” obejmuje przede wszystkim projekty realizowane w zakresie poprawy infrastruktury i jakości kształcenia zawodowego.

W ramach celu realizowane będą projekty ukierunkowane na poprawę jakości, efektywności i skuteczności kształcenia zawodowego oraz działania wpływające na dostosowanie tego rodzaju kształcenia do potrzeb rynku pracy. Cel „Gospodarka i wykształcone kadry” obejmuje także projekty wpływające na dostosowanie kształcenia zawodowego do wymogów zielonej i cyfrowej transformacji oraz projekty związane z promowaniem tego rodzaju kształcenia jako wysokiej jakości ścieżki kariery wymagającej wysokich kwalifikacji. Ponadto w celu poprawy jakości oraz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy realizowane będą inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe.

2. Cel szczegółowy: Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna

Cel szczegółowy „Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna” związany jest z poprawą stanu środowiska przyrodniczego tj. obejmuje projekty dotyczące poprawy efektywności energetycznej, redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza, przystosowania do zmian klimatu oraz gospodarki zeroemisyjnej.

Do najważniejszych wyzwań związanych z poprawą stanu środowiska przyrodniczego należą kwestie poprawy jakości powietrza. Cel „Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna” zawiera szereg działań, które wpłyną na poprawę obecnego systemu energetycznego. I tak, kompleksowa modernizacja energetyczna oraz rozwój efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych opartych na źródłach OZE doprowadzą do redukcji zużycia energii cieplnej i elektrycznej, a tym samym znacząco wpłyną na redukcję zanieczyszczeń powietrza. Obok projektów energetycznych poprawie stanu powietrza będą służyć także działania z zakresu rozwoju i usprawnienia nisko- i zeroemisyjnego transportu publicznego m.in. zakup „czystego” taboru wraz z niezbędną infrastrukturą, czy działania w infrastrukturę rowerową, przyczyniające się do zmniejszania ilości emitowanych zanieczyszczeń do powietrza.

3. Cel szczegółowy: Wysoka jakość życia społeczeństwa

Cel szczegółowy „Wysoka jakość życia społeczeństwa” obejmuje projekty związane z poprawą dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu (m.in. przedszkola), podniesieniem jakości kształcenia ogólnego oraz wsparciem instytucji kultury.

Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury i usług społecznych skorelowane jest z kompleksową poprawą warunków kształcenia przedszkolnego tj. tworzeniem nowych miejsc wychowania przedszkolnego, a także działaniami wpływającymi na poprawę oferty i jakości świadczonych usług edukacyjnych. Wysoka jakość życia społecznego to także projekty w zakresie poprawy jakości i efektywności kształcenia ogólnego. Działania te przyczynić się mają przede wszystkim do wyrównywania szans edukacyjnych wewnątrz- i międzyregionalnych. Projekty realizowane dla uczniów obejmować będą m. in. podnoszenie kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emocjonalnych, podstawowych, przekrojowych lub związanych z zieloną lub cyfrową transformacją. Możliwe są również działania w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego czy edukacji włączającej. Wsparcie dla przedstawicieli kadry będzie dotyczyło m. in. podnoszenia kompetencji lub nabywania kwalifikacji związanych z danym zawodem, podnoszenia kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społeczno-emocjonalnych, przekrojowych. Kadry szkół i placówek będzie udzielana pomoc w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych lub wychowawczych. Z kolei szkoły i placówki prowadzące kształcenie ogólne uzyskają możliwość poprawy warunków kształcenia w ramach dostosowania do wymogów edukacji włączającej, w tym poprawy dostępności. Działania związane ze wsparciem instytucji kultury ukierunkowane będą na rozwój i funkcjonowanie oferty instytucji kultury dostosowanej do odbiorców lokalnych oraz regionalnych, a także na zadania w zakresie budowy/rozbudowy/remontu, wyposażenia oraz adaptacji obiektów do pełnienia funkcji kulturalnych. Ważnym aspektem będą także projekty rozwijające czytelnictwo w formule tworzenia/wspierania bibliotek lokalnych/mediatek jako centrów życia społecznego. Sektor kultury stanowi bowiem istotny potencjał zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego przez co jest ważnym elementem wpływającym na podniesienie jakości życia.

4. Cel szczegółowy: Atrakcyjna i dostępna przestrzeń

Cel szczegółowy „Atrakcyjna i dostępna przestrzeń” obejmuje zagadnienia związane z odnową przestrzeni publicznej, turystyką oraz ścieżkami rowerowymi prowadzącymi do atrakcji turystycznych.

W celu przywrócenia lub nadania nowych funkcji, kulturalnych, społecznych lub edukacyjnych zdegradowanej przestrzeni, obiektom bądź terenom, w ramach celu „Atrakcyjna i dostępna przestrzeń” realizowane będą projekty polegające m.in. na ich przebudowie, remoncie, adaptacji (wraz z wyposażeniem) oraz projekty mające na celu uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznej, służące udostępnieniu terenów dla mieszkańców. W obszarze turystyki realizowane mogą być projekty przyczyniające się do rozwoju oferty turystycznej bazującej na lokalnych potencjałach turystycznych oraz walorach kulturowych i przyrodniczych, polegające m.in. na rozwoju infrastruktury turystycznej wraz z zakupem wyposażenia i sprzętu oraz adaptacji obiektów do pełnienia funkcji turystycznych. Działania te ukierunkowane będą na tworzenie lub rozszerzanie istniejących tras i szlaków turystycznych różnych rodzajów (np. piesze, wodne, rowerowe), w tym budowę, przebudowę i rozbudowę infrastruktury poprawiającej dostępność obiektów i atrakcji turystycznych oraz zagospodarowanie ich bezpośredniego otoczenia (m.in. parkingi, ciągi komunikacyjne, infrastruktura dla osób z niepełnosprawnościami, zielona infrastruktura). W ramach realizacji celu możliwa będzie także budowa/przebudowa szlaków i ścieżek rowerowych, prowadzących do atrakcji turystycznych lub miejsc bezpośrednio z nimi powiązanych.

5. Cel szczegółowy: Wsparcie administracyjne

Cel szczegółowy „Wsparcie administracyjne” obejmuje działania mające na celu wsparcie zdolności administracyjnej w zakresie wdrażania Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W ramach realizacji celu możliwe będzie wynagradzanie osób odpowiedzialnych za realizację polityki terytorialnej, zakup wyposażenia biurowego, sprzętu komputerowego oraz materiałów biurowych i eksploatacyjnych oraz organizacja spotkań w ramach partnerstwa związanych z wdrażaniem polityki

terytorialnej i rozwijaniem współpracy. Realizacja projektów przypisanych do celu „Wsparcie administracyjne” zapewni stworzenie i utrzymanie odpowiednich warunków pracy oraz zatrudnienie wykwalifikowanych pracowników, gwarantujących skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją Polityki Terytorialnej.

6.2. Drzewo ustaleń

CEL GŁÓWNY	CELE SZCZEGÓŁOWE	PROJEKTY
Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej	Gospodarka i wykształcone kadry	OPPT-BR-19 Zdobywanie kwalifikacji przyszłości
		OPPT-BR-24 Remont budynku szkoły Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Brodnicy wraz z adaptacją poddasza na pracownię kształcenia praktycznego
	Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna	OPPT-BR-1 Ciepłownia lokalna w Mieście i Gminie Górzno
		OPPT-BR-2 Rozbudowa i modernizacja ciepłowni w Jabłonowie Pomorskim
		OPPT-BR-3 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnego budynku mieszkalnego
		OPPT-BR-4 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie
		OPPT-BR-5 Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej w Gminie Świedziebnia
		OPPT-BR-6 Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 544 polegające na budowie ścieżki rowerowo-piesznej
		OPPT-BR-7 Budowa ścieżki pieszo-rowerowej w Drużynach
		OPPT-BR-8 Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Brodnica
		OPPT-BR-10 Zakup ekologicznych autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ładowania na terenie Gminy Miasta Brodnicy.
		Wysoka jakość życia społeczeństwa
	OPPT-BR-12 Utworzenie i funkcjonowanie oddziału przedszkolnego w Małkach	
	OPPT-BR-13 Poprawa jakości wychowania przedszkolnego	
	OPPT-BR-14 Poprawa i rozwój kompetencji w szkołach Gminy Brodnica	
	OPPT-BR-15 Edukacja dla przyszłości w Gminie Bobrowo 2.0.	
	OPPT-BR-16 Energia kompetencji- edycja II	
	OPPT-BR-17 Kompetencje kluczem do kariery-edycja II	
	OPPT-BR-18 Podnoszenie kompetencji uczniów szkół podstawowych	
	OPPT-BR-20 Infrastruktura przedszkolna w Mieście i Gminie Górzno	
	OPPT-BR-21 Budowa przedszkola w miejscowości Pokrzydowo	
	OPPT-BR-22 Utworzenie oddziału przedszkolnego w Małkach	

		OPPT-BR-23 Modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Osieku	
		OPPT-BR-34 Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej w Drużynach	
		OPPT-BR-36 Remont świetlicy wiejskiej w Strzygach na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej	
		OPPT-BR-37 Amfiteatr w Brzoziu	
	Atrakcyjna i dostępna przestrzeń	OPPT-BR-9 Budowa ścieżki pieszo - rowerowej na terenie Gminy Zbiczno	
		OPPT-BR-25 Stworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji w miejscowości Wielkie Leżno, Zembrze i Sugajno, gmina Brzozie	
		OPPT-BR-26 Odnowa Parku Fryderyka Chopina w Brodnicy	
		OPPT-BR-27 Budowa tężni solankowej	
		OPPT-BR-28 Budowa kompleksu sportowego w celu udostępnienia terenów dla mieszkańców i stworzenia miejsca do wypoczynku i rekreacji	
		OPPT-BR-29 Odnowa przestrzeni parku miejskiego w Górninie	
		OPPT-BR-30 Modernizacja i remont plaży miejskiej w Górninie	
		OPPT-BR-31 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie	
		OPPT-BR-32 Odnowa centrum wsi Gorczenica i Mszano	
		OPPT-BR-33 Odnawiamy tereny gminne	
		OPPT-BR-35 Renowacja parku w Świedziebni	
		OPPT-BR-38a Zagospodarowanie miejsca rekreacji i wypoczynku w obrębie Jez. Janówko	
		OPPT-BR-39 Zagospodarowanie terenu przy jeziorze Wichulec oraz budowa slipów nad jeziorami Wądryńskim, Chojno i Czarne	
		OPPT-BR-40 Gminna plaża- to jest to!	
		Wsparcie administracyjne	OPPT-BR-41 Wsparcie administracyjne dla Lidera OPPT Brodnicy
			OPPT-BR-42 Wsparcie administracyjne dla Lidera OPPT Brodnicy – edycja II

7. Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji strategii

Tabela. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zaplanowane do realizacji w ramach obszarów dedykowanych dla OPPT Brodnicy

Wskaźniki produktu

Cel szczegółowy	Działanie	Fundusz	Numer	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
2 (i)	Działanie 02.17 Działanie 02.18	EFRR	PLRO025	Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)*	szt.	1	4
2(i)	Działanie 02.17 Działanie 02.18	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	400	12438
2(i)	Działanie 02.18	EFRR	RCO018	Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej	szt.	0	6
2(i)	Działanie 02.17	EFRR	RCO019	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej*	m ²	0	1289
2 (viii)	Działanie 03.03	EFRR	PLRO084	Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej	szt.	0	5
2 (viii)	Działanie 03.03	EFRR	RCO058	Wspierana infrastruktura rowerowa	km	0	4,33
2 (viii)	Działanie 03.03	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	19 756
5 (i)	Działanie 05.12 Działanie 05.13 Działanie 05.14	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	14 005

Wskaźniki produktu							
Cel szczegółowy	Działanie	Fundusz	Numer	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
5(i)	Działanie 05.12	EFRR	RCO077	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	sztuki	0	2
5 (i)	Działanie 05.13	EFRR	RCO077	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	sztuki	0	5
4 (ii)	Działanie 06.13	EFRR	RCO066	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi	osoby	0	100
4 (ii)	Działanie 06.15	EFRR	RCO067	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych	osoby	0	150
4 (ii)	Działanie 06.13 Działanie 06.15	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	250
4 (f)	Działanie 08.26	EFS+	PLFCO01	Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej	osoby	120	345
4 (f)	Działanie 08.26	EFS+	PLFCO02	Liczba dofinansowanych miejsc wychowania przedszkolnego	sztuki	0	18
4 (f)	Działanie 08.26	EFS+	PLFCO07	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem	podmioty	3	7
4 (f)	Działanie 08.27	EFS+	PLFCO03	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	osoby	381	1356
4 (f)	Działanie	EFS+	PLFCO07	Liczba szkół i placówek	podmioty	9	15

Wskaźniki produktu							
Cel szczegółowy	Działanie	Fundusz	Numer	Wskaźnik	Jednostka miary	Cel pośredni (2024)	Cel końcowy (2029)
	08.27			systemu oświaty objętych wsparciem			
4 (f)	Działanie 08.28	EFS+	PLFCO04	Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem	osoby	120	537
4 (f)	Działanie 08.28	EFS+	PLEFCO05	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich	osoby	0	180
4 (f)	Działanie 08.28	EFS+	PLFCO07	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem	podmioty	2	2

Wskaźniki rezultatu							
Cel szczegółowy	Działanie	Fundusz	Numer	Wskaźnik	Jednostka miary	Źródło danych	Cel końcowy (2029)
2(i)	Działanie 02.17 Działanie 02.18	EFRR	RCR026	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)*	MWh/rok	CST2021	Zmniejszenie zużycia energii o minimum 30% w stosunku do wartości bazowej
2(i)	Działanie 02.17 Działanie 02.18	EFRR	RCR029	Szacowana emisja gazów cieplarnianych*	tony równoważnika CO2/rok	CST2021	Zmniejszenie emisji o minimum 30% w stosunku do wartości

Wskaźniki rezultatu							
Cel szczegółowy	Działanie	Fundusz	Numer	Wskaźnik	Jednostka miary	Źródło danych	Cel końcowy (2029)
							bazowej
2 (viii)	Działanie 03.03	EFRR	RCR029	Szacowana emisja gazów cieplarnianych	tona równoważnika CO ² /rok	CST2021	109
5 (i)	Działanie 05.12	EFRR	RCR077	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	osoby odwiedzające/ rok	CST2021	1 200
5 (i)	Działanie 05.13	EFRR	RCR077	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	osoby odwiedzające/ rok	CST2021	5 200
4 (ii)	Działanie 06.13	EFRR	RCR070	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi	użytkownicy/ rok	CST2021	100
4 (ii)	Działanie 06.15	EFRR	RCR071	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych	użytkownicy/ rok	CST2021	150
4 (f)	Działanie 08.27	EFS+	PLFCR01	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	CST2021	1125
4 (f)	Działanie 08.28	EFS+	PLFCR01	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	CST2021	430

* wartość pośrednia i docelowa wskaźników zostanie zweryfikowana po przeprowadzeniu audytów energetycznych, przed złożeniem wniosków o dofinansowanie.

8. Wskazanie zgodności planowanej interwencji z dokumentami programowymi (funduszami), do których zamierza się aplikować o finansowanie wsparcia

Niniejsza Strategia terytorialna realizowana będzie w zgodności z przyjętym Programem *Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza (FEdKP) 2021-2027*. Program ten umożliwi ubieganie się o wsparcie na realizację projektów w ramach instrumentów terytorialnych takich jak m.in. ZIT, czy IIT. W województwie kujawsko-pomorskim tymi instrumentami objęte są konkretne obszary (tzw. obszary prowadzenia polityki terytorialnej), które wyznaczone zostały w *Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+*. We wspomnianym programie FEdKP zapisano, iż to strategie ZIT/IIT będą określały kierunki wsparcia i projekty dostosowane do specyfiki danego obszaru, zgodnie z przyjętymi założeniami rozwojowymi dla poszczególnych poziomów Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Niniejsza Strategia określa zatem listę projektów odpowiadających na problemy oraz potrzeby obszaru OPPT Brodnicy, które wynikają z zakresu wsparcia w ramach Celów Polityki: CP2, CP4, CP5 scharakteryzowanego w programie FEdKP. Wszystkie projekty wskazane do realizacji w ramach niniejszej Strategii, dla których planowane jest finansowanie ze środków programu FEdKP 2021-2027, wykazują pełną zgodność z zapisami tego programu.

Tabela. Wykazanie zgodności planowanej interwencji z celami i priorytetami określonymi w programie FEdKP 2021-2027

Cel Polityki	Priorytet	Cel szczegółowy	Nazwy projektów zgodnych z zakresem wsparcia w ramach celów i priorytetów
<p>Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem oraz zrównoważonej mobilności miejskiej</p>	<p>Priorytet 2 Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony zasobów środowiska regionu</p>	<p>2(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych</p>	<p>OPPT-BR-1 Ciepłownia lokalna w Mieście i Gminie Górzno</p> <p>OPPT-BR-2 Rozbudowa i modernizacja ciepłowni w Jabłonowie Pomorskim</p> <p>OPPT-BR-3 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnego budynku mieszkalnego</p> <p>OPPT-BR-4 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie</p> <p>OPPT-BR-5 Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej w Gminie Świedziebna</p>

	<p>Priorytet 3</p> <p>Fundusze Europejskie na zrównoważony transport miejski</p>	<p>2(viii)</p> <p>Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej</p>	<p>OPPT-BR-6 Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 544 polegające na budowie ścieżki rowerowo-pieszej</p> <p>OPPT-BR-7 Budowa ścieżki pieszo-rowerowej w Drużynach</p> <p>OPPT-BR-8 Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Brodnica</p> <p>OPPT-BR-10 Zakup ekologicznych autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ładowania na terenie Gminy Miasta Brodnicy.</p>
<p>Cel Polityki 4.</p> <p>Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych</p>	<p>Priorytet 8</p> <p>Fundusze Europejskie na wsparcie w obszarze rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego</p>	<p>4(f)</p> <p>Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwienie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>OPPT-BR-11 Poprawa jakości nauczania przedszkolnego w Gminie Brodnica</p> <p>OPPT-BR-12 Utworzenie i funkcjonowanie oddziału przedszkolnego w Małkach</p> <p>OPPT-BR-13 Poprawa jakości wychowania przedszkolnego</p> <p>OPPT-BR-14 Poprawa i rozwój kompetencji w szkołach Gminy Brodnica</p> <p>OPPT-BR-15 Edukacja dla przyszłości w Gminie Bobrowo 2.0.</p> <p>OPPT-BR-16 Energia kompetencji- edycja II</p> <p>OPPT-BR-17 Kompetencje kluczem do kariery-edycja II</p> <p>OPPT-BR-18 Podnoszenie kompetencji uczniów szkół podstawowych</p> <p>OPPT-BR-19 Zdobywanie kwalifikacji przyszłości</p> <p>OPPT-BR-20 Infrastruktura przedszkolna w Mieście i Gminie Górzno</p>

	<p>Priorytet 6</p> <p>Fundusze Europejskie na rzecz zwiększania dostępności regionalnej infrastruktury dla mieszkańców</p>	<p>4(ii)</p> <p>Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz on-line</p>	<p>OPPT-BR-21 Budowa przedszkola w miejscowości Pokrzydowo</p> <p>OPPT-BR-22 Utworzenie oddziału przedszkolnego w Małkach</p> <p>OPPT-BR-24 Remont budynku szkoły Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Brodnicy wraz z adaptacją poddasza na pracownię kształcenia praktycznego.</p>
<p>Cel Polityki 5.</p> <p>Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz inicjatyw lokalnych</p>	<p>Priorytet 5</p> <p>Fundusze Europejskie na wzmocnienie potencjałów endogenicznych regionu</p>	<p>5(i)</p> <p>Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich</p>	<p>OPPT-BR-23 Modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Osieku</p> <p>OPPT-BR-25 Stworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji w miejscowości Wielskie Leźno, Zembrze i Sugajno, gmina Brzozie</p> <p>OPPT-BR-26 Odnowa Parku Fryderyka Chopina w Brodnicy</p> <p>OPPT-BR-27 Budowa tężni solankowej</p> <p>OPPT-BR-28 Budowa kompleksu sportowego w celu udostępnienia terenów dla mieszkańców i stworzenia miejsca do wypoczynku i rekreacji</p> <p>OPPT-BR-29 Odnowa przestrzeni parku miejskiego w Górznie.</p> <p>OPPT-BR-30 Modernizacja i remont plaży miejskiej w Górznie.</p> <p>OPPT-BR-31 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie</p> <p>OPPT-BR-32 Odnowa centrum wsi Górczenica i</p>

			<p>Mszano</p> <p>OPPT-BR-33 Odnawiamy tereny gminne</p> <p>OPPT-BR-34 Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej w Drużynach</p> <p>OPPT-BR-35 Renowacja parku w Świedziebni</p> <p>OPPT-BR-36 Remont świetlicy wiejskiej w Strzygach na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej</p> <p>OPPT-BR-37 Amfiteatr w Brzoziu</p> <p>OPPT-BR-38a Zagospodarowanie miejsca rekreacji i wypoczynku w obrębie Jez. Janówko</p> <p>OPPT-BR-39 Zagospodarowanie terenu przy jeziorze Wichulec oraz budowa slipów nad jeziorami Wądryńskim, Chojno i Czarne</p> <p>OPPT-BR-40 Gminna plaża- to jest to!</p> <p>OPPT-BR-9 Budowa ścieżki pieszo - rowerowej na terenie Gminy Zbiczno</p> <p>OPPT-BR-41 Wsparcie administracyjne dla Lidera OPPT Brodnicy</p> <p>OPPT-BR-42 Wsparcie administracyjne dla Lidera OPPT Brodnicy - edycja II</p>
--	--	--	--

9. Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami)

9.1. Tryb i zasady naboru projektów

Nabór projektów do Strategii rozpoczął się od zamieszczenia na stronach internetowych i portalach społecznościowych wszystkich samorządów wchodzących w skład OPPT ankiet. W opublikowanych komunikatach pojawiła się prośba o wypełnienie kwestionariusza elektronicznego w

celu zebrania pomysłów, które następnie będą impulsem do opracowania kompletnych projektów strategicznych, i które w najlepszy sposób będą charakteryzować cały obszar Partnerstwa, a także przynieść najlepsze skutki. Ankieta była również wysłana do szkół ponadpodstawowych na terenie Powiatu. Odpowiedzi przyjmowane były anonimowo w dniach od 27.02.2023 r. do 05.03.2023 r. Głównym jej celem było zebranie uproszczonych propozycji projektowych i inspiracji do opracowania wiązek i projektów strategicznych oraz ich poszczególnych elementów.

W tym czasie wpłynęło 91 indywidualnych propozycji projektowych. Następnie grupy robocze z poszczególnych samorządów Partnerstwa poddało je pod wstępną analizę i ocenę w zakresie prawidłowości zgłoszenia, treści merytorycznej, a także zgodności z ustalonymi kryteriami oceny projektów, w tym zgodności z wykazanymi w ramach diagnozy potrzebami rozwojowymi.

Tabela: Kryteria oceny projektu

KRYTERIA OBLIGATORYJNE	
Zgodność strategiczna	Projekt jednoznacznie nastawiony na realizację celów strategicznych i potrzeb rozwojowych
Walor ponadlokalny	Projekt mający wpływ na rozwój więcej niż jednej gminy
Powiązania	Projekt realizowany w ramach projektów powiązanych ze sobą
Akceptacja	Projekt zaakceptowany przez samorzady
KRYTERIA DODATKOWE	
Gotowość do realizacji	Projekt gotowy lub możliwy do przygotowania do realizacji w optymalnym czasie
Wpływ finansowy	Projekt przyczyniający się do obniżenia kosztów świadczenia usług publicznych lub zwiększenia przychodów samorządów
Dostępność finansowania	Projekt możliwy do sfinansowania poprzez środki własne i źródła zewnętrzne

Źródło: opracowanie własne

Następnie działając w oparciu o zasady koncentracji, kumulacji i integracji, **przygotowano listę zintegrowanych projektów, tj. połączonych propozycji** projektów strategicznych. Po tym dokonano procesu selekcji kierunkowej, w ramach której samorządy OPPT Brodnicy wyselekcjonowały i zarekomendowały **dwie kategorie** projektów strategicznych: **projekty podstawowe i warunkowe**.

W wyniku opracowania merytorycznego, będącego procesem o charakterze warsztatowym i technicznym, przeprowadzono uszczegółowienie założeń merytorycznych i rozwinięcia idei projektów podstawowych poprzez **przygotowanie indywidualnych fiszek projektowych**.

Kolejnym etapem było podjęcie decyzji strategicznej, w czasie którego przeprowadzono szczegółową ocenę indywidualnych fiszek projektowych, pod kątem możliwości ich finansowania ze środków programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021 – 2027.

Wybór projektów został dokonany w oparciu o założenia i katalog preferencji dla danego obszaru wsparcia, zgodnie z preferencjami wskazanymi w Polityce Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Wybrane projekty zostały umieszczone na liście projektów podstawowych i zamieszczone w Wykazie wybranych projektów do wsparcia (9.4) a pozostałe na liście projektów warunkowych (9.5)

9.2. Uzasadnienie wyboru projektów poprzez wykazanie zgodności projektów z potrzebami rozwojowymi danego obszaru

Bardzo duże znaczenie w kontekście możliwych do uzyskania efektów w wyniku realizacji zaplanowanych projektów, posiada stopień wpisania się ich w potrzeby rozwojowe obszaru. Aby stworzyć dobre warunki dla rozwoju całego obszaru, należałoby ukierunkować interwencję na najbardziej istotne sfery, w których występuje potencjał do jego osiągnięcia. Poza tym bardzo ważną jest również odpowiedź na diagnozowane na danym obszarze problemy, które mogą z kolei ograniczać możliwość prowadzenia działań w kluczowych sferach (przykładem może być np. mała liczba miejsc w placówkach przedszkolnych co ogranicza możliwość podniesienia dostępności do usług w sferze wychowania przedszkolnego). Zaplanowane do realizacji projekty na obszarze OPPT wpisują się w potrzeby rozwojowe w kilku sferach, które przedstawiono w tabeli.

Tabela. Uzasadnienie wyboru projektów do wsparcia

NAZWA SFERY	PROJEKTY	UZASADNIENIE POTRZEBY REALIZACJI PROJEKTU
Termomodernizacja i poprawa efektywności energetycznej	OPPT-BR-1 Ciepłownia lokalna w Mieście i Gminie Górzno OPPT-BR-2 Rozbudowa i modernizacja ciepłowni w Jabłonowie Pomorskim OPPT-BR-3 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnego budynku mieszkalnego OPPT-BR-4 Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie OPPT-BR-5 Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej w Gminie Świedziebnia	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery związanej z poprawą efektywności energetycznej są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu”
Transport	OPPT-BR-6 Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 544 polegające na budowie ścieżki rowerowo-piesznej OPPT-BR-7 Budowa ścieżki pieszo-rowerowej w Drużynach OPPT-BR-8 Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Brodnica OPPT-BR-9 Budowa ścieżki pieszo - rowerowej na terenie Gminy Zbiczno OPPT-BR-10 Zakup ekologicznych autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ładowania na terenie Gminy Miasta Brodnicy	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery transportu są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Transport”. Ponadto na potrzeby realizacji projektu opracowano Plan rozwoju mobilności, który stanowi załącznik nr 2 do Strategii.
Wychowanie przedszkolne	OPPT-BR-11 Poprawa jakości nauczania przedszkolnego w Gminie Brodnica OPPT-BR-12 Utworzenie i funkcjonowanie oddziału przedszkolnego w Małkach OPPT-BR-13 Poprawa jakości wychowania przedszkolnego OPPT-BR-20 Infrastruktura przedszkolna w Mieście i Gminie Górzno OPPT-BR-21 Budowa przedszkola w miejscowości Pokrzydowo OPPT-BR-22 Utworzenie oddziału przedszkolnego w Małkach	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery wychowania przedszkolnego są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunków dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego)”

<p>Edukacja</p>	<p>OPPT-BR-14 Poprawa i rozwój kompetencji w szkołach Gminy Brodnica OPPT-BR-15 Edukacja dla przyszłości w Gminie Bobrowo 2.0 OPPT-BR-16 Energia kompetencji- edycja II OPPT-BR-17 Kompetencje kluczem do kariery-edycja II OPPT-BR-18 Podnoszenie kompetencji uczniów szkół podstawowych OPPT-BR-19 Zdobywanie kwalifikacji przyszłości OPPT-BR-24 Remont budynku szkoły Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Brodnicy wraz z adaptacją poddasza na pracownię kształcenia praktycznego</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery edukacji są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziałach „Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunków dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej)”, „Szkoły podstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły podstawowej”, „Szkoły ponadpodstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły ponadpodstawowej”</p>
<p>Kultura</p>	<p>OPPT-BR-23 Modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Osieku OPPT-BR-34 Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej w Drużynach OPPT-BR-36 Remont świetlicy wiejskiej w Strzygach na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej OPPT-BR-37 Amfiteatr w Brzoziu</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery kultury są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Lokalne Instytucje kultury”</p>
<p>Turystyka</p>	<p>OPPT-BR-38a Zagospodarowanie miejsca rekreacji i wypoczynku w obrębie Jez. Janówko OPPT-BR-39 Zagospodarowanie terenu przy jeziorze Wichulec oraz budowa ślipów nad jeziorami Wądryńskim, Chojno i Czarne OPPT-BR-40 Gminna plaża- to jest to!</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery kultury są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Turystyka”</p>
<p>Odnowa przestrzeni publicznych</p>	<p>OPPT-BR-25 Stworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji w miejscowości Wielkie Leźno, Zembrze i Sugajno, gmina Brzozie OPPT-BR-26 Odnowa Parku Fryderyka Chopina w Brodnicy OPPT-BR-27 Budowa tężni solankowej OPPT-BR-28 Budowa kompleksu sportowego w celu udostępnienia terenów dla mieszkańców i stworzenia miejsca do wypoczynku i rekreacji OPPT-BR-29 Odnowa przestrzeni parku miejskiego w Górznie OPPT-BR-30 Modernizacja i remont plaży miejskiej w Górznie OPPT-BR-31 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie OPPT-BR-32 Odnowa centrum wsi Gorczenica i Mszano OPPT-BR-33 Odnawiamy tereny gminne OPPT-BR-35 Renowacja parku w Świdziebni</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery i odnowy przestrzeni publicznej są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Odnowa przestrzeni publicznych”</p>
<p>Wsparcie potencjału administracyjnego</p>	<p>OPPT-BR-41 Wsparcie administracyjne dla Lidera OPPT Brodnicy OPPT-BR-42 Wsparcie administracyjne dla Lidera OPPT Brodnicy - edycja II</p>	<p>Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery wsparcia administracyjnego są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Analiza potrzeb w zakresie wsparcia administracyjnego”</p>

9.3. Uzasadnienie wyboru projektów w oparciu o preferencje określone dla poszczególnych obszarów wsparcia

Proces wyboru projektów prowadzony był według założeń maksymalnej efektywności i uzgodnienia pomiędzy uczestnikami procesu. Proces ten składał się z kilku następujących po sobie etapów:

- **Wyłaniania**

Przeprowadzonego w formie publicznego naboru propozycji projektowych (pomysłów) w formie online, otwartego na przełomie lutego i marca 2023 roku dla wszystkich zainteresowanych, ze szczególnym udziałem wybranych kluczowych interesariuszy Partnerstwa. W ramach którego zgłoszono 91 indywidualnych propozycji.

- **Preselekcji**

Polegającego na wstępnej analizie i ocenie zgłoszonych pomysłów projektowych pod kątem prawidłowości zgłoszenia, merytorycznej treści oraz zgodności z katalogiem preferencji dla danego obszaru wsparcia, w tym zgodności z wykazanymi w ramach diagnozy potrzebami rozwojowymi. Na tym etapie, samorządy OPPT Brodnicy, dokonali wyboru projektów podstawowych i projektów warunkowych.

- **Opracowania merytorycznego**

Działanie o charakterze warsztatowym i technicznym, w ramach którego dokonano konkretyzacji założeń merytorycznych i uszczegółowienia projektów podstawowych poprzez przygotowanie indywidualnych fiszek projektowych.

- **Decyzji strategicznej**

Na tym etapie dokonano szczegółowej oceny projektów (indywidualnych fiszek projektowych) pod kątem ich zgodności z kryteriami wynikającymi z Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Wybór projektów został dokonany w oparciu o założenia i katalog preferencji dla danego obszaru wsparcia, zgodnie z w/w dokumentem, odnoszącym się do instrumentu terytorialnego na poziomie powiatowym:

- 1) Wsparcie systemu transportu miejskiego, finansowane maja być projekty dotyczące m.in. zakupu „czystego” taboru wraz z niezbędną infrastrukturą, w tym infrastrukturą ładowania i tankowania – preferencje przy wyborze: wykorzystanie pojazdów napędzanych przy zastosowaniu technologii wodorowej oraz innych bez emisyjnych form napędu.
- 2) Wsparcie kompleksowej modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz modernizacja oświetlenia ulicznego, dla tego obszaru wsparcia przy wyborze uwzględniono preferencje dotyczące modernizacji energetycznej budynków.
- 3) Wsparcie ciepłowni lokalnych i sieci ciepłowniczych, mają służyć poprawie jakości powietrza poprzez działania obejmujące m.in. przebudowę i modernizację ciepłowni lokalnej. Oceniając projekty uwzględniono zadania, których celem jest zmniejszenie zanieczyszczeń i poprawa stanu powietrza poprzez wymianę dotychczasowych źródeł ogrzewania na nowe nisko lub zeroemisyjne. Preferowane inwestycje do realizacji to inwestycje w ciepłownie, w których nastąpi zmiana dotychczasowego źródła ogrzewania na OZE.
- 4) Wspieranie inwestycji w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego obejmować będą projekty, które polepszą dostęp dzieci do usług wychowania przedszkolnego na terenach, gdzie odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym jest poniżej 68,09 %. Przy

wyborze projektów preferowano projekty wykorzystujące istniejącą infrastrukturę oraz rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH.

- 5) Wspieranie w zakresie infrastruktury kształcenia zawodowego celem poprawy jakości kształcenia i dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy. Wybór projektów polegał na uwzględnieniu preferencji zakładających wykorzystanie istniejącej infrastruktury związanej z kształceniem zawodowym, na które istnieje regionalne lub lokalne zapotrzebowanie, w tym zgodne z Regionalnymi Inteligentnymi Specjalizacjami.
- 6) Wychowanie przedszkolne. Przy ocenie i wyborze projektów zastosowano preferencje dotyczące tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego na obszarach, których poziom upowszechniania wychowania przedszkolnego kształtuje się poniżej średniej województwa (tzw. białe plamy), w szczególności na obszarach wiejskich oraz na obszarach zmarginalizowanych.
- 7) Kształcenie ogólne. Projekty uwzględniające rozwiązania i narzędzia wypracowane w PO WER i FERS oraz dotyczące szkół lub placówek osiągających najniższe wyniki egzaminów w skali regionu lub z obszarów zmarginalizowanych. Preferowane projekty partnerskie.
- 8) Kształcenia zawodowe. Projekty uwzględniające rozwiązania i narzędzia wypracowane w PO WER i FERS oraz wsparcie kształcenia zawodowego w tych zawodach, na które istnieje regionalne zapotrzebowania.
- 9) Wsparcie instytucji kultury, przy wyborze projektów zastosowano m.in. preferencje obejmujące rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNHS: stosowanie rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury; zastosowanie gatunków rodzimych w zagospodarowaniu otoczenia; stosowanie dobrych praktyk z zakresu ochrony zieleni i drzew w celu zminimalizowania wpływu prowadzonych prac na występujące siedliska i gatunki.
- 10) Wsparcie rozwoju turystyki, przy wyborze projektów zastosowano m.in. preferencje obejmujące rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNHS: stosowanie rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury; zastosowanie gatunków rodzimych w zagospodarowaniu otoczenia; stosowanie dobrych praktyk z zakresu ochrony zieleni i drzew w celu zminimalizowania wpływu prowadzonych prac na występujące siedliska i gatunki.
- 11) Wsparcie odnowy przestrzeni publicznej, przy wyborze projektów zastosowano m.in. preferencje obejmujące rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNHS: stosowanie rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury; zastosowanie gatunków rodzimych w zagospodarowaniu otoczenia.

Projekty, które zostały ocenione zgodnie z kryteriami i preferencjami wskazanymi w Polityce Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego zostały ujęte na liście projektów podstawowych.

9.4. Wykaz wybranych projektów do wsparcia wraz z ich charakterystyką

Tabela. Lista projektów podstawowych

Nr fiski	Cel Polityki / Cel szczegółowy (kod)/Typ wsparcia	Beneficjent	Nazwa projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym ? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Źródło dofinansowania EFRR/EFSD+	Całkowita wartość projektu (euro)		Dofinansowana nie UE (euro)	Wkład własny (euro)	Wskaźnik produktu	Wartość wskaźnika		Wskaźnik rezultatu	Cel końcowy
								Koszty kwalifikowalne (euro)				pośrednia	końcowa		
OPPT-BR-1	CP2/2(i)/Ciepłownie lokalne	Miasto i Gmina Górzno	Ciepłownia lokalna w Mieście i Gminie Górzno	nie	2025-2026	EFRR	520 000,00 €	438 743,00 €	81 257,00 €	WLWK-PLR0025 Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)-szt. WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego-osoby	1	1	WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)-MWh/rok WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych - tony równoważnika CO2/rok	Zmniejszenie zużycia energii o minimum 30% w stosunku do wartości bazowej Zmniejszenie emisji o minimum 30% w stosunku do wartości bazowej	
							520 000,00 €	400			400				
OPPT-BR-2	CP2/2(i)/Ciepłownie lokalne	Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie	Rozbudowa i modernizacja ciepłowni w Jabłonowie Pomorskim	tak	III kw.2025-IV kw. 2026	EFRR	1 353 169,61 €	1 150 194,16 €	202 975,45 €	WLWK-PLR0025 Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)-szt. WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii	0	1	WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)-MWh/rok WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych –	Zmniejszenie zużycia energii o minimum 30% w stosunku do wartości bazowej Zmniejszenie emisji o minimum 30% w stosunku do wartości bazowej	
							1 353 169,61 €	0			720				

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

										zintegrowanego rozwoju terytorialnego -osoby			tony równoważnika CO2/rok	
OPPT-BR-3	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych	Gmina Świdziebia	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnego budynku mieszkalnego	tak	2025/I-2026/I	EFRR	347 789,65 €	295 621,20 €	52 168,45 €	WLWK-RCO018 Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej-szt. WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego-osoby	0	6	WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) – MWh/rok WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych – tony równoważnika CO2/rok	Zmniejszenie zużycia energii o minimum 30% w stosunku do wartości bazowej Zmniejszenie emisji o minimum 30% w stosunku do wartości bazowej
							347 789,65 €				0	4		
OPPT-BR-4	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie	tak	IV kw .2025-III kw.2026	EFRR	310 000,00 €	151 900,00 €	158 100,00 €	WLWK-PLR0025 Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)-szt. WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego-osoby WLWK-	0	2	WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) – MWh/rok WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych – tony równoważnika CO2/rok	Zmniejszenie zużycia energii o minimum 30% w stosunku do wartości bazowej Zmniejszenie emisji o minimum 30% w stosunku do wartości bazowej
							310 000,00 €				7314	7314		

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

										RCO019 Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – m2	0	650		
OPPT-BR-5	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Świdziebnia	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej w Gminie Świdziebnia	tak	2025/I-2026/I	EFRR	1 029 420,00 €	504 415,80 €	525 004,20 €	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju Terytorialnego –osoby	0	4000	WLWK-RCR026 - Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)- MWh/rok	Zmniejszenie zużycia energii o minimum 30% w stosunku do wartości bazowej
							1 029 420,00 €			WLWK-RCO019 Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – m2	0	639	WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych – tony równoważnika CO2/rok	Zmniejszenie emisji o minimum 30% w stosunku do wartości bazowej
OPPT-BR-6	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Gmina Bartniczka	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 544 polegające na budowie ścieżki rowerowo-piesznej	tak	2025-2026	EFRR	944 304,72 €	802 659,00 €	141 645,72 €	WLWK-RCO058 Wspierana infrastruktura rowerowa - km	0	1,4	WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej – użytkownicy/rok	250
							944 304,72 €			WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego-osoby	0	250		

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

OPPT-BR-7	CP2/2(viii)/ Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Gmina Bobrowo	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej w Drużynach	tak	2024-2025	EFRR	295 091,37 €	250 827,66 €	44 263,71 €	WLWK-RCO058 Wspierana infrastruktura rowerowa -km WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego -osoby	0	0,73	WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej- użytkownicy/rok	750
							295 091,37 €				0	450		
OPPT-BR-8	CP2/2(viii)/ Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Gmina Brodnica	Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Brodnica	nie	I kw. 2024 r.- IV kw. 2026 r.	EFRR	702 247,91 €	596 910,72 €	105 337,19 €	WLWK-RCO058 Wspierana infrastruktura rowerowa -km WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego -osoby	0	2,2	WLWK-RCR064 - Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej – użytkownicy/rok	2 000
							702 247,91 €				0	2000		
OPPT-BR-10	CP2/2(viii)/ Projekty z zakresu rozwoju i usprawnienia systemu transportu miejskiego, w tym węzły zintegrowane i infrastruktura przystankowa	Gmina Miasta Brodnicy	Zakup ekologicznych autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ładowania na terenie Gminy Miasta Brodnicy.	nie	01.07.2024 r.- 30.06.2026 r.	EFRR	4 721 368,24 €	4 013 163,00 €	708 205,24 €	WLWK-PLR0084 Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej i metropolitarnej- szt.	0	5	WLWK-RCR029 - Szacowana emisja gazów cieplarnianych – tony równoważnika CO2/rok	109
							4 721 368,24 €							

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

Razem CP2							10 223 391,50	8 204 434,54	2 018 956,96					
							10 223 391,50							
OPPT-BR-11	CP4/4(f)/ Wychowanie przedszkolne-EFS+	Gmina Brodnica	Poprawa jakości nauczania przedszkolnego w Gminie Brodnica	nie	01.09.2024 r. 30.06.2025 r.	EFS	185 023,00 €	157 269,00 €	27 754,00 €	WLWK- PLFCO01 Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej - osoby	0	120	WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu - osoby	12
							185 023,00 €				0	3		
OPPT-BR-12	CP4/4(f)/ Wychowanie przedszkolne-EFS+	Gmina Bobrowo	Utworzenie i funkcjonowanie oddziału przedszkolnego w Małkach	tak	03.2026 - 01.2028	EFS	117 647,06 €	100 000,00 €	17 647,06 €	WLWK- PLFCO01 Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej - osoby	0	5	WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu - osoby	1
							117 647,06 €				0	1		
										WLWK- PLFCO02 Liczba dofinansowanych miejsc wychowania przedszkolnego	0	18		

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

										- szt.				
OPPT-BR-13	CP4/4(f)/Wychowanie przedszkolne-EFS+	Gmina Świdziebnia	Poprawa jakości wychowania przedszkolnego	tak	2024/III - 2025/III	EFS	44 100,00 €	37 485,00 €	6 615,00 €	WLWK-PLFC001 Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej - osoby	120	120	WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu - osoby	8
							44 100,00 €				2	2		
OPPT-BR-14	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne-EFS+	Gmina Brodnica	Poprawa i rozwój kompetencji w szkołach Gminy Brodnica	nie	01.09.2024 r. 30.06.2025 r.	EFS	435 580,04 €	370 285,92 €	65 294,12 €	WLWK-PLFC007 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - podmioty	0	3	WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - osoby	285
							435 580,04 €				0	355		

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

OPPT-BR-15	CP4/4(f)/Ks ztałcenie ogólne- EFS+	Gmina Bobrowo	Edukacja dla przyszłości w Gminie Bobrowo 2.0.	tak	2024-2026	EFS	354 277,65 €	301 136,00 €	53 141,65 €	WLWK- PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - podmioty	5	5	WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - osoby	160
							354 277,65 €				70	200		
OPPT-BR-16	CP4/4(f)/Ks ztałcenie ogólne- EFS+	Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie	Energia kompetencji- edycja II	tak	III kw.2025- IV kw. 2026	EFS	287 597,45 €	244 457,83 €	43 139,62 €	WLWK- PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - podmioty	0	3	WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - osoby	340
							287 597,45 €				0	340		

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

OPPT-BR-17	CP4/4(f)/Ks ztałcenie ogólne- EFS+	Powiat Brodnicki	Kompetencje kluczem do kariery- edycja II	tak	I kw. 2024 - IV kw. 2026	EFS	238 404,00 €	202 643,00 €	35 761,00 €	WLWK- PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - podmioty	2	2	WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - osoby	240
							238 404,00 €							
OPPT-BR-18	CP4/4(f)/Ks ztałcenie ogólne- EFS+	Gmina Świdziebn ia	Podnoszenie kompetencji uczniów szkół podstawowy ch	tak	2024/III - 2025/III	EFS	44 100,00 €	37 485,00 €	6 615,00 €	WLWK- PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - podmioty	2	2	WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - osoby	100
							44 100,00 €							

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

OPPT-BR-19	CP4/4(f)/kształcenie zawodowe-EFS+	Powiat Brodnicki	Zdobywanie kwalifikacji przyszłości	tak	I kw. 2024-IV kw. 2026	EFS	939 297,75 €	798 403,08 €	140 894,67 €	WLWK-PLFCO04 Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem - osoby	120	537	WLWK-PLFCR01 - Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - osoby	430
							939 297,75 €			WLWK-PLFCO05 Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich - osoby	0	180		
OPPT-BR-20	CP4/4(f)/Wychowanie przedszkolne-EFS+	Miasto i Gmina Górzno	Infrastruktura przedszkolna w Mieście i Gminie Górzno	nie	2024-2025	EFS	60 000,00 €	50 000,00 €	10 000,00 €	WLWK-PLFCO07 Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - podmioty	1	1	WLWK-PLFCR02 - Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu - osoby	5
							60 000,00 €			WLWK-PLFCO01 Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji	0	100		

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

										przedszkolnej - osoby				
OPPT-BR-21	CP4/4(ii)/ Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną	Gmina Zbiczno	Budowa przedszkola w miejscowości Pokrzydowo	nie	01.2025 r. - 12.2026 r.	EFRR	1 101 322,00 €	255 588,00 €	845 734,00 €	WLWK-RCO066 Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi - osoby WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - osoby	0	75	WLWK-RCR070 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi – użytkownicy/rok	75
							1 101 322,00 €				0	75		
OPPT-BR-22	CP4/4(ii)/ Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną	Gmina Bobrowo	Utworzenie oddziału przedszkolnego w Małkach	tak	2024-08.2025	EFRR	352 941,18 €	300 000,00 €	52 941,18 €	WLWK-RCO066 Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach opieki nad dziećmi - osoby WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - osoby	0	25	WLWK-RCR070 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki nad dziećmi – użytkownicy/rok	25
							352 941,18 €				0	25		

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

OPPT-BR-24	CP4/4(ii)/Inwestycję w infrastrukturę kształcenia zawodowego	Powiat Brodnicki	Remont budynku szkoły Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Brodnicy wraz z adaptacją poddasza na pracownię kształcenia praktycznego	nie	01.11.2024 r. 30.12.2025 r.	EFRR	1 528 894,00 €	991 189,00 €	537 705,00 €	WLWK-RCO067 Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych - osoby WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - osoby	0	150	WLWK-RCR071 - Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych – użytkownicy/rok	150
							1 528 894,00 €							
Razem CP4 EFRR							2 983 157,18	1 546 777,00	1 436 380,18					
							2 983 157,18							
Razem CP4 EFS+							2 706 026,95	2 299 164,83	406 862,12					
							2 706 026,95							
RAZEM EFRR/EFS+							5 689 184,13	3 845 941,83	1 843 242,30					
							5 689 184,13							
OPPT-BR-23	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Gmina Osiek	Modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Osieku	tak	2025 - 2026	EFRR	800 000,00 €	681 318,00 €	118 682,00 €	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - osoby WLWK-RCO077 - Liczba obiektów kulturalnych i	0	450	WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – osoby odwiedzające/rok	700
							800 000,00 €							

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

										turystycznych objętych wsparciem – szt.				
OPPT- BR-25	CP5/5(i)/O dnowa przestrzeni publicznych	Gmina Brzozie	Stworzenie miejsc wypoczynku i rekreacji w miejscowości Wielkie Leżno, Zembrze i Sugajno, gmina Brzozie	tak	30.06.2025 r. 30.10.2026 r.	EFRR	106 000,00 €	89 279,00 €	16 721,00 €	WLWK- RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego o rozwoju terytorialnego - osoby	0	3 750	PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - osoby	200
							106 000,00 €							
OPPT- BR-26	CP5/5(i)/O dnowa przestrzeni publicznych	Gmina Miasta Brodnicy	Odnowa Parku Fryderyka Chopina w Brodnicy	nie	01.07.2024 r. 30.06.2025 r.	EFRR	622 278,83 €	528 937,00 €	93 341,83 €	WLWK- RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego o rozwoju terytorialnego - osoby	0	30 000	PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - osoby	39 000
							622 278,83 €							
OPPT- BR-27	CP5/5(i)/O dnowa przestrzeni publicznych	Gmina Bartniczka	Budowa tężni solankowej	tak	2024r.- 2026r.	EFRR	33 529,00 €	28 500,00 €	5 029,00 €	WLWK- RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego o rozwoju terytorialnego - osoby	0	200	PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - osoby	200
							33 529,00 €							
OPPT- BR-28	CP5/5(i)/O dnowa przestrzeni publicznych	Gmina Bartniczka	Budowa kompleksu sportowego w celu udostępnienia	tak	2024r.- 2026r.	EFRR	120 494,00 €	102 420,00 €	18 074,00 €	WLWK- RCO074 Ludność objęta projektami w ramach	0	250	PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych	250

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

			a terenów dla mieszkańców i stworzenia miejsca do wypoczynku i rekreacji				120 494,00 €			strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - osoby			objętych wsparciem - osoby	
OPPT-BR-29	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Miasto i Gmina Górzno	Odnowa przestrzeni parku miejskiego w Górznie.	tak	2025-2026	EFRR	45 000,00 €	22 027,00 €	22 973,00 €	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - osoby	5000	5000	PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - osoby	2000
							45 000,00 €							
OPPT-BR-30	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Miasto i Gmina Górzno	Modernizacja i remont plaży miejskiej w Górznie	tak	2025-2026	EFRR	135 000,00 €	91 573,00 €	43 427,00 €	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - osoby	7000	7000	PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - osoby	7000
							135 000,00 €							
OPPT-BR-31	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie	tak	I kw.2025 - I kw.2026	EFRR	243 000,00 €	206 550,00 €	36 450,00 €	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - osoby	0	8587	PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - osoby	4000
							243 000,00 €							
OPPT-BR-32	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Brodnica	Odnowa centrum wsi Gorczenica i Mszano	nie	I kw. 2024 r.- IV kw. 2025 r.	EFRR	238 928,57 €	203 089,28 €	35 839,29 €	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - osoby	0	300	PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - osoby	300
							238 928,57 €							

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

OPPT-BR-33	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Zbiczno	Odnawiamy tereny gminne	nie	01.2026 r. 12.2026 r.	EFRR	220 265,00 € 220 265,00 €	135 509,00 €	84 756,00 €	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - osoby	0	1000	PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - osoby	1000
OPPT-BR-34	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Bobrowo	Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej w Drużynach	tak	2024-2025	EFRR	182 927,06 € 182 927,06 €	155 488,00 €	27 439,06 €	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - osoby	0	200	PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - osoby	200
OPPT-BR-35	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Świdziebnia	Renowacja parku w Świdziebni	tak	2024/III 2025/IV	EFRR	164 091,00 € 164 091,00 €	139 477,00 €	24 614,00 €	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - osoby	0	4	PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - osoby	200
OPPT-BR-36	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Osiek	Remont świetlicy wiejskiej w Strzygach na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej	tak	2025-2026	EFRR	140 000,00 € 140 000,00 €	116 230,00 €	23 770,00 €	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - osoby	0	300	PROG-FEKP-0047 - Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - osoby	0
OPPT-BR-37	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Gmina Brzozie	Amfiteatr w Brzoziu	tak	01.01.2026 - 30.06.2027	EFRR	260 000,00 €	221 000,00 €	39 000,00 €	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii	0	3750	WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne	500

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

							260 000,00 €			zintegrowaneg o rozwoju terytorialnego - osoby WLWK-RCO077 - Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – szt.	0	1	objęte wsparciem – osoby odwiedzające/rok	
OPPT-BR-38a	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Gmina Brzozie	Zagospodarowanie miejsca rekreacji i wypoczynku w obrębie Jez. Janówko	tak	1.01.2026-30.06.2027	EFRR	528 000,00 €	448 800,00 €	79 200,00 €	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowaneg o rozwoju terytorialnego - osoby WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – szt.	0	3750	WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – osoby odwiedzające /rok	300
							528 000,00 €				0	1		
OPPT-BR-39	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Gmina Bobrowo	Zagospodarowanie terenu przy jeziorze Wichulec oraz budowa ślipów nad jeziorami Wądryńskim, Chojno i Czarne	tak	2025-2026	EFRR	176 470,59 €	150 000,00 €	26 470,59 €	WLWK-RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowaneg o rozwoju terytorialnego - osoby WLWK-RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych	0	900	WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – osoby odwiedzające/rok	900
							176 470,59 €				0	1		

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

										objętych wsparciem – szt.				
OPPT- BR-40	CP5/5(i)/W sparcie rozwoju turystyki	Gmina Zbiczno	Gminna plaża- to jest to!	nie	01.2026 r. 12.2026 r.	EFRR	220 265,00 €	100 000,00 €	120 265,00 €	WLWK- RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowaneg o rozwoju terytorialnego - osoby WLWK- RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – szt.	0	3000	WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – osoby odwiedzające/ro k	3000
							220 265,00 €				0	2		
OPPT- BR-9	CP5/5(i)/W sparcie rozwoju turystyki	Gmina Zbiczno	Budowa ścieżki pieszo - rowerowej na terenie Gminy Zbiczno	nie	01.2026 r. - 12.2027 r.	EFRR	1 101 322,00 €	255 588,00 €	845 734,00 €	WLWK- RCO074 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowaneg o rozwoju terytorialnego - osoby WLWK- RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem – szt.	0	1000	WLWK-RCR077 - Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem – osoby odwiedzające/ro k	1000
							1 101 322,00 €				0	1		
OPPT- BR-41	CP5/5(i)/W SPARCIE POTENCJAŁ U	Gmina Zbiczno	Wsparcie administracyj ne dla Lidera OPPT	nie	01.01.2023 r. 31.12.2025 r.	EFRR	56 429,13 €	47 964,76 €	8 464,37 €	WLWK- RCO112 Podmioty zaangażowane	11	11	PROG-FEKP-0051 - Liczba osób objętych projektem w	6

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

	ADMINISTRACYJNEGO (0,6 % ALOKACJI ZIT/OPPT)*		Brodnicy				56 429,13 €			w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego			ramach wsparcia administracyjnego		
OPPT-BR-42	CP5/5(i)/WSPARCIE POTENCJAŁU ADMINISTRACYJNEGO (0,6 % ALOKACJI ZIT/OPPT)*	Gmina Zbiczno	Wsparcie administracyjne dla Lidera OPPT Brodnicy - edycja II	nie	1.01.2026 r. - 2029 r.	EFRR	56 429,23 €	47 964,84 €	8 464,39 €	WLW-RCO112 Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	11	11	PROG-FEKP-0051 - Liczba osób objętych projektem w ramach wsparcia administracyjnego	6	
							56 429,23 €								
Razem CP5							5 450 429,41	3 771 714,88	1 678 714,53						
							5 450 429,41								
SUMA ŁĄCZNIE EFRR							18 656 978,09	13 522 926,42	5 134 051,67						
SUMA ŁĄCZNIE EFS+							2 706 026,95	2 299 164,83	406 862,12						
RAZEM EFRR/EFS+							21 363 005,04	15 822 091,25	5 540 913,79						

9.5. Lista projektów rezerwowych

LP	Cel polityki/cel szczegółowy (kod)/Typ wsparcia	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Całkowita wartość projektu (euro)	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
----	---	-------------	----------------	---	---	---------------------------	---------------------------------	-----------------------------------	------------------------------	--------------------------	---------------------

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

1	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Świdziebnia	Termomodernizacja budynku oczyszczalni ścieków w Świdziebni w Gminie Świdziebnia	OPPT Brodnica	NIE	2027-2029	EFRR	885 000,00	885 000,00	433 650,00	451 350,00
2	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Brodnica	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej Gminy Brodnica	OPPT Brodnica	NIE	I kw. 2025- II kw. 2026r.	EFRR	500 000,00	500 000,00	245 000,00	255 000,00
3	CP2/2(i)/Ciepłownie lokalne	Gmina Bobrowo	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Bobrowie wraz z wymianą źródła ciepła	OPPT Brodnica	TAK	2025-2026	EFRR	770 930,00	770 930,00	655 290,00	115 640,00
4	CP2/2(i)/Ciepłownie lokalne	Gmina Bobrowo	Wymiana źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej na terenie gm. Bobrowo	OPPT Brodnica	TAK	2025-2026	EFRR	295 000,00	295 000,00	250 750,00	44 250,00
5	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Zbiczno	Termomodernizacja budynku Zespołu Szkół w Zbicznie	OPPT Brodnica	NIE	01.2026-12.2026	EFRR	89 000,00	89 000,00	43 610,00	45 390,00
6	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Zbiczno	Termomodernizacja budynku administracyjno-biurowego w Zbicznie	OPPT Brodnica	NIE	01.2026-12.2026	EFRR	67 000,00	67 000,00	32 830,00	34 170,00
7	CP2/2(i)/Oświetlenie uliczne (wsparcie w ramach IF)	Gmina Zbiczno	Budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego przy ścieżkach pieszo-rowerowych na terenie gminy	OPPT Brodnica	NIE	01.2026-12.2026	EFRR	111 000,00	111 000,00	33 300,00	77 700,00
8	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej	Gmina Zbiczno	Budowa instalacji fotowoltaicznych na obiektach gminnych	OPPT Brodnica	NIE	01.2026-12.2026	EFRR	177 000,00	177 000,00	86 730,00	90 270,00

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

	wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)										
9	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie	Rozbudowa i termomodernizacja szkoły podstawowej w miejscowości Jabłonowo Pomorskie przy ul. Słonecznej	Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie	TAK	2026-2027	EFRR	4 405 286,34	4 405 286,34	2 158 590,31	246 696,03
10	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie	Termomodernizacja szkoły podstawowej w miejscowości Górale	Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie	TAK	2026-2027	EFRR	881 057,27	881 057,27	431 718,06	449 339,21
11	CP2/2(viii)/infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Gmina Bartniczka	Rozbudowa drogi powiatowej polegająca na budowie ścieżki rowerowo-piesznej	OPPT Brodnica	Tak	2025/i-2026/i	EFRR	944 304,72	944 304,71	802 659,00	141 645,71
12	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Powiat Brodnicki	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Słonecznej w Brodnicy	OPPT Brodnica	NIE	2026 -2027	EFRR	650 000,00	650 000,00	318 500,00	331 500,00
Podsumowanie CP2								9 775 578,33	9 775 578,32	5 492 627,37	428 295,95
13	CP4/4(f)/Kształcenie zawodowe-EFS+	Powiat Brodnicki	Kwalifikacje przyszłości	OPPT Brodnica	TAK	2027 - 2029	EFS+	900 000,00	900 000,00	765 000,00	135 000,00
14	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne-EFS+	Powiat Brodnicki	Rozwój kompetencji w liceach ogólnokształcących	OPPT Brodnica	TAK	2026 - 2027	EFS+	200 000,00	200 000,00	170 000,00	30 000,00
15	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne-EFS+	Gmina Brodnica	Poprawa i rozwój kompetencji w szkołach Gminy Brodnica - II etap	OPPT Brodnica	NIE	01.09.2025r. - 31.08.2026r.	EFS+	500 000,00	500 000,00	425 000,00	75 000,00

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

16	CP4/4(f)/ Wychowanie przedszkolne-EFS+	Gmina Brodnica	Poprawa jakości nauczania przedszkolnego w Gminie Brodnica - II etap	OPPT Brodnica	NIE	01.09.2025r. - 31.08.2026r.	EFS+	200 000,00	200 000,00	170 000,00	30 000,00
17	CP4/4(ii)/ Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną	Gmina Zbiczno	Budowa budynku przedszkola w miejscowości Zbiczno	OPPT Brodnica	NIE	01.2026 - 12.2027	EFRR	1 322 000,00	1 322 000,00	1 123 700,00	198300,00
18	CP4/4(ii)/ Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną	Gmina Bartniczka	Modernizacja przedszkola w Bartniczce	OPPT Brodnica	NIE	2024 - 2025	EFRR	352 941,18	352 941,18	300 000,00	52 941,18
19	CP4/4(ii)/ Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną	Gmina Bartniczka	Modernizacja przedszkola w Bartniczce	OPPT Brodnica	NIE	2024 - 2025	EFRR	352 941,18	352 941,18	300 000,00	52 941,18
20	CP4/4(f)/ Wychowanie przedszkolne-EFS+	Gmina Osiek	Rozwój edukacji przedszkolnej w Gminie Osiek	OPPT Brodnica	NIE	2025-2026	EFS+	80 000,00	80 000,00	68 000,00	12 000,00
Podsumowanie CP4:								3 554 941,18	3 554 941,18	3 021 700,00	533241,18
21	CP5/5(i)/Rewitalizacja	Gmina Świdziebnia	Przebudowa z rozbudową budynku mieszkalnego w Świdziebni polegająca na zmianie sposobu użytkowania na obiekt publiczny (odtworzenie dworu)	OPPT Brodnica	NIE	2027-2029	EFRR	2 210 000,00	2 210 000,00	1 878 500,00	331500,00
22	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Gmina Świdziebnia	Stabilizacja poziomu lustra wody jeziora Księża, gm. Świdziebnia	OPPT Brodnica	NIE	2027-2029	EFRR	115 000,00	115 000,00	97 750,00	17 250,00
23	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Gmina Świdziebnia	Wyposażenie świetlic wiejskich na terenie Gminy Świdziebnia	OPPT Brodnica	NIE	2027-2029	EFRR	1 105 000,00	1 105 000,00	939 250,00	165750,00
24	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Świdziebnia	Zagospodarowanie terenu Stacji Uzdatniania Wody w miejscowości Rokitnica Nowa w Gminie Świdziebnia	OPPT Brodnica	NIE	2027-2029	EFRR	225 000,00	225 000,00	191 250,00	33 750,00

Strategia Terytorialna OPPT Brodnicy

25	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Brzozie	1. Ziołowy zakątek w Brzoziu 2. Dopuszczenie miejsca rekreacji i wypoczynku w m. Wielkie Leżno 3. Stworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji w miejscowości Świecie	OPPT Brodnica	TAK	30.06.2025 - 30.06.2027	EFRR	335 000,00	335 000,00	284 750,00	50 250,00
26	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Gmina Brzozie	Bike Park w gminie Brzozie	OPPT Brodnica	TAK	01.01.2026 - 31.12.2027	EFRR	440 000,00	440 000,00	374 000,00	66 000,00
27	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Gmina Brzozie	Budowa ogólnodostępnej tężni solankowej w Gminie Brzozie	OPPT Brodnica	TAK	30.06.2025 - 30.06.2027	EFRR	200 000,00	200 000,00	170 000,00	30 000,00
28	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Gmina Brzozie	Skwery czytelnika w gminie Brzozie	OPPT Brodnica	TAK	30.06.2026-30.06.2027	EFRR	160 000,00	160 000,00	136 000,00	24 000,00
29	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Miasto i Gmina Górzno	Przebudowa z nadbudową budynku na plaży nad jez. Górznieńskim w Górznie	OPPT Brodnica	NIE	2025-2027	EFRR	418 502,20	418 502,20	355 726,87	62 775,33
30	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Miasto i Gmina Górzno	Remont świetlic w Mieście i Gminie Górzno.	OPPT Brodnica	NIE	2025-2027	EFRR	230 000,00	230 000,00	200 000,00	30 000,00
31	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Miasto i Gmina Górzno	Plac zabaw i siłownię zewnętrzne w Mieście i Gminie Górzno	OPPT Brodnica	NIE	2025-2027	EFRR	115 000,00	115 000,00	100 000,00	15 000,00
32	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Miasto i Gmina Górzno	Odnowa Rynku w mieście Górzno	OPPT Brodnica	NIE	2025-2027	EFRR	150 000,00	150 000,00	127 500,00	22 500,00
33	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Gmina Osiek	Modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Kujawie	OPPT Brodnica	TAK	2025 - 2026	EFRR	300 000,00	300 000,00	255 000,00	45 000,00
Podsumowanie CP5:								6 003 502,20	6 003 502,20	5 109 726,87	893 775,33

SUMA ŁĄCZNIE EFRR	17 454 021,71	17 454 021,70	12 026 054,24	5427967,46
SUMA ŁĄCZNIE EFS+	1 880 000,00	1 880 000,00	1 598 000,00	282000,00
RAZEM EFRR/EFS+	19 334 021,71	19 334 021,70	13 624 054,24	5709967,46

10. Plan wdrożeniowy dla realizacji

Za realizację ogółu ustaleń strategii terytorialnej odpowiedzialne są władze partnerstwa³³, zgodnie z zawartym w dniu 4 października 2022 r. Porozumieniem w sprawie powierzenia zadań związanych z realizacją Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Brodnicy, **Gmina Zbiczno została Liderem Porozumienia**. Zgodnie z w/w Porozumieniem został powołany Zespół Doradczy, w skład którego wchodzi upoważnieni przedstawiciele sygnatariuszy Porozumienia. Ponadto została powołana stała Grupa Robocza, w skład której wchodzi jedna osoba wskazana przez Lidera Porozumienia oraz dwie osoby wskazane przez powiat i gminy. Grupa Robocza jest wspierana przez pracowników jst będących sygnatariuszami partnerstwa, na wniosek władz partnerstwa w uzgodnieniu ze starostą, wójtami oraz burmistrzami jst wchodzącymi w skład partnerstwa. Władze partnerstwa tj. Lider Gmina Zbiczno w uzgodnieniu ze starostą, wójtami oraz burmistrzami wchodzącymi w skład partnerstwa określili szczegółowe zadania dla grupy roboczej. Zadania te są wspierane w ramach projektu na wsparcie administracyjne.

Rolą Grupy Roboczej jest:

1. Bieżąca współpraca z Instytucją Zarządzającą programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 w zakresie ogółu spraw związanych z realizacją ustaleń strategii dla partnerstwa.
2. Bieżąca współpraca z beneficjentami projektów ujętych w strategii w celu optymalizacji procesu ich realizacji.
3. Bieżąca współpraca z interesariuszami procesu kształtowania rozwoju danego partnerstwa – w celu przekazywania informacji na temat postępów realizacji ustaleń strategii oraz zbierania opinii i sugestii na rzecz jego usprawnienia.
4. Monitorowanie realizacji ustaleń strategii – w tym przygotowywanie corocznego „Raportu z realizacji strategii terytorialnej dla Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Brodnicy”.
5. Prowadzenie strony www partnerstwa (jeśli zostanie podjęta decyzja o jej prowadzeniu).
6. Inicjowanie działań w kierunku aktualizacji strategii, jeśli zajdzie taka konieczność.

W dniu 19 grudnia 2023 r. zostało zawarte **Porozumienie Terytorialne** pomiędzy Województwem Kujawsko-Pomorskim, reprezentowanym przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, pełniącym funkcję Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, reprezentowanym przez Pana Piotra Całbeckiego, Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego oraz Panią Anetę Jędrzejewską, Członka Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego a Gminą Zbiczno, reprezentującą strony „Porozumienia w sprawie powierzenia zadań związanych z realizacją Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Brodnicy” z 4 października 2022 r., pełniącą rolę Lidera Porozumienia, zwanym Partnerstwem JST, reprezentowanym przez Panią Magdalenę Golubską, Wójta Gminy Zbiczno. W skład Partnerstwa JST wchodzi powiat i wszystkie gminy z terenu powiatu brodnickiego tj. Powiat Brodnicki, gmina Miasto Brodnica, Miasto i Gmina Jabłonowo Pomorskie, Miasto i Gmina Górzno, Gmina Bartniczka, Gmina Bobrowo, Gmina Brodnica, Gmina Brzozie, Gmina Osiek, Gmina Świdziebnia oraz Lider Gmina Zbiczno.

Porozumienie Terytorialne określa zasady i zakres współpracy pomiędzy Samorządem Województwa a Partnerstwem JST.

Porozumienie Terytorialne zostało zawarte w celu realizacji:

1. Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+, przyjętej uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r., zwanej dalej „Strategią Rozwoju Województwa”;

³³ Organy statutowe zarządzające partnerstwem

2. Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, zwanego dalej „FEdKP”;
3. Kontraktu Programowego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego zawartego w dniu 31 sierpnia 2022 r., zwanego dalej „Kontraktem Programowym”.

Celem Porozumienia Terytorialnego jest:

1. Uzgodnienie zasad i zakresu wsparcia realizacji strategii IIT dla OPPT w ramach FKdKP.
2. Określenie przedsięwzięć priorytetowych, ważnych dla rozwoju obszaru objętego Porozumieniem, wyrażających wspólne interesy Partnerstwa JST i realizujących cele wyznaczone w strategii IIT dla OPPT oraz zgodnych z celami wynikającymi ze Strategii Rozwoju Województwa.
3. Realizacja przedsięwzięć priorytetowych, umożliwiająca złożenie wniosków o dofinansowanie w terminach określonych w Porozumieniu.
4. Przygotowanie przedsięwzięć priorytetowych, umożliwiających złożenie wniosków o płatność w terminach określonych w Porozumieniu.
5. Realizacja przedsięwzięć priorytetowych, umożliwiająca osiągnięcie wartości wskaźników produktu i rezultatu wskazanych w Porozumieniu.
5. Wzmocnienie powiązań i współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego tworzącymi Partnerstwo JST oraz partnerami społecznymi, gospodarczymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego w celu równomiernego rozwoju całego obszaru Partnerstwa JST.

Podstawą prawną zawarcia Porozumienia Terytorialnego jest ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2023 r. poz. 1259 z późn. zm.) oraz przepisy krajowe i unijne związane z wdrażaniem polityki spójności na lata 2021-2027, w szczególności:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231, 30.06.2021, s. 159-706),
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231, 30.06.2021, s. 60-93);
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231, 30.06.2021, s. 21-59);
4. Ustawę z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079),
5. Ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r., poz. 1259, z późn. zm.);
6. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.);
7. Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.);
8. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107).

Integralną częścią Porozumienia Terytorialnego są załączniki tj.

1. Lista przedsięwzięć priorytetowych.
2. Lista przedsięwzięć warunkowych.
3. Fiszki przedsięwzięć priorytetowych.

Zestawienie fiszek stanowi załącznik do niniejszej strategii.

4. Harmonogram przygotowania, realizacji oraz płatności dotyczących przedsięwzięć priorytetowych.
5. Wartości wskaźników produktu i rezultatu.

W ramach Porozumienia Terytorialnego prowadzona będzie systematyczna ewaluacja postępów w realizacji Strategii, w tym w zakresie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu projektów ujętych na liście przedsięwzięć priorytetowych. Na podstawie analizy wyników przeprowadzonej ewaluacji realizacji założeń Strategii oraz na zgłoszenie członków Partnerstwa JST będzie aktualizowana w drodze decyzji podjętych przez Partnerstwo JST. Zawarte Porozumienie Terytorialne w stosunku do niniejszej strategii IIT dla OPPT zapewnia większą elastyczność w zakresie możliwości dokonywania przez Beneficjentów modyfikacji wartości dofinansowania projektów przewidzianych do realizacji. Zgodnie z § 9 ust. 3 Porozumienia Terytorialnego, dokument może być zmieniany na wniosek stron, bez konieczności natychmiastowego wprowadzania zmian w strategii IIT dla OPPT (strategia może być aktualizowana maksymalnie 2 razy w roku).

Strategia zakłada plan wdrożeniowy uwzględniający wszystkie niezbędne działania i etapy wynikające z dokumentu Polityka Terytorialna Województwa Kujawsko-Pomorskiego (PT WK-P), wskazane jako kamienie milowe, tj.:

- zatwierdzenie strategii wraz z listą projektów przez partnerstwo,
- zaopiniowanie dokumentu przez IZ FEdKP,
- określenie terminów aplikowania o środki w ramach FEdKP przy uwzględnieniu harmonogramu naboru wniosków dla FEdKP,
- określenie poziomów złożonych wniosków o dofinansowanie na rok 2023, 2024, 2025,
- określenie poziomu złożonych wniosków o płatność na rok 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029,
- zakończenie procesu wdrażania założeń strategii obszarowych.

Dane zostały przedstawione w trzech formach³⁴:

- Tabeli z wykresem Gantta zawierającej harmonogram wdrożeniowy dla realizacji strategii
- Tabeli dotyczącej kontraktacji i planowanych do złożenia wniosków o dofinansowanie (narastająco)
- Tabeli dotyczącej planowanych do złożenia wniosków o płatność (narastająco).

³⁴ Tabele przygotowane według wzorów przekazanych przez UMWKP

Tabela. Harmonogram wdrożeniowy realizacji strategii

Harmonogram wdrożeniowy realizacji strategii																														
Jednostka odp. za realizację zadania	Zadanie	Rok	2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029			
			Kwartał	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV			
	Zawiązanie się partnerstwa	III kw. 2022 rok																												
	Zatwierdzenie strategii wraz z listą projektów przez partnerstwo									x	x																			
	Zaopiniowanie dokumentu przez IZ FEdKP									x	x																			
	Podpisanie Porozumienia Terytorialnego					x																								
	Określenie terminów aplikowania o środki w ramach FEdKP przy uwzględnieniu harmonogramu naboru wniosków dla FEdKP						x	x	x	x	x	x	x	x	x	x														

	Zakończenie procesu wdrażania założeń strategii obszarowych																										x	x	x	x
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---

- Źródło: opracowanie własne na podstawie wzoru UMWKP

Tabela. Złożone wnioski o dofinansowanie (kontraktacja)³⁵

Złożone wnioski o dofinansowanie (narastająco)				
Źródło	EFRR		EFS+	
Rok	Liczba projektów planowanych do złożenia	Wartość dofinansowania z projektów planowanych do złożenia (euro)	Liczba projektów planowanych do złożenia	Wartość dofinansowania z projektów planowanych do złożenia (euro)
2023	0	0	0	0
2024	16	8 165 934,42	9	2 054 707,00
2025	15	5 309 027,16	1	244 457,83
2026	1	47 964,84	0	0
Razem	32	13 522 926,42	10	2 299 164,83

³⁵ Zestawienie uwzględnia dane dotyczących projektów na wsparcie administracyjne

Tabela. Złożone wnioski o płatność (narastająco)

Złożone wnioski o płatność (narastająco)				
Źródło	EFRR		EFS+	
Rok	Procent liczony od wartości środków dedykowanych	Wartość złożonych wniosków o płatność (euro)	Procent liczony od wartości środków dedykowanych	Wartość złożonych wniosków o płatność (euro)
2023	0%	0	0%	0
2024	16,79%	2 271 050,00	33,21%	763 630,41
2025	37,80%	5 111 157,94	42,01%	965 770,24
2026	30,17%	4 079 357,92	24,78%	569 764,18
2027	13%	1 757 807,72	0%	0
2028	1,89%	255 588,00	0%	0
2029	0,35%	47 964,84	0%	0
Razem	100 %	13 522 926,42	100%	2 299 164,83

11. Plan finansowy wraz z określeniem źródeł finansowania projektów

Nr fiszki/ Lp.	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania (UE/ własne)	Dof. UE (euro)	Wydatki planowane w latach (euro)						
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
CP2											
OPPT- BR-1	Ciepłownia lokalna w Mieście i Gminie Górzno	520 000,00	• wkł. UE 438 743,00 • środ. wł. 81257,00	438 743,00			520 000,00				
OPPT- BR-2	Rozbudowa i modernizacja ciepłowni w Jabłonowie Pomorskim	1 353 169,61	• wkł. UE 1 150 194,16 • środ. wł. 202 975,45	1 150 194,16				1353 169,61			
OPPT- BR-3	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnego budynku mieszkalnego	347 789,65	• wkł. UE 295 621,20 • środ. wł. 52 168,45	295 621,20			347 789,65				
OPPT- BR-4	Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie	310 000,00	• wkł. UE 151 900,00 • środ. wł. 158 100,00	151 900,00				310 000,00			
OPPT- BR-5	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej w Gminie Świdziebnia	1 029 420,00	• wkł. UE 504 415,80 • środ. wł. 525 004,20	504 415,80			1029 420,00				

Nr fiszki/ Lp.	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania (UE/ własne)	Dof. UE (euro)	Wydatki planowane w latach (euro)							
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
OPPT- BR-6	Budowa drogi wojewódzkiej nr 544 polegającej na budowie ścieżki rowerowo-pieszkiej	944 304,72	• wkł. UE 802 659,00 • środ. wł. 141 645,71	802 659,00				944 304,72				
OPPT- BR-7	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej w Drużynach	295 091,37	• wkł. UE 250 827,66 • środ. wł. 44 263,71	250 827,66			295 091,37					
OPPT- BR-8	Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Brodnica	702 247,91	• wkł. UE 596 910,72 • środ. wł. 105 337,19	596 910,72					702 247,91			
OPPT- BR-10	Zakup ekologicznych autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą do ładowania na terenie Gminy Miasta Brodnicy.	4 721 368,24	• wkł. UE :4 013 163,00 • środ. wł. 708 205,24	4 013 163,00		2 360 684,24	2 360 684,00					
Podsumowanie CP2:		10 223 391,50	Wkład własny: 2 018 956,96	8 204 434,54		2 360 684,24	4 552 985,02	2 607 474,33	702 247,91			
CP4												
OPPT- BR-11	Poprawa jakości nauczania przedszkolnego w Gminie Brodnica	185 023,00	• wkł. UE 157 269,00 • środ. wł. 27 754,00	157 269,00		74 009,20	111 013,80					

Nr fiszki/ Lp.	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania (UE/ własne)	Dof. UE (euro)	Wydatki planowane w latach (euro)						
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
OPPT- BR-12	Utworzenie i funkcjonowanie oddziału przedszkolnego w Małkach	117 647,06	• wkł. UE 100 000,00 •środ. wł. 17 647,06	100 000,00				82 352,94	25 294,12	10 000,00	
OPPT- BR-13	Poprawa jakości wychowania przedszkolnego	44 100,00	• wkł. UE 37 485,00 •środ. wł. 6 615,00	37 485,00		44 100,00					
OPPT- BR-14	Poprawa i rozwój kompetencji w szkołach Gminy Brodnica	435 580,04	• wkł. UE 370 285,92 •środ. wł. 65 294,12	370 285,92		174 232,02	261 348,02				
OPPT- BR-15	Edukacja dla przyszłości w Gminie Bobrowo 2.0.	354 277,65	• wkł. UE 301 136,00 •środ. wł. 53 141,65	301 136,00		177 138,83	88 569,41	88 569,41			
OPPT- BR-16	Energia kompetencji- edycja II	287 597,45	• wkł. UE 244 457,83 •środ. wł. 43 139,62	244 457,83			110 132,16	177 465,29			
OPPT- BR-17	Kompetencje kluczem do kariery-edycja II	238 404,00	• wkł. UE 202 643,00 •środ. wł. 35 761,00	202 643,00		59 601,00	119 202,00	59 601,00			
OPPT- BR-18	Podnoszenie kompetencji uczniów szkół podstawowych	44 100,00	• wkł. UE 37 485,00 •środ. wł. 6 615,00	37 485,00		44 100,00					
OPPT- BR-19	Zdobywanie kwalifikacji przyszłości	939 297,75	• wkł. UE 798 403,08 •środ. wł. 140 894,67	798 403,08		140 894,00	563 579,75	234 824,00			

Nr fiszki/ Lp.	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania (UE/ własne)	Dof. UE (euro)	Wydatki planowane w latach (euro)						
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
OPPT- BR-20	Infrastruktura przedszkolna w Mieście i Gminie Górzno	60 000,00	• wkł. UE 50 000,00 • śród. wł. 10 000,00	50 000,00			60 000,00				
OPPT- BR-21	Budowa przedszkola w miejscowości Pokrzydowo	1 101 322,00	• wkł. UE 255 588,00 • śród. wł. 845 734,00	255 588,00				1 101 322,00			
OPPT- BR-22	Utworzenie oddziału przedszkolnego w Małkach	352 941,18	• wkł. UE 300 000,00 • śród. wł. 52 941,18	300 000,00			352 941,18				
OPPT- BR-24	Remont budynku szkoły Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Brodnicy wraz z adaptacją poddasza na pracownię kształcenia praktycznego.	1 528 894,00	• wkł. UE 991 189,0 • śród. wł. 537 705,00	991 189,00			1 528 894,00				
Podsumowanie CP4:		5 689 184,13	1 843 242,30	3 845 941,83		714 075,05	3 195 680,32	1 744 134,64	252 294,12	10000,00	
CP5											

Nr fiszki/ Lp.	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania (UE/ własne)	Dof. UE (euro)	Wydatki planowane w latach (euro)						
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
OPPT- BR-23	Modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w Osieku	800 000,00	Wkł. UE 681 318,00 środ. włas. 118 682,00	681 318,00				800 000,00			
OPPT- BR-25	Stworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji w miejscowości Wielkie Leżno, Zembrze i Sugajno, gmina Brzozie	106 000,00	• wkł. UE: 89 279,00 • środ. wł. 16 721,00	89 279,00				106 000,00			
OPPT- BR-26	Odnowa Parku Fryderyka Chopina w Brodnicy	622 278,83	• wkł. UE 528 937,00 • środ. wł. 93 341,83	528 937,00		311 139,00	311 139,83				
OPPT- BR-27	Budowa tężni solankowej	33 529,00	• wkł. UE: 28 500,00 • środ. wł. 5 029,00	28 500,00				33 529,00			
OPPT- BR-28	Budowa kompleksu sportowego w celu udostępnienia terenów dla mieszkańców i stworzenia miejsca do wypoczynku i rekreacji	120 494,00	• wkł. UE: 102 420,00 • środ. wł. 18 074,00	110 420,00				120 494,00			
OPPT- BR-29	Odnowa przestrzeni parku miejskiego w Górznie.	45 000,00	• wkł. UE 22 027,00 • środ. wł. 22 973,00	22 027,00			45 000,00				

Nr fiszki/ Lp.	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania (UE/ własne)	Dof. UE (euro)	Wydatki planowane w latach (euro)							
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
OPPT- BR-30	Modernizacja i remont plaży miejskiej w Górznie.	135 000,00	• wkł. UE 91 573,00 •środ. wł. 43 427,00	91 573,00			135 000,00					
OPPT- BR-31	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie	243 000,00	• wkł. UE 206 550,00 •środ. wł. 36 450,00	206 550,00				243 000,00				
OPPT- BR-32	Odnowa centrum wsi Gorczenica i Mszano	238 928,57	• wkł. UE 203 089,28 •środ. wł. 35 839,29	203 089,28			238 928,57					
OPPT- BR-33	Odnawiamy tereny gminne	220 265,00	• wkł. UE 135 509,00 •środ. wł. 84 756,00	135 509,00				220 265,00				
OPPT- BR-34	Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej w Drużynach	182 927,06	• wkł. UE 155 488,00 •środ. wł. 27 439,06	155 488,00			182 927,06					
OPPT- BR-35	Renowacja parku w Świedziebni	164 091,00	• wkł. UE 139 477,00 •środ. wł. 24 614,00	139 477,00			164 091,00					
OPPT- BR-36	Remont świetlicy wiejskiej w Strzygach na cele związane z aktywizacją społeczności lokalnej	140 000,00	Wkł. UE 116 230,00 środ. Wł. 23 770,00	116 230,00				140 000,00				

Nr fiszki/ Lp.	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania (UE/ własne)	Dof. UE (euro)	Wydatki planowane w latach (euro)						
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
OPPT- BR-37	Amfiteatr w Brzoziu	260 000,00	• wkł.UE: 221 000,00 •środ. wł. 39 000,00	221 000,00					260 000,00		
OPPT- BR-38a	Zagospodarowanie miejsc rekreacji i wypoczynku w obrębie Jez. Janówko	528 000,00	• wkł.UE: 448 800,00 •środ. wł. 79 200,00	448 800,00					528 000,00		
OPPT- BR-39	Zagospodarowanie terenu wokół jeziora Wichulec oraz budowa slipów nad jeziorami Wądryńskim, Chojno i Czarne	176 470,59	•wkł.UE:150000,00 •środ. wł. 26 470,59	150 000,00				176 470,59			
OPPT- BR-40	Gminna plaża- to jest to!	220 265,00	• wkł.UE 100 000,00 •środ. wł. 120 265,00	100 000,00				220 265,00			
OPPT- BR-9	Budowa ścieżki pieszo - rowerowej na terenie Gminy Zbiczno	1 101 322,00	• wkł.UE 255 588,00 •środ. wł. 845 734,00	255 588,00					1 101 322,00		
OPPT- BR-41	Wsparcie administracyjne dla Lidera OPPT Brodnicy	56 429,13	• wkł.UE 47 964,76 •środ. wł. 8 464, 37	47 964,76		29 691,83	26 737,30				

Nr fiszki/ Lp.	Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu (euro)	Źródła finansowania (UE/ własne)	Dof. UE (euro)	Wydatki planowane w latach (euro)						
					2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
OPPT- BR-42	Wsparcie administracyjne dla Lidera OPPT Brodnicy - edycja II	56 429,23	<ul style="list-style-type: none"> • wkł. UE 47 964,84 • środ. wł. 8 464,39 	47 964,84				28 214,61	28 214,62		
Podsumowanie CP5:		5 450 429,41	Środki własne: 1 678 714,53	3 771 714,88		344 668,00	1 254 009,59	1 934 215,20	1 917 536,62	10 000,00	
Podsumowanie ogółem :		21 363 005,04	Środki własne: 5 540 913,79	15 822 091,25		3 419 427,29	9 002 674,93	6 285 824,17	2 645 078,65	10 000,00	

Opracowanie strategii czy też określenie kierunków rozwoju jednostek samorządu terytorialnego nie byłoby możliwe, gdyby nie współpraca między samorządami a przede wszystkim udział i zaangażowanie mieszkańców w tworzenie planów rozwoju. To właśnie bezpieczeństwo i komfort życia lokalnej społeczności jest motorem napędowym do podejmowania decyzji o konieczności oraz kierunkach przeprowadzenia zmian.

Istotnym elementem opracowania strategii jest czynnik ludzki, czyli zaangażowanie mieszkańców oraz podmiotów bezpośrednio związanych z regionem w pracę nad opracowaniem dokumentu. Prace nad przygotowaniem strategii opierały się na współpracy partnerów samorządowych, gospodarczych, społecznych, instytucji publicznych, a także mieszkańców.

Biorąc pod uwagę powyższe, w proces tworzenia strategii zaangażowani zostali przedstawiciele sektora publicznego, sektora prywatnego, sektora rolnego, stowarzyszeń, fundacji, kół, związków, przedstawiciele OSP. W działaniach uwzględniono przedstawicieli każdej grupy wiekowej, zarówno młodzież, osoby w wieku produkcyjnym jak i seniorów.

W celu pozyskania opinii społecznej w grudniu 2022 roku przeprowadzono szereg badań opinii społecznej. Grupą docelową pierwszego badania byli uczniowie szkół ponadpodstawowych z gmin objętych OPPT Brodnicy. W badaniu udział wzięło 499 osób, przy czym 424 osoby wskazało zamieszkiwanie na terenie gmin OPPT Brodnicy. Badanie przeprowadzono w celu pozyskania wiedzy w zakresie planów życiowych oraz edukacyjnych młodzieży z obszarów zagrożonych kryzysem oraz utratą funkcji rozwojowych. Skutkiem przeprowadzonego badania było wskazanie stosunku młodzieży do przedsiębiorczości i aktywności życiowej, ukazanie planów życiowych oraz zdefiniowanie trudności w odnalezieniu się na rynku pracy po zakończeniu edukacji.

Kolejne badanie przeprowadzono w celu poznania opinii mieszkańców o miejscu, w którym żyją, celem zdiagnozowania potrzeb mieszkańców z zakresu usług publicznych. Badanie kierowane było do wszystkich zainteresowanych mieszkańców gmin OPPT Brodnicy, przy czym udział w nim wzięło 391 ankietowanych. O opinię zwrócono się także do przedstawicieli sektorów wiodących. W badaniu udział wzięło 92 przedstawicieli sektora administracji publicznej, sektora gospodarki czy sektora społecznego.

Raport diagnostyczny upubliczniono w lutym 2023 roku poprzez prezentacje na forum członków OPPT, opublikowanie na stronach Partnerów a także przekazanie wyników bezpośrednio do osób będących podmiotem badań.

Ponadto na przełomie lutego i marca 2023 roku przy pomocy ogólnodostępnych środków komunikacji przeprowadzono ankietę, której celem było poznanie zapotrzebowania oraz zebranie pomysłów służących do opracowania projektów strategicznych. Adresatami badania byli przedstawiciele kluczowych sektorów z terenu OPPT Brodnicy. Zebrane w ten sposób informacje i opinie odnośnie zidentyfikowanych oczekiwań partnerów społecznych były następnie przedkładane i omawiane na spotkaniach warsztatowych.

Na podkreślenie zasługuje również fakt przeprowadzenia konsultacji społecznych, które odbyły się w 2023 roku. Na stronach internetowych Partnerów OPPT opublikowano informacje o trwających konsultacjach projektu pierwotnej wersji Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej, której celem było przekazanie wyników przeprowadzonych prac do jak najszerszego grona odbiorców oraz poznanie opinii lokalnej społeczności na temat Strategii.

Kolejnym działaniem angażujących partnerów w proces opracowania Strategii były warsztaty odbywające się pod przewodnictwem członków Grupy Roboczej z udziałem przedstawicieli lokalnych środowisk, włodarzy, przedstawicieli samorządów. Warsztaty odbywające się na przestrzeni listopada 2022 roku oraz marca 2023 roku pozwoliły na wypracowanie propozycji projektów strategicznych, zebranie ich w jedną integralną całość i postawienie kluczowych wniosków diagnozy.

Na każdym etapie przygotowywania dokumentu strategii były podejmowane działania mające na celu zaangażowanie jak najszerszego grona przedstawicieli różnych środowisk. Celem dotarcia do jak najszerszego grona odbiorców wykorzystywano wszelkie dostępne kanały informacyjne samorządów. W podejmowanych działaniach kierowano się zasadą otwartości, przejrzystości i jawności. W sporządzanych dokumentach stawiano na prosty przekaz, tak by opracowywane treści trafiały do każdego odbiorcy.

Przygotowany zmieniony dokument po zatwierdzeniu przez Partnerstwo OPPT Brodnicy zostanie skierowany do konsultacji społecznych, które zostaną przeprowadzone z uwzględnieniem Wytycznych dotyczących organizacji procesu konsultacji społecznych, zorganizowanych w sposób umożliwiający dotarcie do jak najszerszego grona osób zainteresowanych.

Sposób współpracy przyjęty podczas prac nad przygotowaniem dokumentu będzie kontynuowany podczas prac nad realizacją Strategii.

12. Sprawozdanie z konsultacji społecznych

Rozdział zostanie uzupełniony po przeprowadzeniu konsultacji zmienionego dokumentu.

13. System monitorowania strategii terytorialnej

System monitorowania polegał będzie na systematycznej ocenie postępów w stosunku do założeń, celów określonych w strategii oraz dokonywaniu niezbędnych korekt i aktualizacji samej strategii. Obejmował będzie postęp finansowy i rzeczowy realizacji projektów wynikających z strategii, ocenę stopnia realizacji przyjętych celów, ocenę przestrzegania terminów określonych przez partnerów strategii.

Monitoring postępu finansowego polegał będzie na sprawdzeniu poziomu złożonych wniosków o dofinansowanie, poziomu złożonych wniosków o płatność, przestrzeganiu terminów realizacji projektów określonych w strategii.

Monitoring postępu rzeczowego polegał będzie na sprawdzaniu wskaźników programowych, określeniu wartości pośrednich i docelowych wskaźników programowych, opracowaniu raportów okresowych w zakresie postępów wdrażania założeń strategii obszarowych (IZ, partnerstwo). Monitoring odbywać się będzie w oparciu o dane pozyskiwane od poszczególnych partnerów. Niezbędnym elementem oceny, czy realizacja ustaleń strategii postępuje prawidłowo, jest monitorowanie tego procesu. Ustala się następujące założenia realizacji tego procesu:

1. Podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie procesu monitorowania są władze partnerstwa³⁶, które realizują zadanie poprzez powołanie grupy roboczej dedykowanej do prowadzenia monitorowania w całym okresie realizacji ustaleń strategii. Zadania grupy roboczej zostały ujęte w rozdziale „Plan wdrożeniowy dla realizacji strategii”.
2. Monitorowaniu podlega realizacja każdego z projektów strategii (o których mowa w rozdziale 9.4 „Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami)”) oraz stan wskaźników realizacji strategii (o których mowa w rozdziale 7. „Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji strategii”).
3. Monitorowanie jest procesem ciągłym, ale wymiernym rezultatem tego procesu będzie sporządzenie raz w roku publikacji pn. „Raport z realizacji ustaleń strategii terytorialnej dla Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Brodnicy” (zwany dalej Raportem). Raport za dany

³⁶ Organy statutowe zarządzające partnerstwem

rok powinien być sporządzony nie później niż do końca miesiąca marca roku następującego po roku, za który jest sporządzany i zostać przyjęty przez władze partnerstwa nie później niż do końca miesiąca maja roku następującego po roku, za który jest sporządzany. W okresie jednego tygodnia po przyjęciu, Raport zostaje przekazany do Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 oraz zostaje opublikowany na stronach www: partnerstwa (jeśli prowadzi stronę) oraz wszystkich jst będących sygnatariuszami partnerstwa.

4. Do udziału w procesie monitorowania zobowiązani są wszyscy beneficjenci projektów, których obowiązkiem jest przekazanie zespołowi zadaniowemu dedykowanemu do prowadzenia monitorowania, corocznie do końca lutego, danych i informacji niezbędnych do przygotowania Raportu za rok poprzedni.
5. Raport sporządzany jest do końca realizacji ustaleń strategii. Jeśli planowane zadania zostaną zrealizowane przed zakończeniem perspektywy finansowej 2021-2027 – nie zachodzi potrzeba sporządzania raportu dla okresu po zakończeniu realizacji strategii. Jeżeli dany projekt zostanie zrealizowany przed zakończeniem obowiązywania strategii, jest wskazywany w Raporcie z odpowiednią adnotacją.
6. W przypadku zmiany ustaleń strategii dotyczącej listy projektów, do końca okresu monitorowania należy w Raporcie uwzględniać zarówno projekty dodane, jak i projekty, które zostały z niej usunięte – wraz z zamieszczeniem stosownej informacji o usunięciu projektu i podaniem roku usunięcia projektu i od którego roku realizowany jest projekt włączony do strategii.
7. Raport składa się z następujących, obligatoryjnie wymaganych, części:
 - a) Charakterystyki działań oraz efektów realizacji projektów strategii, realizowanej poprzez wypełnienie „Karty monitorowania stanu realizacji projektu strategii”, której wzór został zamieszczony poniżej.
 - b) Analizy stanu wskaźników realizacji strategii, realizowanej poprzez wypełnienie „Karty monitorowania stanu realizacji wskaźników strategii”, której wzór został zamieszczony poniżej.
 - c) Podsumowania zawierającego najważniejsze wnioski z dokonanej analizy. W szczególności należy zwrócić uwagę na: zidentyfikowane ryzyka realizacji wraz z propozycją ich zminimalizowania, zidentyfikowane możliwości usprawniania realizacji ustaleń strategii, zidentyfikowane projekty, które rekomenduje się do usunięcia ze strategii podczas jej formalnej aktualizacji.

Wzór „Karty monitorowania stanu realizacji projektu strategii”

Rok, za który podawana jest informacja	
Numer projektu	
Nazwa projektu	
Beneficjent	
Imię, nazwisko i dane kontaktowe osoby przedstawiającej dane źródłowe do Raportu	

Syntetyczny opis działań prowadzonych na rzecz realizacji projektu w roku, za który sporządza się Raport ³⁷								
Etap realizacji projektu na koniec roku, za który sporządza się Raport ³⁸								
Czy dostrzega się ryzyka dla kontynuacji realizacji projektu? Jeśli tak – należy je scharakteryzować								
Czy dostrzega się możliwości usprawnienia procesu realizacji projektu? Jeśli tak – należy je scharakteryzować								
Ewentualne informacje dodatkowe istotne dla procesu realizacji strategii w zakresie danego projektu ³⁹								
Stan realizacji wskaźników projektu								
Nazwa i miara wskaźnika	Wartość docelowa zadeklarowana w strategii	Stan wskaźnika na koniec roku:						
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Wskaźnik 1								
Wskaźnik 2								
...								

Wyjaśnienia: Oceny etapu realizacji projektu na koniec roku, za który sporządza się Raport, należy dokonać wg następujących kryteriów zaawansowania prac:

- 1) etap „zero” – prace nie zostały rozpoczęte,
- 2) etap I – prace w fazie przygotowawczej - etap obejmuje opracowanie koncepcji projektu i harmonogramu prac, powołanie partnerów społecznych,
- 3) etap II – prace realizacyjne w fazie początkowej,
- 4) etap III – prace realizacyjne w fazie zaawansowanej,

³⁷ Jeżeli w danym roku raportowym w przypadku opisywanego projektu nie były prowadzone żadne działania, w tym polu należy o tym poinformować

³⁸ Patrz wyjaśnienia poniżej tabeli.

³⁹ W tym polu należy podać informację, jeśli projekt został usunięty lub wprowadzony do strategii w wyniku zmiany strategii.

Wskazuje się następujące możliwości oceny zaawansowania:

- w przypadku projektów o charakterze wieloletnim, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonego czasu realizacji projektu; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III); alternatywnie dopuszcza się pomiar na podstawie zaangażowania środków, to znaczy za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonego wydatkowania środków; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III); raz przyjętą metodę pomiaru należy stosować do zakończenia projektu.
- w przypadku projektów, których postęp mierzony jest poprzez sukcesywne narastanie wartości wskaźnika, zmierzające do osiągnięcia założonej wartości docelowej, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonej w projekcie wartości wskaźnika docelowego; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III),
- w przypadku projektów, które składają się z określonej liczby zaplanowanych do realizacji działań, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% łącznej liczby określonych do wykonania działań; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III),
- w przypadku projektów o charakterze inwestycyjnym, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace projektowe oraz uzyskanie niezbędnych pozwoleń i uzgodnień, natomiast za *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III) uznaje się fizyczne wykonawstwo prac,
- w przypadku projektów, których ocena stopnia zaawansowania nie mieści się w podanych powyżej kryteriach, następuje ocena indywidualna.

5) etap IV – prace zostały zakończone, projekt został zrealizowany.

6) etap „rezygnacja z projektu” – dotyczy projektów, od których realizacji odstąpiono w danym roku, projekt nie będzie reaktywowany, przy aktualizacji dokumentu strategii, projekt zostanie usunięty z listy projektów.

Aktualizacja Strategii OPPT Brodnicy jest możliwa maksymalnie dwa razy w roku, zgodnie z zasadami wskazanymi w dokumencie *Polityka Terytorialna województwa kujawsko-pomorskiego*.

Wzór „Karty monitorowania stanu realizacji wskaźników strategii”

Stan realizacji wskaźników strategii								
Nazwa i miara wskaźnika	Wartość docelowa zadeklarowana w strategii	Stan wskaźnika na koniec roku:						
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Wskaźniki dla projektów z zakresu CP1								
Wskaźnik 1								
Wskaźnik 2								
...								
Wskaźniki dla projektów z zakresu CP2								

Wskaźnik 1								
Wskaźnik 2								
...								
Dodatkowe informacje/wyjaśnienia dotyczące stanu realizacji wskaźników – jeśli zachodzi taka potrzeba ⁴⁰								
Wskaźnik x								
Wskaźnik y								
Wskaźnik z								
...								

⁴⁰ Ta część tabeli jest wypełniana, jeśli w zakresie realizacji poszczególnych wskaźników miały miejsce szczególne uwarunkowania, wpływające na nietypowy przebieg realizacji projektów, a więc narastania wartości wskaźników (np. nastąpiła zmiana strategii polegająca na usunięciu lub dodaniu projektów, co wpływa na wartość docelową danego wskaźnika), lub są to informacje istotne dla zrozumienia procesu realizacji strategii; w tym miejscu należy także podać informacje, jeśli wszystkie projekty składające się na dany wskaźnik zostały zrealizowane i wskaźnik nie będzie już w przyszłości podlegał zmianom; w tym miejscu należy także podać informacje, jeśli projekty składające się na dany wskaźnik nie zostały zrealizowane w całości, a więc wskaźnik docelowy dla strategii także nie zostanie zrealizowany w pierwotnie planowanej skali.

14. Lista załączników do Strategii

1. Fiszki projektowe
2. Plan rozwoju mobilności